Ad cuius roborandam firmitatem occurrit etiam autoritas mittẽtis defe⸗rentis ⁊ accipiẽtis. hanc em̃ deus .i. tota trinitas miſit: nam de patre dicit: mittens ꝑ angelũ ſuum . filius aũt dicit: ego ihesus miſi angelũ. Sed ⁊ de ſpiritusancto hoc ſcriptũ eſt: dñs deus omnipotẽs. Sciendum itaqꝫ quia cum ſine additamẽto ſpiritus ponitur: tota trinitas frequẽtius intelligitur vnde eſt. Spiritus ẽ deus. Et qui habet aures audiẽdi audiat· quid ſpi⸗ritus dicat eccleſijs· Et quanquã angelus ſolius verbi incarnati ꝑſonam geſſerit: tota tñ trinitas in angelo opata ẽ. Qꝫ autẽ iohãnes ĩ exilio iſta vi dit. manifeſtat chriſti fidẽ in terrenis ꝑſſuris celum vẽdicare. Et ſciendũ ꝙ cum dicit apocalipſis· ſubaudiendũ ẽ hec eſt· ſed hunc modum locutionis qui cum diminutione verbi fit· frequẽter inuenimus in diuinis ſcripturis: vnde ſalomon ait: ſine adminiculo verbi Parabole ſalomonis· ⁊ yſaias viſio yſaie.

Alpha principiũ ẽ elementoꝝ grecoꝝ ⁊ o. finis. quod bene cõue nit illi de quo dicit yſaias: ante me nõ eſt formatus deus: ⁊ poſt me nõ erit. Cauſa que beatũ iohannẽ ſcribere monebat· quia in terim dum ipſe exul teneret a domiciano· In eccleſijs quibus ipſe ꝑerat ne quitie multe inoleuerũt· ad quoꝝ correctionẽ ipſe ꝯmonetur ꝑ angelũ ĩ vi ſione ſiue dormiens ſiue ſpiritualiter raptus . Per hoc ꝙ iohannes omni humano eloquio ⁊ auxilio deſtitutus· diuinitus eſt viſitatus· innuitur no bis· ꝙ quãto magis ab hoc tumultu recedimus: tãto magis diuina viſita tione digni iudicabimur. Et ẽ materia in hoc libro eccleſia· de qua omẽs fiunt viſiones. Quidquid aũt inducit de antichriſto ⁊ demonibus: ad cõ ꝓbationem eccleſie fit. Hoc aũt modo tractat de hac materia. ſ. oſtenden⸗do ꝯdicionem ipſius eccleſie ſecundũ ꝑſentem ⁊ futurum ſtatũ · ſecundum ꝑſentem ꝙ multas ꝑſecutiones oporteat hic pati eccleſiam. Et item in ꝑ⸗ſenti etiam multas dignitates· vt remiſſionẽ peccatorum illuminationem animarũ ⁊ talia. In futuro aũt obtinere vitã ⁊ interminabilẽ leticiã. Fina lis cauſa ẽ· vt ſibi ſubditos quibus principaliter ſcribit: deinde ceteros ad monet ad ſuſtinẽdas tribulationes cũ patiẽtia· niſi diffidentes de remune ratione magna.

Nomen etiã auctoris querit· qꝺ gratia dei dicit· quod eſt iohannes. Quod bene ꝯuenit intentioni· omnes eniꝫ ꝓ chriſto patiẽtes gratia dei .i. auxilio dei patiunt: aliter em̃ deficerent. ſicut dicit apoſtolꝰ: Gratia dei ſũ id qꝺ ſum. Locus quoqꝫ in quo ꝯpoſuit notatur· pathmos videlicet in⸗ſula in qua poſitus in exilium fuerat a domiciano ceſare propter verbum dei quod ꝑdicabat· Per quã inſulam deſignat eccleſia que quotidie aſ⸗ſultus huius ſeculi patitur· immobilis tamen exiſtens. pathmos enim ebul litio vel fretum interpretat· Videndũ quo modo viſionis iohannes talia vidit. Tres nanqꝫ modi viſionum ſunt· vnus cum celum· terram ⁊ ſimilia corporeis oculis videmus. Alius cum dormiẽtes vel etiam vigilantes ali quid videmus per qꝺ aliud figuramus · ſicut pharao vidit craſſas vac⸗cas vel boues ⁊ macras. Alius modus eſt intellectualis· cum aliquid men te cõcipimus nõ per imagines: ſed ſicut ẽ: vt dauid in pſalmis dicens . au diam quid loquat in me dominus deus. Iohannes vero imagines ĩ men te vidit: ⁊ in eis veritatẽ intellexit.

Materia ſtatus aſie· ⁊ totius ꝑſentis eccleſie· littera ſic· ac ſi ita ꝯmone ret: attendite hanc viſionem: quia viſio reuelata ẽ in chriſto ihesu. Quali tas .i. modus tribulationes intus ⁊ exterius econtrario ꝯſolationes · locus breuis labor· ⁊ certa ꝑmia. Intentio patiẽter ferre omnia.

vt habetur in quibuſdam biblijs.

Prologus alius Hieronimi.

Apocalipſis ihe ſu chriſti iohannis tot ha⸗bet ſacramenta quot verba. Et ꝑ merito voluminis laus omis in ferior. i verbis ſingulis multipli⸗ces latent intelligentie.

C. I.

Prologum ꝑmittit ſalutationẽ in vtroqꝫ captat.

Apocalipſis ihe. chri. Preparat auditores beniuolos ⁊ attẽtos ſi cut ⁊ ibi iohes ſeptẽ eccleſijs que ſunt in aſia.

Quã dedit ⁊c. Secundũ hominem accepit eam a patre ⁊ verbo ſibi counito· ⁊ ſpiritusancto.

Que oportet. Quaſi ⁊ ineuitabile eſt quin fiant· ⁊ vtile ut fiant.

Oportet vt patiant tribulationes cito.

hec ẽ reuelatio

Apocalipſis iheſu chriſti quã dedit
deus pater vt nihil debens. — chriſto .i. verbo et exemplo.

illi deꝰ palã facere ſeruis ſuis· que oportet fie ri cito · ⁊ ſignificauit mittens per angelum ſuum ſeruo ſuo iohanni
nõ iudeis nõ phis — de his — vel ĩ breui — .i. ꝑ ſignũ oſtendit. — ꝑſonã chriſti habẽtẽ — nõ ſupbo ſed humili·

Qui teſtimonium ꝑhibuit verbo dei: ⁊ teſtimonium ihesu chriſti in his quecunqꝫ vidit. Beatus qui legit· ⁊ qui audit verba prophetie huius: ⁊ ſeruat ea que ĩ ea ſcripta ſunt: tẽpus enim prope ẽ. Iohan nes ſeptem eccleſijs que ſunt in aſia gratia vobis · ⁊ pax ab eo qui eſt· ⁊ qui erat· ⁊ qui vẽturus ẽ
vt litterati — vt layci ⁊ addiſcẽtes — libri — lector ⁊ auditor — aũt — remiſſio peccatoꝝ — .i. quies a vicus. — .i. a chriſto

Cito. Dicit vt ſe pent ne ſit graue pati cito finiẽdi ſunt labo res ⁊ ꝑmia danda.

Breuis labor· feſti⸗nata gloria.

Et ſignificauit. Deus pater filio ⁊ fi⸗lius iohanni ſub ſigil lo .i. ſub ſcripto · ne lo cus ſit furibus ꝑuertẽ di· ⁊ vt gratius ſit fi⸗delibus ſi cũ exercitio cõſequantur.

Qui teſtimoniũ per. Qui teſtat ver ba ipſius chriſti habi ta· tam de verbo .i. di uinitate qꝫ de huma⸗nitate iheſu chriſti.

Verbo dei. Fili us vocat verbuꝫ dei quia ꝑ euꝫ manifeſta tus ẽ in mundo pater

In his quecũqꝫ vidit. In his que corporaliter vidit vt paſſum. vel ſola mẽte vt fuiſſe cũ patre ante omnia.

Beatus qui le. Chriſtus dedit mihi beatus autẽ qui a me acceperit.

Beatus qui legit ⁊ audit ⁊c. Quia hec a pocal. ẽ iheſu xpi ⁊c.

Qui legit. i. qui nar rat alijs que audiuit· qa plures ab vno legente poſſunt audire. Vel audi ent · ⁊ in hoc notat auditores · qa plures.

Illi ſoli beati q audiunt vt mente recondant· ⁊ mente recondunt vt ope cõpleant· ⁊ ope implent vt vitã eternã poſſideãt.

Seruat ea. Ita dico ſi ſeruat. Non em̃ auditores legis ſed factores iuſti ſunt.

Seruat ea. Qui fidem chriſti ⁊ eccleſie non violat· ⁊ timet minata: ⁊ ꝗrit ꝓmiſſa· vere beatus· quia nec longa mora laboris ⁊ ꝑmia vicina.

Septẽ eccleſijs. Principaliter illis quibꝫ magiſter erat cõſtitutus· ⁊ per ſimile alijs.

Deus dedit chriſto· chriſtus iohãni· iohes autẽ eccleſijs· vel ꝑ ſeptẽ vni uerſe eccleſie: quia ſeptem vniuerſitatẽ ſignificãt· vel qa ſeptiformi ſpiritu illuſtrantur.

In aſia. Aſia ẽ elatio. Eccleſia ergo nũc ẽ ĩ elatiõe virtutũ· vel olĩ vicioꝝ

Aſia ẽ iſta· nõ magna. illa. ſ. que dicit tercia pars mundi · ſed quedam ꝓuincia vbi erãt ſeptẽ ciuitates· ⁊ ſeptẽ eccleſie cũ ſeptem epiſcopis.

Aſia minor ẽ ps maioris aſie ꝯtinens ſeptẽ ciuitates quaꝝ epheſus ẽ me tropolis. In hac minori euãgeliſauit paulus· ſed poſtea in diuiſione apo ſtoloꝝ iohannes eam obtinuit.

Epheſus metropolitana ſedes totiꝰ aſie in qua iohannes ꝑfuit

Gratia et pax. Preparat auditores ĩ ſalutatione beniuolos· ⁊ atten tos· ſicut ⁊ in ꝓlogo.

Qui ẽ qui erat ⁊c. Eternaliter cõꝑuis natus ex tpe · iam ĩmutabilis ꝑ humanitatẽ· ⁊ olim corruptibilis. talis vẽturus ẽ· ⁊ ſi mõ nõ apparet talis.

Et a ſeptẽ ſpiritibus. Spiritus idẽ ſonat qꝺ charitas. vnde attri⸗buit ſpiritui remiſſio peccatoꝝ· ⁊ alia dona que ſunt dona totius trinitatis vt ĩtelligamus trinitatẽ ex ſola dilectione opari·

Perſonam patris tacet· qꝛ de deo creatore nemo male ĩtellexerat· ponit

ꝑſonam filij ꝛ ſpiritusſancti· de quibus omnes naſcunt̃ ĩ eccleſijs hereſes.
Throni. Sunt angeli eius ꝛ ſancti homines in quibus nunc ſedet de⁹ ꝛ iudicat ne in futuro iudicet.
Primogenitus ꝛc. Dicit ꝓpter deſperãtes de morte chriſti· vt illi q̄ dixerunt nos putabamus ꝙ ipſe eſſet redẽpturus iſrael.
Mortuorũ. Qui vos nõ terreat· quia ſurrexit· ꝛ ẽ impaſſibilis· vel prius mortificantiũ ſe· quia peccatũ non fecit
Princeps reg. ter. Princeps terrenarũ poteſtatũ· potens eas remouere· et ad vtilitatẽ ſuoꝝ vel ſanctorum· ꝑmittens impios ſeruire.
Qui dilex. nos Cõmendat ꝑſonã filij q̄ hãc reuelationeʒ ꝑ angelũ fecerat iohi. q. d. credite huic reuelatõi· ꝛ patẽti adhortatõi quã chriſt⁹ manifeſtauit· q̄ ꝓ nobis paſſus ẽ ꝛ reſurrexit.
A peccatis no. Originalib⁹ vel actualibus· nõ ſuis ſed noſtris· q꞉ nõ peccauit.
Regnũ. Potentes vicijs reſiſtere· ꝛ ꝓ nobis ꝛ ꝓ fratrib⁹ noſ metipſos dõ offerẽtes
Ecce uenit. Et vere debetis glorificare· quia ipſe ẽ qui venturus ẽ ad remunerãdum cum nubibus· i· cũ ſanctis qui nubes fuerũt· ꝯpluẽdo alijs doctrinam· ꝛ miracula faciẽdo. Vel ſicut in nube aſcendit· ĩ nube veniet. ꝑ quã dei clementiaʒ ĩtelligim⁹ ꝙ bonis ẽ refrigeriuʒ ꝛ illuminatio· malis vero terror ꝛ excecatõ qd̄ ꝛ ſignificatũ eſt ꝑ nubeʒ· qua educti ſũt filij iſrael de egipto.
Et uidebit eũ o. oculus. Alia tranſlatio habet videbit omnis terra talem· q. d. talem videbũt qualem impij venturũ nõ credebant.

† a ſeptiformi ſpiritu qui quidem vnus natura gratiarũ diſtributione multiplex ¦ vt illuminet eos in quibus ſedet deus.
ꝛ † a ſeptem ſpiritibus qui ¦ in con
† plura dicturus repetit de chriſto ſecundũ humanitatem.
ſpectu throni eius ſunt: ꝛ a † iheſu
† qui ſe eſſe deũ nec ꝓ imminente morte negauit
chriſto qui ẽ † teſtis fidelis primo-
† vel teſtis fidelis ſ operũ noſtroꝝ in die iudicii quãdo dicet· vidiſtis me eſuriẽtẽ ꝛ ſi· ꝛ venite be· p· m· ꝛc·
genitus † mortuorum ꝛ princeps
† regentiũ terrenitatẽ ¦ ſpecialiter ꝑdicatores.
† regum terrę: Qui ¦ dilexit nos·
† quia ſola dilectione lauit nos ¦ originalibus vel actualibus.
† ꝛ lauit nos a ¦ peccatis noſtris in
ſ nõ vituli· nõ arietis· ſicut ĩ veteri lege.
ſanguine ſuo: ꝛ fecit nos regnum
ſ ſcðm ꝙ homo ſ ſcðm ꝙ de⁹ ſ ideo
ꝛ ſacerdotes deo ꝛ patri ſuo. Ip-
vt laudetur ſ vt ei obediatis
ſi gloria ꝛ imperium in ſecula ſe-
culorum amen. Ecce venit cũ nu-
† tam bonus q̄ʒ malus
bibus· ꝛ videbit eum † omnis ocu
ſ vt magis crucientur
lus: ꝛ qui eũ pupugerunt. Et tunc
† omnes terreni ꝛ vicius dediti.
plangent ſe ſuper eum omnes † tri
† qd̄ omni lingua firmandũ ſ ꝛ amen
bus terrę: † etiam amẽ. Ego ſum
alpha ꝛ o. principiuʒ ꝛ finis dicit
† dominus dico ſ more ꝓphetaꝝ hoc dicit.
dominus † deus qui eſt· ꝛ qui erat
ꝛ qui venturus eſt omnipotens.
ſ a ꝑſona ſ hũilitas magiſtri ſ vel ꝑticeps
Ego iohannes frater veſter ꝛ ſoci
us in tribulatione ꝛ regno ꝛ patiẽ

Omnus oculus. Boni vt lętẽtur· mali vt cõfundantur videbunt.
Plangent. Seu collidẽt ſuꝑ eũ ĩpotentes ei⁹ impio reſiſtere ad ſilitudinẽ lapidis ꝛ fictiliũ. vel p. ſ. i. dolebũt reſpiciẽtes eos q̄ fundati ſunt ſuꝑ eum· q꞉ non tm̃ dolebunt de ipſo tormẽto q̄ʒ ꝙ repellẽtur a tali conſortio
Etiã amen. Per hęc duo aduerbia quoꝝ vnũ ẽ grecũ. ſ. etiam· ſignificant̃ gentes· ꝑ amen qd̄ ẽ hebreũ iudei· qui omnes deũ videbũt ĩ iudicio
Ego ſum. Vere veniet· ꝛ q꞉ ipſe ꝓmittit ſe venturũ· vel ꝑmiſſa ſalutatione reddit attentos. q. d. ne a me. hoc dictũ. ſed ab ipſo chriſto credatis
Alpha principiũ. Ante quẽ nullus vel a quo omĩa cęperunt.
O finis. Poſt quẽ nullus vel ĩ quo omĩa terminabunt̃.
Ego iohannes. Finita ſalutatione ꝓgreditur ad narrationẽ imponendo quattuor· ꝑſonam· locum· cauſam ipſius loci· tempus· q̄ valent ad cõmendationẽ ipſius reuelationis.
Ego iohes. Q. d. ſcio quia tribulamini: ſed exemplo chriſti patienter ſufferatis vt ſitis ꝑticipes regni ipſius.
Frater ſocius ꝛc. in chriſto. In fidei vnitate ꝛ ꝓpter illam fidem tribulatus fui· ſicut ꝛ alij ꝑ qd̄ ad regnum ꝑuenire patiẽter ſuſtinui· habẽdo chriſtum in omnibus exemplum.

Pathmos. Id ẽ· fretũ· ſ· tribulatio· ĩ q̄ magi cęleſtia a fidelib⁹ apiunt̃.
Eccleſia compatur inſulę· quia ſicut inſula marinis ꝓcellis illidit̃· ita eccleſia ꝑſecutionibus marinoꝝ. i. mundanoꝝ affligitur.
Propter uerbũ et teſti. ꝛc. Id ẽ ꝓpter teſtimoniũ diuinitati· ꝛ humanitati exhibitum.
In dominica die. Solet rerum qualitas ex tempe notari· vt abraã in feruorẽ fidei angelum in meridie vidit. loth in ꝑditionem ſodomę veſperę· adã p⁹ meridiẽ. Salomon non reſeruaturus ſapientiã nocte ſuſcepit.

ſ in exẽplo chriſti
tia in chriſto iheſu: fui in inſula q̄
ſ locus ſ cauſa
appellatur pathmos propter ver
bum dei ꝛ teſtimonium iheſu chri
† in exceſſu mẽtis ¦ in ſpe reſurrectionis future ꝑ rei· chriſti ſ tempus.
ſti. Fui † in ſpiritu ¦ dominica die:
† cognoui ¦ quia de futuris vel de magnis. manifeſtationẽ.
ꝛ † audiui poſt me ¦ vocem magnã
† qua ĩcitat̃ ad bellũ vel tem ſ qd̄ vi
tanquã † tubę dicentis mihi: Qd̄
ſur⁹ es vel iã vides. ſ ĩ mẽte recõde vl̄ ad lrãm
vides ſcribe ĩ libro· ꝛ mitte ſeptẽ
ſ vel epheſo ꝛ ſmirne ꝛc. ſ canticum ſ ſcʒ ad
eccleſijs aſię epheſum ꝛ ſmirnam
ſ diuiſio cornuũ ſ illuminata ſ ꝑcipiũ pulcritudinis.
ꝛ pergamum ꝛ thiatiram· ꝛ ſardis
ſ ſeruãs vel ſaluãs ſ trib⁹ amabilis. ſ iõ
ꝛ philadelphiam ꝛ laodiciam. Et
† i· memoriã habui de ſubditis ¦ vt itelligerẽ.
† conuerſus ſum vt ¦ viderẽ voceʒ
ſ quia ꝯuer· ſum
quę loquebat̃ mecũ. Et cõuerſus
vidi ſeptem candelabra aurea: ꝛ
ſ· i· in ꝯmuni· q꞉ oĩbus ſe offert de⁹. i. preſto eſt ſubuenire.
in medio ſeptẽ candelabroꝝ aure
orum ſimilẽ filio hominis veſtitũ
ſ caput in ſe oſtẽdit ꝙ a ſuis exigit
podere ꝛ ꝑcinctum ad mãmillas
ſ cingulo charitatis q꞉ dilectionẽ ſeruat.
zona aurea. Caput aũt eius ꝛ ca-
† i. veſtimentũ contra frigus ꝛ vicia
pilli erãt candidi tanq̄ʒ † lana alba
† immortalitas cũ gloria glorioſior ẽ omni creatura ¦ . i. fideles in eccleſia qui ex vtraq̄ʒ parte videre debent.
ꝛ tanq̄ʒ † nix· ¦ Et oculi eius velut

Audiui poſt me uoce. Poſt ſe audit: q꞉ dũ de pñtib⁹ eductus in anteriora verę ꝯtemplatõnis ſe extenderet. ꝛ alios reſpicere admonitus eſt vel poſt ſe audit. q꞉ a lege ꝛ ꝓphetis ꝑdictũ ẽ hoc· idem ĩtelligit.
Quod uides ſcribe ꝛc. Communis admonitio fit iohãni q̄ monuit cõmuniter mittere· e· aſię· ꝛ ꝑ eas intelligendę ſunt omnes aſię eccleſię. hęc cõmunis admonitio fit vſq̄ʒ ibi· ꝛ angelo epheſi ꝛc. Siue ſint̃ ꝛ vno ĩtuitu· ſiue per tempa diuerſa hanc viſionem vidit iohãnes angelus vtrunlibet ei ꝯferre potuit.
Epheſus. Volũtas mea interpretatur vel lapſus ꝓfundus· vel ꝯſilium.
Conuerſus ſum. Et ideo: quia audiui vocẽ ꝯuerſus ſuʒ ꝛc.
Septẽ can. Id ẽ· ſeptẽ eccleſias ardẽtes ꝛ illumĩatas ſapientia diuini verbi.
Aurea. Sicut aurum ꝑ ignem ꝓbatũ ꝑcuſſionibus exteſuʒ candelabrum efficit̃: ſic eccleſia tribulationibus purgata tentationũ ictibus in longanimitatẽ extenſa ꝯſummetur.
Si habeat vocẽ in ore ꝛ nõ in ope candelabrũ quidẽ eſt: ſed nõ aureũ
Similẽ fi. ho. Id ẽ. angelum in ꝑſona chriſti qui iã nõ filius hominis ſed ſimilis: quia iam non morit̃. Vel filio hominis ſimilis: quia nõ cũ peccato· ſed in ſimilitudinẽ carnis· p· apparuit.
Chriſtus in quo omnia neceſſaria ad reginen eccleſię.
Podere. Id ẽ. ſacerdotali veſte· i· carne in qua ſe obtulit· ꝛ quotidie offert repreſentans ſe deo patri. Vel poderis ẽ eccleſia· qua veſtit̃ deus vt tunica quę ẽ talaris· quia vſq̄ʒ ad finẽ mũdi duratura.
Precinctum ad mãmil. Daniel cinctum renes vidit in veteri teſt. q꞉ ibi carnalia ꝯſtringuntur· hic mãmillas; quia in nouo teſta· etiam cogitationes iudicantur.
Capilli erant. Id ẽ. ſancti extenuati· ꝛ adherentes ipſi capiti· vel cogitationes eius.
Tanquã lana. Vel ſicut lana alba apta ẽ ad quoſcũq̄ʒ colores ſuſcipiẽdos· ſic ſancti ad tribulationes.
Nix. Nix candor ĩmortalitatis· quia cãdidior omni creatura.
Oculi. Id ẽ. dona ſpiritusſancti qui ſunt chriſti habentis ꝛ dantis ſũt eccleſię accipiẽtis· quę illuminant ꝛ faciunt ardere· vel oculi ſunt: ipſi ſpiri-

tuales in eccleſia uel diuina ꝓcepta.

Et pedes. Id ē vltimi fideles·qui multis ꝑcuſſionibus non retinebūt priorē naturam·ſicut auricalcum qḋ ſepe incēdit' ⁊ meliorē accipit colorē.

In camino ardēti. In alia tranſlatione habet' auricalco libani: ꝑ qḋ oſtendit' ꝙ in illa regione vbi dominus crucifixus eſt ·maxime illa tribulatio eſt valitura.

Et uox. Id ē.predicatio eius obtinet vim aque ·quia mūdat · vel quā vocem receperūt iam multi populi·qui cōparantur aque ꝓpter fluxū·tāto magiſ ꝯſtare debetis. Vel vox datrix multaꝝ aquaꝝ ·i·gratiaꝝ. vnde vox ſequitur.

Stellas. Stelle epiſcopi qui debent alijs lucere verbo · et exemplo vite · qui ⁊ſi peccauerūt·ſtelle vocant' ·ſecundū ꝙ inſtituti ſunt·quos habet in dextera.i.in potioribus donis · que per dexterā ſignificant'.

De ore Id ē.de inſinuatione exiuit predicatio · que vtrunqꝫ ſecat in ueteri teſtamē to carnalia opa·i noꝰno ꝯcupiſcētias.

Unde non enī vos eſtis qui loquimini ·ſꝫ ſpiritus p·u·qui loquitur in vobis.

Sicut ſol lucet i uirtute. Id eſt.in meridie ſine nubibus Vel ſicut ipſe chriſtꝰ in reſurrectione. Vel qū fixus erit īeternū.

Et cum uidiſſem Ecce iohannes q̇ ſtare videbatur viſo domīo cecidit tanq̄ȝ mortuus·q̇a vnuſquiſqꝫ vir ſanctus quanto ſe ad ꝯtemplandum diuinitatē altius erexerit tanto apud ſe itroſum inferius cadit· qꝛ in cōparatione dei eius magnitudo quā ꝑſuaſit facile deſpicitur hinc ē ꝙ abraaȝ viſo domino ſe puluerem ⁊ cinerem cognouit. Iteȝ Iob auditu auris audiui te ⁊c.

flama ignis·⁊ pedes eius ſimiles
ſ nō cuilibet ſed
auricalco ſicut in camino ardenti
et vox illius tanq̄ȝ vox aquarum
multarum: ⁊ habebat in dextera
†ꝑ ꝑdicatores vel ſcripturas
ſua ſtellas ſeptem· ⁊† de ore eius
gladius ex vtraqꝫ parte acutꝰ exi
ſ iuſti ſimiles ipſi lucebūt·i·fiēt ſimiles illi
bat. Et facies eius ſicut ſol lucet
ſ qꝛ
in virtute ſua. Et cum vidiſſem eū
cecidi ad pedes eius tanquā mor
ſ ·i·ſuꝑ ri
tuus·⁊ poſuit dexteram ſuā ſuper
res hūanitatis mee. ſ iō
me dicens: Noli timere·ego ſum
ſ eternaliter
primus ⁊ nouiſſimus ⁊ viuus ⁊
ſ ſcōm carnē ſ ꝓpter vos
fui mortuus: Et ecce ſum viuens
in ſecula ſeculoꝝ: ⁊ habeo claues
† ſicut paſſionē ⁊ reſurrectionē
mortis ⁊ iferni. Scribe ergo† que
†preſentes tribulationes ⁊ preſens auxiliū
vidiſti·⁊† que ſunt ⁊ que oportet
ſ vel myſteriū
fieri poſt hec. Sacramentum ſeptem ſtellarum quas vidiſti in dextera mea· ⁊ ſeptē candelabra aurea·ſepteȝ ſtelle angeli ſunt. ſeptē eccleſiarum ⁊ candelabra ſepteȝ. ſeptē eccleſie ſunt.

C. .II.

Cecidi Qui ꝓieci curā humanitatis ad ſimilitudinē vltimoꝝ fidelium

Tanq̄ȝ mortuus. Mortuus mundo· viuus deo· vel nil terrenitatis cupiens.

Dexteram ſuam Scilicet ſanctū ſpiritū ꝯfortantem.i. auxiliū ſuum.

Noli timere Pati ꝓ me tribulationes ⁊ mortē· quia ego qui non indigebam ꝓpter me cū ſim primus ⁊ no·fui mortuus ⁊ viuus.

Sum uiuens Sed nō ideo terreamini q̇a manifeſte ſurrexi·nec amplius moriar.

Et habeo Et ideo nō patiar vos tentari ſupra q̄ȝ poteſtis ferre: quia habeo poteſtatē ſuꝑ diabolum ⁊ ſuꝑ menbra eius.

Qui clauē alicuius domus habet quē vult itromittit·⁊ quē vult ab ingreſſu domꝰ repellit. Claues igit' mortis ⁊ inferni poſſidet·quia quos vult a damnatione ꝑpetue mortis liberat quos vult autem eodē damnationis ꝑiculo iuſte remanere ſinit.

Mortis et inferni Diabolus ē mors·quia cauſa ē peccati.i.mortis miniſtri eius infernus in quibus habet locum.

Que oportet ⁊c. In vltimis fidelibus ꝑ quoꝝ exemplum iſti multū debent animari.

Sacramentum.ſ. Myſterium. vbi aliud videt' ⁊ aliud itelligit'.

Hec prima viſio ē de correptione eccleſiarum.

Angelus allegoriā in ꝑte apit vt doceat vbiqꝫ debere requiri.

C. .II.

ſ iohēs ſ Nota ꝙ ī oībus his nō ſoli epiſcopo: ſed ⁊ ꝯmiſſis loquit'
Et āgelo ephe
†licet peccauerint adhuc nō dimittit eos.
ſi eccleſie ſcribe · hec dicit q̇† tenet
† ſicut dona diuidēs· vel nōdum quietus.
ſeptem ſtellas i dextera ſua: † qui
†quia nōdum tales vt in eis quieſcat.
†ambulat in medio ſeptē candela
ſ ·i·apꝓbo.
brorum aureoruȝ. Scio opa tua
ſ tribulationem ſ qꝛ nō murmuras de dilato premio.
⁊ laborem tuum ⁊ patientiā tuam
† inhumane cōtra te agētes
⁊ quia nō potes ſuſtinere† malos
ſ ·i·ꝓbaſti doctrinā eoꝝ. ſ miſſos
⁊ tentaſti eos qui ſe dicunt apo
a deo vt facilius decipiāt.
ſtolos eſſe ⁊ non ſunt: et inueniſti
† mala predicatione eoꝝ ⁊ mala vita †·ī malis que ipſi ꝯiūcti ingerūt ꝑ terrenas poteſtates.
eos† mendaces ⁊† patientiam ha
ſ ·i·ꝑ
bes · ⁊ ſuſtinuiſti propter nomen
ſ hoc ad ꝯſiliū ꝑtinet
meū: ⁊ non defeciſti. Sed habeo
ſ ꝯtrariū corone
aduerſum te pauca· ꝙ charitateȝ
†quoniā quidē aduerſum te eſt
tuam primam reliquiſti · †memor
ſ de ꝯſortio fideliū
eſto itaqꝫ vnde excideris: ⁊ age
†dignos fructus penitētie †·primis ſimilia opa
†penitentiam ⁊† prima opera fac.
ſ ſed ſ vt aīa ⁊ corꝑe interficiā.
Sin autem· venio tibi ⁊ mouebo
† ·i· in hoc ꝙ interpretatur voluntas
candelabrum tuum de† loco ſuo
ſ hic iterū volūtas
niſi penitentiam egeris. Sed
ſ ſcilicet
hoc habes bonum·quia odiſti fa
†que ideo odiſti qꝛ ⁊ me odiſſe vides.
cta nicholaitaruȝ: †que ⁊ ego odi
ſ que vni dico oībus dico ſ diuinū intellectū.
Qui habet aureſ audiēdi audia

Et angelo Id ē. Epiſcopo ſcribit · de manu cuius peccata ſubditoꝝ requirit·⁊ ſine cuius ꝯſenſu ſubditos indicare nō ꝑſumit ipſe iohannes.

Epheſi. Epheſus ſecundū bene ꝑſiſtentium ꝑtem voluntas interpretat' · quorum operibus deus delectatur: de quibꝫ ꝓponit vt ꝑ borum exemplum qui lapſi fuerāt corrigant'·ſecundū ꝙ epheſus īterpretatur ꝯſilium.i.indigēs cōſilio·ſiue lapſus ꝓfundus·vel volūtas mea

Septem Incipit ſingulares admonitōnes que ſingule ⁊ vniuerſales eſſe poſſunt ſcd̄m diuerſa mēbra cuiuſlibet eccleſie.

Non potes ſuſtinere Ui humanitatis. Vel non potes ſuſtinere malos quin emēdes vel expellas.

Tentaſti eos. Nō tentant' niſi qui intus ſunt in eccleſia.

Suſtinuiſti propter nomen Ut hoc non feciſti ꝓ humana laude ſꝫ ꝓpter nomen meum glorificandum.

Et nō defeciſti Notat cauſaȝ humani defectus fuiſſe niſi auxiliū ꝑueniſſet.

Sed habeo ⁊c. Vel epiſcopus in ꝑſona ſua: affectum tedio vicioruȝ in ſubditis vel ſubditi amore terrenorum.

Hely ſacerdos fuit bonus ⁊ tamen damnatus eſt· quia filios corrigere nolebat.

Mouebo can· Auferam virtutes ⁊ dona ſpiritusſancti per que ſunt conſtituta candelabra.

Sed hoc habes bonum Quāuis hoc eſt aduerſum te tū non deſperes·quia habes bonum.

Facta nicholaitarū Id eſt.communem vſum mulierum ⁊ commeſtionem idolothitorum.

Nicholaitarum Nicholaus ſtultus populus·i·gentiles deum ignorantes· publice vxoribus vtentes · qui ydolothica commedunt · ⁊ iouem regnare credunt·heretici quoqꝫ ſtulti apud deum quibus error ydolorum cultura imputatur·⁊ fornicantur immundicie carnis ſeruientes .ſtultiqꝫ in dei·ſtulti etiam falſi chriſtiani qui terrenis dediti: colunt mundum.

Qui ha.au.⁊c. Cur audiendū qꝛ ꝑſeuerāti chriſtꝰ ē lignū vite·qꝛ vmbraculū ⁊ robur: ⁊ dans fructū.i.corpꝰ ⁊ ſanguinē·⁊ hic ⁊ maxīe in futuro.

Smirne. Smirna canticū interpretat᷑. vel quaſi mirra. etiā canticū in quibus delectat᷑. mirra ſic ē amara. vt etiā corpa a putredine ſeruet.

Hec dicit pri. Talem deſcribit chriſtū ꝙ valeat ad ꝯſolationē eorum quibꝫ tribulatōes ingerunt᷑ Hec dicit pri. Quaſi. d. ne deficiatis vos quia ego tātus ꝓpter vos paſſus ſum mortem de q̄ reſurrexi: qđ idē expectetis ⁊ vos.

Aliquos ex uobis Hic patet ꝙ nō de vno ſolo ſ; de pluribus intelligatur.

Ut tentemini. Id ē. vt ꝓbemini. vel deſpectui habeamini a diabolo ⁊ membris eius.

Decem diebus. Id eſt. Tempe illius belli: deus enim ſuos ad bella mittēs decalago armat. Vel. x. diebus. i. toto hoc tēpore in quo ꝑ ſeptem dies contra tria pcipalia vicia pugnat᷑. auariciā. cupiditatē. vanā gloriam.

A morte ſecūda. Prima mors anime in peccatis. Secūda ī penis. ꝑma mors corporis quādo diſſoluitur. ſecūda quādo dānabit᷑ in iudicio.

Rompheam ex utraqꝫ parte ac. Exigit vt iſti hūc gladium habeant in electione bonoꝝ ⁊ reprobatione maloꝝ.

Non negaſti. Tribulatio iuſtis illuminatio. ꝯtumacibus correptio. obſtinatis excecatio.

Balaam Id eſt. heretici qui docēt terrenos principes qualiter ſubuertāt videntes deū. Vel balaam. i. demones q̄ docent carnem decipe aīas videntes deum.

Doctrinā nicho. Ideo enim repetit de nicholaitis. vt ad penitentiā īuitet qđ ſuperius nō fecit.

Manna Eternā gloriā de q̄ oēs dicēt. Quid ē hoc? qm̄ nec ocul⁹ vidit nec aures audiuit.

Calculum lucidum In daniele abſciſus ē lapis ſine manibus. In ꝓuerbijs gemma grā tiſſima expectatio preſtolantis.

(ſ. i. trinitas)
quid ſpiritus dicat eccleſijs. Uincenti dabo edere de ligno vite. qđ
(in orto deliciarū. i. eccleſia — ſecundum humanitatem.)
eſt in paradiſo dei mei. Et angelo ſmirne eccl'ie ſcribe. Hec dicit primus ⁊ nouiſſim⁹ q̄ fuit mortuus ⁊ viuit. Scio tribulationem tuam
(ad literā — i ſpe remuneratōis)
⁊ paupertatē tuam: ſed diues es
(nulla peſtis efficacior q̄ domeſticus hoſtis. — cumulus miſerie tribulatis ſi infamanē.)
⁊ blaſfemaris ab his qui ſe dicūt
(ꝯfitētes — ſi filii abrae. e. opa. a. facerent. — i. cōgregatio ſathane. i. aduerſarii.)
iudeos ⁊ non ſunt: ſed ſunt ſinagoga ſathane.
(ſed tamē)
Nihil horum timeas que paſſurus es.
(au patiar:)
Ecce miſſur⁹ eſt diabolus aliquos ex vobis ī
(carcerē ponit ꝓ omni tribulatione.)
carcerē vt tentemini: ⁊ habebitis
(ſed quiquid illi ingerāt tu eſto)
tribulationes diebus decē. Eſto fidelis vſqꝫ ad mortē: ⁊ dabo tibi coronam vite. Qui habet aures audiendi audiat quid ſpiritus di
(quia)
cat eccleſijs. Qui vicerit: nō ledet᷑
(q̄ ē gehenna — ꝑgamus diuiſio cornuū interpretat᷑ — vt ſint diuiſi a malis ſeruātes vnitatem eccleſie — ꝑ cornua pugna aliqua ſignificatur vt ī hac eccleſia pars mala īpugnabat bonā.)
a morte ſecūda. Et angelo ꝑgami eccleſie ſcribe. Hec dicit q̄ habet
(rōphea bis acuta ſentētia domini. qua ꝯdemnabit malos in corpe ⁊ in anima.)
rompheam ex vtraqꝫ pte acutam
(in medio praue nationis — ibi. ſ. — i. cōgregatio ſathane. i. aduerſarii.)
Scio vbi habitas. vbi ſedes ē
(contra diſputantes.)
ſathane. ⁊ tenes nomen meum:
(tribulatio eſt illuminatio iuſtis — ꝑ aliqua tribulatione.)
⁊ non negaſti fidem meā. Et in
(qb⁹ hoc feciſti — qui ē — martir. ſ. fuit)
diebus illis antiphas teſtis me⁹
(eius exēplo laborate.)
fidelis qui occiſus ē apud vos:
(quaſi ꝯcluſio. quia illū occiderūt — ſed q̄uis ī hoc conſtans.)
vbi ſathanas habitat. Sed habeo aduerſum te pauca: quia ha
(ſi corrigaris — vel in paucis — pateris non expellis. — van⁹ ppl's)
bes illic tenentes doctrinā balaā
(elidēs)
qui docebat balach mittere ſcan
(delectari cū variis rebus)
dalum coram filijs iſrael. ſcilicet
(cū demone corpaliter vel ſpiritualiter — ſilr)
edere ⁊ fornicari. Ita habes et
(ꝯtra īpugnātes — i pleriſqꝫ addit᷑ quā ego odi)
tu tenentes doctrinam nicholai
(de iſto ſicut de illo)
tarum. Similiter penitentiā age.
(qr — in aliquo feceris minus q̄ debeas — qui nō corrigis.)
ſi quo minus: veniam tibi cito.
(. i. conuincā illos fornicarios peccaſſe dicendo ite in ignē eternum.)
⁊ pugnabo cū illis in gladio oris
(cordis)
mei. Qui habet aures audiendi audiat quid ſpirit⁹ dicat eccleſijs
(alia trāſlatio habet margaritā — vel me metipſum qui fui in manna abſcōditus.)
Uincenti dabo manna abſconditum: ⁊ dabo ei calculum lucidum
(interim — al. candidū — in tali corpe — ad q̄d: ꝑ hoc nomē ut iuitet᷑)
⁊ in calculo nomen nouū ſcriptū quod nemo ſcit niſi qui accipit. Et
(illumiata īterp̄tatur. vel viuēs hoſtia)
angelo thiatire eccl'ie ſcribe. Hec dicit filius dei qui habet oculos
(quos neceſſe ē imitari — . i. vltimi fideles)
tanq̄ flamam ignis: ⁊ pedes ei⁹
(. i. recepi)
ſimiles auricalco. Noui opa tua
(in elemoſinis)
⁊ fidem ⁊ charitatē. ⁊ miniſteriū
(qr ex his tribulatio — in oībus aduerſis — qr rudis eccleſia a leuioribus ad ꝑfectionē venit.)
⁊ patientiam tuā: ⁊ opa tua nouiſſima plura prioribus. Sed ha
(nō ex)
beo aduerſum te pauca: quia per
(cōicas — mollē ⁊ laſciuam)
mittis mulierem iezabel q̄ ſe dicit
(ſcđm qđ dicitur — in re — ſeſe)
ꝓpheten docere ⁊ ſeducere ſer
(imitātes — cū mulieribus vel cū demone)
uos meos: fornicari ⁊ manducare de idolothicis. ⁊ dedi illi tēpus vt penitentiam ageret: ⁊ non vult
(⁊ quia non vult penitere)
penitere a fornicatōe ſua. Et ecce
(excecando — in ſecuritatē peccandi — . i. eam cum ſuis opibus mittā in ꝑditione.)
ego mitto eam in lectum. ⁊ qui
(. i. ꝯformes ſibi fiūt ꝑ opa ꝓ quib⁹ punietur)
mechantur cum ea in tribulatione maxima erunt. niſi penitentiā
(eterna ſcꝫ pena cōdemnans omnes ſequaces)
egerint ab operib⁹ ſuis. ⁊ filios eius interficiam in mortē. Et hec
(in futuro ſcient in re qđ tantū hic fide.)
ſcient omnes eccleſie: quia ego ſū
(puniens carnales ꝯcupiſcentias. ⁊ malas cogitationes — ſcient quia.)
ſcrutans renes ⁊ corda. ⁊ dabo
(bonis bona malis mala)
vnicuiqꝫ veſtrum ſecundū opera
(uel ſua — hoc illis facio — cōmutatio perſone interpoſitio ſententie.)
veſtra. Uobis aūt dico ceteris

Id ē corpus ſolidū vel ſeipſum lucidū cādidum virtutibus. et ſpe īmortalitatis.

Et in calculo no. no. quod ne. Vel ſup baptiſmū addo martiriū cui⁹ vim nō intelligit ipocrita qui ꝓ laude hoīm patit᷑.

Scriptum Quī qꝫ litteris ſcꝫ quinqꝫ vulneribus oſtenſum fuit in corpore eius in cruce ꝙ martir fuit.

Niſi qui accipit. Qui ope ꝯplet. quia qui dicit ſe noſſe deū. ⁊ mādata ei⁹ non cuſtodit mendax ē.

Noui opera t. et fi. et cha. Fili⁹ dei dona ſpūſſancti habet. i. dat cui vult vel aufert. Ideo uideant iſti. qui iam receperūt illa dona ne ꝑ cōſenſum maloꝝ ꝑdent ea. Vel charitatem ⁊ fidem ordo retrogradus. non ꝙ prius ſit charitas q̄ fides.

Prius fides. ex fide. charitas ex charitate bona opa.

Iezabel. Fluxus ſanguinis. vel fluens vel ſterquilinium. vt mulieres tempe menſtrui fluxum ſanguīs patiunt᷑: ſic reprobus qui male ꝯcipit. mox vt tempus ē perficit ⁊ cum poſt flama augetur: totus fluens dicit᷑ dum vero in cōſuetudinem ducit: fetorem late ſpargit. Et hi ſūt tres mortui ſuſcitati. vnus in domo. alius extra portā. tercius in ſepulcro.

Iezabel. Uxor achab. vel huius epiſcopi. ⁊ ꝑ hanc intelliguntur heretici. qui fingunt ſe bonos: ſed ad molliciē ⁊ laſciuiā inducunt.

Fornicari. Fornicatio dicit᷑ quadriformis in animo. ſi uideris muli. ad. cō. c. In actu ipſo. In amore terrenorum. In cultu idoloꝝ.

In lectum. In ſecuritatem peccandi: vel lectum doloris.

Alia tranſlatio ponit luctum pro lecto. quo eternam miſeriam deſignauit.

Non mittam. Quidam pſeudo terrebant eos· quia adhuc miſſurus erat dominus maiores tribulationes ꝙ paſſi eēnt ↄtra hoc dicit ꝙ non mittet· vel legales obſeruãtias.

Dabo illis ſtellã ma. Stella matutina lucifer· qui ortus diem nunciat .i. chriſtus qui reſurgens fidei lucem ⁊ īmortalitatis intulit mundo· dabit ergo ſtellã matutinã ſeipſum ⁊ gloriam reſurrectionis· vel ſtella matutina reſurrectio prima. ca. 3.

Sardis Principium pulcritudinis ꝗ primum nihil vl' par virtutis habet deinde turpis ꝑ vicia . vel ypocritę ꝗ extra pulcri · intus deformes. Vel principium pulcritudinis ē de mundo exiſſe.

Scio opera tua Et ſcio ꝙ in omnibꝫ operibus tuis queris humanã laudem.

Eſto uigilans. Vel ideo vigila: qꝛ licet ſis mente immotus· vel in mente laudabilis· nõ es tamen pfect⁹· niſi ceteros excites· vel non eſt ſatis chriſtum confiteri niſi etiam opa feceris.

Non eni īuenio opera t. ple. ⁊c. Dum ſine charitate· vel ꝓ laude· vel quia ↄmittit criminale.

Audieris. A ſanctis patribus· quia ꝗ in vno offendit omnium reus eſt. vl' receperunt mercedem ſuam vel charitatē autem non habeam nihil ſū.

Non inquinauerunt ueſti· ſua. Veſtem immortalitatis ⁊ innocentię· quas acceperũt ī baptiſmo vel ſua bona opa.

Non delebo. Delet reprobos ſecũdum illud . Indurauit dominus coꝛ pharaonis.

ſex vobis ſ ↄpſi
qui tiathirę eſtis: quicunqꝫ nõ ha
ne lege nõ ſit ſalus ſ apꝓbauerit
bent doctrinam hanc· qui cogno
ſ ſupbiam
uerunt altitudinē ſathanę queād
† quidā egreſſi de iudea ſ me miſſurũ
modum † dicunt: non mittam ſup
† veteris legis ¦ quis illi hoc dicũt tñ ſ quaſi. d. laborate ne ꝑdatis que iā dedit· ſed ad maiora nitimini.
vos † aliud pondus ¦ tamen id qd
ſ retribuere
habetis tenete donec veniam. Et
ſ nõ cedēs eis ſ ⁊ cũ hoc ſ vite ſue
qui vicerit ⁊ cuſtodierit vſqꝫ in fi
vel vſqꝫ ad ꝑfectionē ſ ī hoc ſeculo
nem opera mea· dabo ei poteſtatē
ſ gēnaliter vincētes † iuſticia īflexibili
ſup gentes · ⁊ reget illas in † virga
† quidā vt omnino ꝑeant · quidā vt in melius īmutentur.
ferrea ⁊ tanqꝫ vas figuli † ↄfringē
ſ ſcdm humanitatē
tur: ſicut ⁊ ego accepi a patre meo
ſ in futuro
Et dabo illis ſtellam matutinam
Qui habet aures audiendi audiat quid ſpiritus dicat eccleſijs.

C. .III.

Et āgelo eccle
† principiũ pulcritudinis vel apta principio pulcritudinis.
ſię † ſardis ſcribe. Hęc dicit ꝗ habet ſeptē ſpiritus dei· ⁊ ſeptē ſtel
ſ ·i· noſco
las. Scio opera tua: quia nomen
† quia qui ī vno offendit omniũ reus ē
habes ꝙ viuas · † ⁊ mortuus es.
ſ ·i· ſollicitus de ſalute ſ vel cetera
Eſto vigilans · ⁊ cõfirma reliqua
ſ vel mortua ſ vigila dico nõ eñ
quę moritura erant. nõ enim inue
ſ ⁊ iō nõ ſũt ī bñplacito
nio opa tua plena coꝛā deo meo
ſ ⁊ qꝛ nõ ſunt plena ſ īcepiſti
In mēte ergo habe qualiter acce
opari ſ ope ↄple ſ de hoc qd
peris ⁊ audieris · ⁊ ſerua: ⁊ ꝑnitē
dimiſeras
tiam age. Si ergo nõ vigilaueris
ſ exceecādo te ſ vt ſpoliē ⁊ occidā.
veniam ad te tanqꝫ fur: ⁊ neſcies
ſ ↄtra te
qua hoꝛa veniam ad te. Sed ha
ſ quaſi paucos noīatos .i. bonoſ qui noīatione digni ſunt.
bes pauca nomina in ſardis· quę
ſ criminali macula. vel factā maculā lacrimis deleuerunt.
non inquinauerũt veſtimēta ſua
ſ iō † de virtute ī virtutē ¦ ſicut ego precepi vel preuidi.
⁊ † ambulabunt ¦ mecum in albis
ſ ⁊ ſiīr de imitatoꝛib⁹ hoꝝ
quia digni ſũt. Qui vicerit ſic ve
ſ ·i· ſimiliter veſt· v· al· † nõ ſubtrahā gra
ſtietur veſtimentis albis: † ⁊ non
tiā minus dicit ⁊ plus ītelligit.
delebo nomen eius de libro vitę:
ſ ī bñplacito
⁊ ↄfiteboꝛ nomen eius coꝛam pa
ſ ⁊ ī gaudio angeloꝝ
tre meo ⁊ coꝛā angelis eius. Qui habet aures audiēdi audiat quid ſpiritus dicat eccleſijs. Et angelo
ſ amoꝛ fratris vel ſalutās hereditatē.
philadelphię eccleſię ſcribe. Hęc dicit ſanctus ⁊ verus qui habet
† carnē de dauid ſed ⁊ de adā non nouā· merito cuius omia bona ¦ coꝛda ad fidē vel ſcripturas
† clauem dauid · ¦ qui aperit ⁊ ne
† ante poꝛcos qui ↄculcarēt ſ ſubtrahēdo grām
mo claudit: † claudit ⁊ nemo apit.
ſ apꝓbo ſ bona ſ ⁊ ·ſ·
Scio opera tua. Ecce dedi coꝛā te hoſtium apertum quod nemo
† nõ ſupbam vel modicā ꝓparatione future vbi nullus laboꝛ.
poteſt claudere: quia † modicā habes virtutē ⁊ ſeruaſti verbum me
ſ ī anguſtiis
um: ⁊ non negaſti nomen meum.
ſ ⁊ qꝛ talis es † ī ſexta viſione loquit̃ de ↄuerſione angeloꝛum.
Ecce dabo tibi de ſinagoga ſathanę qui dicunt ſe iudęos eſſe · ⁊ nõ
ſ quomõ dabo
ſunt ſed mentiunt̃. Ecce faciam il
† ad fidem ¦ venerentur vt ioſeph adoꝛauerũt fratres ſui
los vt † veniant ¦ ⁊ adoꝛēt ante pedes tuos · ⁊ ſcient quia ego dilexi te· quoniam ſeruaſti verbum pa
ſ qꝛ ſeruaſti
tiētię meę: ⁊ ego te ſeruabo ab hora tentationis quę ventura eſt in oꝛbem vniuerſum tentare habitā
ſ ⁊ ideo
tes in terra. Ecce venio cito. Te
tene iterim quod habes· ſ· fidē ⁊ opa
ne quod habes: vt nemo accipiat
ſ quia
coꝛonam tuam. Qui vicerit faciā illum columnā in templo dei mei
ſ nõ patiar eum amplius diſcedere.
⁊ foꝛas non egredietur amplius.
† pluſqꝫ mens hoīs capiat ¦ quodā mõ erit de⁹
Et ſcribā † ſuper illum ¦ nomen dei
ſ ciuitas dei vocabit̃ munit⁹ virtutibus
mei: ⁊ nomen ciuitatis nouę dei

Claudit Vt querāmus. Apit vt inueniamus. vt inquiſitoꝛ fructũ accipiat ſudoris ſui ⁊ largitoꝛ gratias ſuę bonitatis habeat.

Ecce dedi co. ⁊c. quia modi. ⁊c. Vento dedi qꝛ apte ñ poteras hr̃e ꝑ te· qꝛ modicā habes vtutē

Hoſtium Coꝛda hominum prius dura. Vel ſcripturas obſcuras. Vel meipſum qui ſum verum hoſtium ad vitam. vnde diſcipuli ꝓhibiti loqꝫ ⁊ ceſi dixerũt· nõ poſſumus quę vidimus non eloqui.

Iudęos. Hoc nomen perdiderunt· dum de chriſto dixerũt hunc neſcimus.

Mentiuntur. Nituntur ↄprobare verbis ⁊ quibuſdam ſimulationibus.

Ecce faciā il. ut ue. ⁊c. Parati imitari opera tua ꝑ ſimilitudinem humilitatis· ſ.

Scient ⁊c. Extra poſiti nõ crediderunt deum diligere eccleſiam. quā ꝑmittebat affligi. quod nunc faciet fidē dilectionis ·i· certitudinem ne ſuccũbatis· quia venio ad remunerandũ.

Seruaſti uer· patien. Preceptum de patientia· quod in me oſtēdi oꝛans ꝓ ꝑſecutoꝛibus.

Ab hora tētatio. quę uen. ⁊c. Scilicet vel generalis perſecutionis in chriſtianos ſtatim poſt neronem futurę · vel vltīo tempꝫ antichriſti.

Tentare ⁊c. Sicut in ſequētib⁹ ſexto ſepi⁹ ordine· ſic ⁊ hic in ſexto angelo nouiſſima deſignat̃ pſecutio· in qua quidam iudeoꝝ ſunt decipiendi quidā helyę monitis legē ſpũaliter īpleturi hoſtē credunt̃ victuri

De libro uitę Liber vitę ꝑſcientia dei ē· in qua oīa ↄſtãtia.

Confitebor no. eius Dicēs venite benedicti patris mei. vel hic dedit mihi manducare ⁊ bibere.

Hęc dicit Quaſi. d. laboꝛa de cõuerſione fratrũ ſicut cepiſti: quia ī eo qd ꝓmiſi qdcunqꝫ petieritis pa· ī no· m· d· vo· ſum verax ī ꝓmiſſis. vnde ſcire poteſtis ꝙ multos ↄgregabo vobis ſię deſideratis.

Ecce ue. Tētatio vo veniet· ſ ne ſuccũbatis qꝛ venio ad remunerādũ

Columnam Firmum in ſe ⁊ ſuſtentantē alios verbo ⁊ exemplo.

Nõ egredietur Cum ſit deo cert⁹ numerus ſuoꝝ ſiqs labit̃: alius miſericoꝛdia eius ſubinducit̃· ſicut ꝑ ſupbiā iudeoꝝ gētilitas ſubītrauit. Filius iunioꝛ ·i· gentiliũ popul⁹ exierat · ſed moꝛte vituli ſaginati ·i· cruore chriſti reconciliatus nõ exibit amplius.

Noue Vbi nihil vetuſtatis· ſed plena viſio pacis.

De celo De ꝯformitate celeſtium creaturarum.
Teſtis Eorum que audiuit a patre intrepidus. Vel cui fides eſt adhibenda in omnibus. Vel teſtis operū noſtroꝝ apud patrem.
Et uerus. Veritas ē quia p eum ꝓmiſſa patris complent.
Neq̄ frigidus neq̄ ca. ꝛc. Quia neq̄ omnino fidē ignoras. neq̄ apte negas acceptam.
Utinā frigidus. Non optat eum frigidū ſimpliciter. ſed talē de quo maior ſpes habetur.
Incipiā te euo. Rē mirabilē dicturꝰ ꝙ tepidi excōicandi eſſent: quia ab hominibꝰ boni credebant: dicit ſe veracē in omnibus vt in hoc ſibi credat. ꝛ ſi illi reſipiſcere voluerint ꝓmittit conſeruationem. quia dedit primā fidem.
Ex ore meo. De ore euomit qui in deteriora ꝑcipitat. vel q̄ impenitēs morit.
Diues ſum. Purgatus ī baptiſmo. vl' diues ſcientie diuine. vel ſecularis.
Suadeo tibi li. ſ.t. Quia talia opa nō pducūt ad ſalutē.
Non appareat con. Melius ē hic erubeſcere coram paucis q̄ in futuro coram omnibus. vel non dimittam ꝑ erubeſcētia.
Collirio. Oculi vt videamꝰ inunguent. cū ad cognoſcendam veri luminis claritatē itellectus noſtri aciez medicamine bone operatōnis adiuuamꝰ.
Collirio inunge. Preceptū domini illuminās oculos. vel inunge dono ſpiritus. ſ. mentē quā terrena cōcluſerāt.
Ecce ego ſto ad ho. et pul. Expecto. vel inſpiro. vel p ꝑdicatores voco.
Sedere mecum. Iudicare in illis in q̄bus ſedeo ꝛ iudico. hec de ꝑlatis ꝛ per ꝑlatos de ſubditis.
Sicut et ego ui. Quia victoria ꝛ ſeſſio eius ē cauſa victorie ꝛ ſeſſionis eoꝝ.

mei hieruſalem. que deſcendit de
qꝛ deus mittit omnes virtutes · i. chriſtianꝰ · i. victus gratia.
celo a deo meo: ꝛ nomen meum
qꝛ nihil habet de adā
nouum. Qui habet aures audiendi audiat quid ſpiritꝰ dicat eccleſijs. Et āgelo laodicie eccleſie ſcri
laodicia īterpꝛetatᷣ vomitꝰ vel tribꝰ amabilis
be. Hec dicit amen teſtis fidelis
in omnibus verbis · prime creationis vel recreationis.
ꝛ verus qui ē principiū creature
nō me latent
dei. Scio opa tua: quia neq̄ fri
nō iugis deſiderio.
gidus es. neq̄ calidus. vtinam
qꝛ ſpes ē de frigidis maior
frigidus eſſes aut calidus. ſed q̄a
torpens.
tepidus es. ꝛ nec frigidus nec ca
excōicando · de ꝯſortio ſanctoꝝ remouere
lidus. Incipiam te euomere ex
p predicatores meos in quibꝰ loquor
ore meo: quia dicis ꝙ diues ſum
ꝛ tibi repletus uirtutibus · ꝛ ego ex pte mea addidi.
ꝛ locupletatꝰ ꝛ. nullius egeo: et
ſcē p ignorātiā tuā peas
neſcis quia tu miſer ꝛ miſerabilis
ab opibus virtutis · quia vicia nō recognoſcis · a virtutibus in aīo · ſꝫ miſcōiam nō denego
ꝛ paup ꝛ cecus ꝛ nudus. Sua
fructum penitētie
va · in aliis · cat
deo tibi licet ſis talis tamen eme
me ipſum vel charitatē · ī igne poſitū vel igni entem · igne tribulationis.
re a me aurū ignitum probatū
opibus virtutū · ipſis virtutibus.
vt locuples fias. ꝛ veſtimentis al
bis induaris: ꝛ non appareat cō
a virtutibus.
fuſio nuditatis tue. ꝛ collirio iun
cauſa premiſſa
ge oculos tuos vt videas. Ego
facio cognoſcere peccatū · caſtos reddo · quos vides pati aduerſa.
quos amo arguo ꝛ caſtigo emu
de tepiditate age · ꝛ debes agere.
lare ergo ꝛ penitentiā age. Ecce
cor clauſū · increpo.
ego ſto ad hoſtium ꝛ pulſo. Siq̄s

C. IIII.
Poſt hec uidi. Hec viſio de reuelatione myſterioꝝ. correctos enim ꝯpetenter ſequit ſecretoꝝ reuelatio.
Hec viſio poteſt appellari reuelatio myſterioꝝ q̄ ſpiritu apiunt.
Poſt hec vidi. In hac ſecūda viſione agit de ſedēte in throno ꝛ de ornatu eius. ꝛ de agno apiente librū. i. diuinā diſpoſitionē. de repatione humani generis. ꝛ de ſoluēte. vij. ſigilla. i. obſcuritates. vt cū viderimꝰ deum tantā intelligentiā ſcripturarum impendiſſe hominibus. grati ei ſimus: ne pro eo pati formidemus.
Viſio hec non prima ſed ſecūda ponit. quia iā ſuos inuitat ad tribulationes quas non valent pati; niſi neglecta priꝰ corrigant. quod fuit in prima correctione.
Fere hec tota viſio de fidelibus vltimis agit. qđ multū valet ad animationem ꝑſentium. pauca etiā de his inducit qui ante īcarnationem chriſti paſſi ſunt. qđ ad idē valet.
In celo Id ē. ſcriptura que eſt via ad vitā. vl' chriſtus ē hoſtium cuiꝰ myſteria ante clauſa. modo apta his qui fide ꝛ ope ſūt celum.
Tanq̄ tube. Nō diſſentientis a rationalitate mea dando rationes.
Oſtendam tibi. Que iam ꝑterierunt dicit que adhuc oportet fieri. vtpote in eodem ſtatu quo ceperūt permanſura. vel poſt correctionem oportet videre ſecreta p que animent in ꝑlia.
Vel que oportet fieri cito poſt hec. i. ī vltimis fidelibus. Vel poſt hec fui in ſpiritu.
Statim fui iſpi. Non repugnaui. ſed abieci curā totius terrenitatis
Et ecce ſedes. Maiores in quibus ſedet deus ꝛ iudicat. ſedet etiā in ſubditis. vbi alij. vel quidam ita erant apti: vt ꝯpetenter deus ſederet ꝛ quieſceret in eis.
Sedens Chriſtꝰ ſupra inter candelabra ambulās. nunc ſedens. i. iudicās merita ſingulorū. de quo digne facit his memoriam. quos hortatus ē ad pugnam.
Qui ſedebat. Ubi tantū boni ſūt: nō ē opus iudicare. i. diſcernere. vbi boni ꝛ mali: ibi diſcretione opus eſt.
Similis erat aſ. Prius incognitus p carnē mūdo apparuit ꝯfringens inimicos. robur ſuis tribuēs.
Iaſpidis et ſar Per colorem duoꝝ lapidum notat deum ꝛ hominem.

irelligēdo · ad opus faciendū
audierit vocē meam ꝛ aperuerit
p verā fidē · in ſecreto cordis · p gratie infuſionem.
mihi ianuam introibo ad illū. ꝛ
qꝛ fide ꝛ ope eius delectabor · p eiuſdem iuſtificationē · quia ipſe letabit de meo auxilio. ſ. p bone ꝯſcientie iocunditatē.
cenabo cum illo: ꝛ ipſe mecum.
quid plura
Qui vicerit dabo ei ſedere mecū
p quē iudiciaria ptās · ſcꝫ nō ſolū priuilegiali dignitate ſed etiam charitatis ꝛ voluntatis vniformitate.
in throno meo. ſicut ꝛ ego vici. ꝛ
ſedi cum patre meo in throno eiꝰ.
Qui habet aures audiendi audiat: quid ſpiritus dicat eccleſijs.

C. IIII.

nō tpe ſed ordine
Poſt hec uidi
videre potuit. qꝛ
ꝛ ecce hoſtium apertū
quantū ad ea que ī hac viſione vidi · ſ. ſ. ve. t. ꝙ precedit nouum.
in celo. ꝛ vox prima quā audiui
hortantis ad bellum tū qđ ad idē valet vt pati debeam · reddens rationem cur pati deceat
tanq̄ tube loquētis mecū dicēs
tu correctus amplifica animū ad iſta alia.
Aſcende huc ꝛ oſtendā tibi que oportet fieri cito. Poſt hec ſtatim
ꝛ qꝛ ita deſiderabā
fui in ſpiritu. Et ecce ſedes poſita
vt excedens
erat in celo. ꝛ ſupra ſedem ſedens
paratus ad iudicandū
Et qui ſedebat ſimilis erat aſpe
diuinitas intret ꝛ ſuis dat paſcua · caro ī paſſione rubet.
ctui lapidis iaſpidis ꝛ ſardinis.
· i. pax
ꝛ yris erat in circūitu ſedis ſimilis
ſmaragdus viridis ꝛ rubeus · vt appendicia ꝛ in iudicio eius ꝯſentiētia.
viſioni ſmaragdine. Et in circūi
minor eccleſia tam in veteri q̄ in nouo t.
tu ſedis ſedilia vigintiquattuor
vidi
ꝛ ſuper thronos. vigintiquattuor

Et yris Quaſi vidi preparantes ſe ad hoc vt acciperent deum ſeſſorē ꝛ ne deficerent. vidi auxilium. hoc eſt. yris erat in circūitu ſedis ſimilis viſioni ꝛc. i. pax. i. ꝓpiciatio dei. que ē in circūitu. vt protegens. quā ꝛ baptiſmus qui eſt viridis color. ꝛ ſanguis chriſti facit qui eſt rubeus color. Vel his coloribus notat iudicium aque preteritum. ignis futurum in quibus ſuos ſaluabit.
Smaragdine Per colorē viridez ſmaragdi qui color eſt aquaticus baptiſmus intelligit. Per ruborē eiuſdem dona ſpūſſancti ī baptiſmo accepta p que ꝯburuntur peccata.
Uigitiquat. ſe. Duodecī ꝓphete. xij. apli q̄uis plures vtriuſq̄ ordis.

Doctores alias dicunt.xxiiij.alias.xij.
Omnes doctores veteris ſiue noue legis dicunt.xij. ꝓpter fidem trinitatis quā annunciāt.iiij.ꝑtibus mūdi.vel.xxiiij.fiunt.p.vi.iiij. Sex referūt ad opera que.vi.diebus fecit.quattuor ad euāgelia.i.hec que in nouo ⁊ ī veteri t.opera dei colit.
Circūamicti ſto.ꝛc. Peccata tegunt ⁊ albent virtutibus.
Coronas. Id ē.victoriam ꝑ ſapientiā ⁊ charitatem etiā ad inimicos.
De throno Id ē eccleſia.i.eque pluit fulgura.i.miracula q̄ terrēt ⁊ illuminant.
Septem. Lampa.dona ſpiritusſancti.que accendūt ⁊ illumināt.parata oībꝫ illis qui ſūt ſedes dei.
In conſpectu. Quia itelligūt ſacramentum ⁊ rem ſacramenti nec recipiūt niſi quos ydoneos viderint ⁊ cognouerint.
Mare uitreum. Baptiſmus ſinceritate fidei lucidus.poſt quē tribulationis igne electi ducuntur ad firmitatem bonorum operuꝫ.ſicut ex aqua dureſcit criſtallus.
In medio Planiciem quandā ad ſimilitudinem iudicis.qui habet plateam latam ⁊ ſpacioſam vbi ſedet ⁊ iudicat iudicia.
Sedis Hieruſalē velut luſtētatores.vt homo vt vitulus.vt leo.vt aquila.
Quatuor Propter officiū quadrifarie ꝑdicationis.
Animalia Chriſtus qui natus eſt paſſus reſurgēs aſcēdēs. Fideles quoqꝫ rōnales ⁊ manſueti:vt homo. Sine terrore ferētes aduſa.vt leo. Se ſe mortificātes vt vitulus. Celeſtia petentes vt aquila.
Plena oculis. Memores ꝑteritorū

vel veſtimētis · que in baptiſmo induerunt. quibꝰ amiciunt electi.
ſeniores ſedentes circūamicti ſto
.i.in mentibus
lis albis:⁊ in capitibꝰ eoruꝫ coro
vel ne vel rec
nas aureas.Et de throno ꝓcede
cōminationes
bant fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua.
⁊ ſeptē lampades ardentes ante
thronum.qui ſunt ſeptem ſpiritus
va in pleriſqꝫ cat
dei miſſi in omnem terrā.Et in cō
.i.dediti ɔtemplationi celeſtiū ⁊ accipiētes curam vel recordationē de ſubditis.
ſpectu ſedis tanqꝫ mare vitreū ſi
mile criſtallo.Et in medio ſedis ⁊
circūquaqꝫ velut excubie · aīata ⁊ inaīantia
in circūitu ſedis quattuor anima
ꝓpter officiū
lia plena oculis ante ⁊ retro. Et a
nimal primum ſimile leoni.⁊ ſecū
dum animal ſimile vitulo.⁊ terci
um animal habēs faciē quaſi ho
minis.⁊ quartū animal ſimile aq
le volanti .Et quattuor animalia
ſingula eoꝝ habebant alas ſenas
⁊ in circūitu ⁊ itus plena ſunt ocu
nō ceſſabāt · in proſperis vel in aduerſis.vel
lis.Et requiē non habebāt die ⁊
ɔtinue · ter quia trinitas in ꝑſonis.
nocte dicentia: Sanctus.ſanctꝰ
ſemel qꝛ vnitas in maieſtate
ſanctus.dominus deus omnipo
ſine pricipio · imutabilis
tens .qui erat ⁊ qui eſt.⁊ qui vētu

peccatoꝝ.⁊ cauentes ſibi in futurū.vel habentes cognitionem de his que deus fecit.vel facturus ē in fine mundi.vel veteris ⁊ noui teſt. vel placent deo ⁊ hominibus.
Leo mortuus naſcitur.die tercia voce patris viuificat.ſic ⁊ chriſtus die tercia reſurrexit.⁊ reſurgere oportuit.quia mortuus fuit.⁊ mori potuit.quia homo ⁊ cū homo ⁊ mortuus reſurgere oportuit.qꝛ aquila.i.deus.
Quia ezechiel qui qd̄ futurū erat ꝓuidit:prius hominē poſuit.poſt leonem.quia chriſtus in ꝑdicatione leo fuit.poſt vitulus.quia ſacrificatus fuit:tandem aquila.qꝛ aſcendit in celos. Johannes ī pleta videns.leonē ꝓponit quaſi fundamentū totius fidei.
Et quattuor a.ſin.e.h.al. Quaſi ad h̄ vt iſta de chriſto predicarēt bene inſtructi erant.
Alas ſenas Prima ala lex naturalis. Secūda lex moyſi.tercia ꝓphete.quarta euangeliū.quinta īſtitutiones apoſtoloꝝ.ſexta quorūcunqꝫ.vt aug.greg.ambro.ꝑ quas eccleſia alta petit.⁊ a quibꝫ ꝑdicatores accipiūt totius ꝑdicationis fundamentū. Vel ſex ale cognitio operū dei factoruꝫ.vi.diebus.quoꝝ noticiā in altum ſubleuant.qui in eis bene operant.
In circūitu et intus Vel ꝑ literā ſimplices.ꝑ allegoriaꝫ ꝑfectiores

inſtruunt. Vel quia in medio.in finibus terre illuminant.
Plena ſunt o. Quia ſe mundos ſeruant ⁊ alios exēplo informant. Vel plena ſunt oculis intus.i.in ɔſciencia mundi.⁊ in circūitu.i.in cōſpectu hominū irreprehēſibiles.
Qui uēturus eſt. Filius corꝑaliter apparebit.tota deitas fidelibꝫ ſe manifeſtabit.
Et benedictionem. Superne remunerationis.vel in exaltatione vt ei oīne genu flectatur cele.ter.ꝛc.
Et adorabant. Quod a ſe non habebant ab illo requirebant voce ⁊ opere.
Dicentes. In ſecreto cordis attribuētes deo victoriam vicioꝝ vel tribulationū.
Creaſti omnia. Ideo oīa ad te referēda.qꝛ oīa a te habēt initium.
Inuiſibilia etiaꝫ vꝫ angelos ⁊ animas.vt ſpirituales eſſe dicit.cū de ipſis facit pios ſpūaliter creatos.
Propter uoluntate t.e.et creata. Et non de ſubito ſed qd̄ factū ē ī ipſo vita erat.
Erant In arte priuſqꝫ formarent ī ope.
Creata ſunt. Viſibiliter exiſtēdo.que dam ſcd̄m ſpūalem intelligentiam vel creationem.

.i.quia · attribuerent ⁊ ꝓfiterent ⁊ predicarēt
predicatores vbiqꝫ.
rus eſt. Et cum darēt illa anima
fidei ſue in reſur.vel in aſcenſione · opationis
lia quattuor gloriam ⁊ honoreꝫ
honore opationis.vel in aſcēſione.
⁊ benedictionem ſedenti ſuꝑ thro
num viuenti in ſecula ſeculorum
humiliabāt ſe · omnes iudices veteris ⁊ noue legis · qui ſupius ꝑdicatores.hic iuſtiꝰ iudices.
ꝓcidebant vigītiquattuor ſenio
.i.in beneplacito
res ante ſedentē in throno.⁊ ado
rabant viuentem in ſecula ſeculo
rum.⁊ mittebāt coronas ſuas an
exemplū aliis dantes · dignꝰ es cui referamꝰ.
te thronum dicētes: dignus es
domine deus noſter accipe glori
qd̄ ſupra benedictionē
am ⁊ honorem ⁊ virtutē: quia tu
iuxta · i arte.i.in ſapiētia dei viuebant.
creaſti omnia.⁊ propter volunta
tem tuam erant ⁊ creata ſunt.

C. .V.

Et vidi in dex
tera ſedētis ſupra thro
diuinā diſpoſitionē
num librum ſcriptū intus ⁊ foris
.i.munitū · .i.vniuerſitatibꝰ · audiui
ſignatum ſigillis ſeptem. Et vidi
quēlibet prioꝝ patrū.
angelum fortem.predicantē voce
iplere vel accipe
magna.quis ē dignus apire librū
verba iohis
⁊ ſoluere ſignacula eius ⁊ nemo

C. .V.
In dextera In filio ꝑ quē oīa fecit ad quē totius libri intentio.
Librum Id eſt duo.t.que ideꝫ ſunt.foris ſcꝫ vetus ſignificans.vel qꝛ forinſeca ꝓmittat. Intꝰ ſcilicꝫ nouū ſignificatū.vel quia interdū ꝓmittit beatitudineꝫ vel intꝰ.i.in occultioribꝫ.ſcꝫ ꝑfectiores.foris ī ſimplicioribus verbis ſcꝫ minus ꝑfectos.

Vel liber diſpoſitio diuīa:de repatōe hominū qui ē ſcriptus.i.manifeſtatus ītus.i.obſcure:in veteri.t.vt moyſes Ad veſperum immolabitis agnū.ibi manifeſtās in vltima etate futuram noſtrā repationem ꝑ chriſti immolationē.⁊ foris euidēter.i.in nouo.t.
Signatum Facte ſunt ſcripture ꝓphetarum clauſe ⁊ obſcure.ſed per eum poſt aperte.
Sigillis Id ē.Vniuerſis obſcuritatibus.vel clauſus ſeptiformi ſpiritu.ꝑ quem fides aperit.
Septem Dicit quia ī ſequētibus determinabit illa.vij.ſigilla.ſ.albū equū.⁊ ruffum.⁊ nigrū.ꝛc.que apta ⁊ nota fuerūt ī exordio eccleſie.que fuit albus equus ſupra quē ſedit chriſtus.⁊ doctrina ⁊ exēplo muniuit.quā ruffus equus impugnauit.
Angelum Sancti patres intellexerūt aliquādo a deo diſpoſitam reparationē.h.⁊ quādo fieret videre exoptabant.ſed quomō fieret ignorabāt.donec ſcꝫ reuelauit anteqꝫ fieret quibuſdam.
Predicantē. Inquirentē ⁊ aliis annunciantē ⁊ pre nimio deſiderio tam diu differri conquerentē.
Aperire et ſoluere ſig. Diuinā diſpoſitionē vel vniuerſas obſcu

ritates ſcripturarum tollere.
Flebā q nemo. Hoc in pſona prioꝝ patrum q nō intelligebant. vel dilatam reparationem dolebant, vnde multi reges ⁊ ꝓphete voluerunt videre que vos u. ꝛc.
Et unus de ſenioribus. Quilibet ꝓpheta qui chriſti aduētum annunciādo conſolatur alios.
Vicit leo. Leo dn̄i fugatur p montes fugit. ⁊ nodo quē habꝫ in cauda veſtigia delet. ne inueniat. Ita chriſtus fugit p montes. i. diuinitas iudeos latuit aſſumpta carne diuinitatē texit ne poſſet agnoſci, leo dormit aptis oculis. ita chriſtus expirauit diuinitate viuente.
Et ecce i me. thr. ꝛc. Eccleſia q̄ a chriſto tanq̄ thron⁹ poſſidetur. tanq̄ animalia paſcit̃. tanq̄ ſeniores in iudicio poteſtatis honorat̃: ipſa ſup chriſtum edificata. in ſeptē cornibus fortitudinis regno exaltatur in ſeptē oculis ſignis ⁊ virtutib⁹ illumīatur.
Tanq̄ oc. Quia ꝗ̄ſi mortuus. ex virtute dei viuit. Vel iter ſuos tanq̄ occiſus eſt ī quib⁹ quotidie mortificatur.
Cornua ſeptē et ocu. ſep. Quia dat regnuꝫ qḋ in cornib⁹ notat̃. Oculos quia illuminat. Vel cornua eminētiores ſancti. in capite chriſto fundati ceteros excedētes.
Ceciderūt co. a. ꝛc. Humilia de ſe ſē ſentiunt. ⁊ ipſum imitantur. vnde ſequit̃ habentes ſin. ꝛc.
Citharas. Mortificatōes vicioꝝ ⁊ cōcupiſcentiarū.
In cithara: lignum ⁊ corda. p lignū crux chriſti. p cordas caro ſanctorum que tēdit̃ ī ligno dn̄i diuiſis tormētis eundē ſonū reddētes crucem chriſti imitantur.
Cantabant can. no. ꝛc. Cum exultatione nouū. t. eccleſia ope profitet̃. dum in morte eius baptizat.

(ut angelus) (ut homo)
poterat in celo neq̄ in terra. neq̄
(aīe exute a corpe) (iplere) (pfecte)
ſubtus terram apire librum: neq̄
(itelligere. vnde generationē ei⁹ quis enarrabit)
reſpicere illū. Et ego flebam mul
(qꝛ omnes iquinati.)
tum: quoniā nemo dignus inuen
(p incarnationē) (pfecte itelligere)
tus eſt aperire librum. nec videre
illum. Et vnus de ſenioribus di
(diabolum)
xit mihi: ne fleueris. Ecce vicit leo
(pcedens a dauid vel firmamentum dauid.) (ad hoc vt apiat.)
de tribu iuda. radix dauid apire li
brum: ⁊ ſoluere ſeptem ſignacula
(ſicut ille predixerat) (exequit̃ quomodo vicit leo ⁊ vbi.)
ei⁹. Et vidi ⁊ ecce i medio throni
⁊ q̄tuor animaliū. ⁊ i medio ſeni
(chriſtum qui fuit victima) (certantes adiuuantem.)
orū. agnum ſtantē tanq̄ occiſū
habentē cornua ſeptem. ⁊ oculos
ſeptēꝫ. qui ſunt ſeptē ſpiritus dei
(ſ. agn⁹) (hō xp̄s)
miſſi in omnēꝫ terram. Et venit ⁊
(ad cognitionē hominū p carnem) (a verbo ſibi vnito.) (vel de)
accepit de dextera ſedētis i thro
(⁊ quia)
no librum. Et cum apuiſſet libruꝫ
(i. predicatores omnes)
quattuor animalia ⁊ vigintiquat
(omnes iudices)
tuor ſeniores ceciderunt corā ag
no habentes ſinguli citharas et
(leta corda etiā ad dilectionē inimicoꝝ) (ſuaui)
phialas aureas plenas odoramē
(ter redolentium.)
torum. que ſunt orationes ſancto
rum. ⁊ cantabant canticū nouum
(ſine peccato) (qꝛ immunis a peccato.)
dicentes: dignus es domine de⁹
(ve ccipere)
aperire libruꝫ ⁊ ſoluere ſignacula
eius: quoniam occiſus es. ⁊ rede
miſti nos deus i ſanguine tuo ex
omni tribu ⁊ lingua ⁊ populo et

Tribus. Dicit̃ a tribus ordinibus. in quibus. lxxij. lingue. in ſingulis q̄rum multi populi. in populo nationes.
Tres ordines ſaluandoꝝ. noe daniel. iob vel tres ordines gentium greci hebrei. chriſtiani.
Vidi et audiui. Non ſolum animalia ⁊ ſeniores ex officio ſuo idē atteſtantes. ſed etiam audiui.

Angelorum. Id ē. ſupnoꝝ ſpirituū. qui eccleſiam muniūt ⁊ cuſtodiūt qui de reparato ſanctoꝝ ꝯſortio gratulant̃ qui teſtimoniū ꝑhibent chriſto ⁊ in natiuitate quādo apparuerūt paſtoribus. ⁊ in paſſione ⁊ in reſurrectiōe ⁊ aſcenſione teſtati ſunt iudicem venturum. Vel angeli minores ſubditi in eccleſia. Angelicam vitam ducētes. qui circundant ⁊ honorant ſuos ꝑdicatores ⁊ ſuos iudices teſtimonio eoꝝ ꝯſentiētes ⁊ ſe conformantes.
Multorū. Quāto plures tāto maior atteſtatio ⁊ mai⁹ gaudium.
Milia milium. Quia finitum ē apḋ deum qḋ hominibus infinitum.
Sapientiam. Cognitionem omniū rerum ſicut verbum ſibi vnitum.
Benedictio. Id ē augmētatio quā habemus in bonis operibus. ⁊ honor qui inde ſequit̃. ⁊ gloria de virtutibus quas in baptiſmo accipimus. ⁊ poteſtas qua ꝯcupiſcentijs reſiſtimus. nō nobis ſed tibi attribuat.
Et quattuor animalia. Omnes ſeniores ⁊ animalia teſtimonio angelorum aſſenſum prebent. omnes inſimul.
Ceciderūt in fa. ꝛc. Non ſupbiunt q alios iudicant: ſed humiliant ſe.
C. VI.
Et uidi. Poſtq̄ agn⁹ q̄ de ſe predicta erant impleuit: ⁊ eccleſiam ſuam teſtimonio ꝓphetarum ⁊ angelorum in fide ſolidauit aperuit eis ſenſum. vt intelligāt ſcripturas ⁊ per ꝑdicatores exterius denūciat. q pro hac fide pati deceat. ⁊ que auxilia. vel q̄s coronas ſuis ꝑferat: q̄a facta memoria de repatione. ſi de tribulationib⁹ taceret: iam poſſent deficere: ſi de impꝛouiſo tribulatio inſurgeret.
Quod aperuiſſꝫ. Signat⁹ erat. qꝛ oia chriſtus vel in ſe vel ī ſuis apuit. Ipſe eniꝫ ſuis apuit ſenſus. vt hec ſigilla in ſcripturis ītelligerēt. In primo ſigillo apto vn̄ egreſſus ē equ⁹ alb⁹ ītelligit̃ eccliē dealbatio p baptiſmū. In ſcḋo eq̄ rufo apta pſecutio fundētiū ſanguinē vnde baptizatis īſurgūt tribulationes. In tercio nigro, hereticoꝝ pſecutō occulta. In quarto pallido falſoꝝ fratrū apta ⁊ occulta.
Veni uide. Et a myſterio trāſi. ⁊ ꝯpletam vide veritatē. vel iuſticiam
Ecce equus albus. Eccleſia in baptiſmo dealbata. vel maxime

(ſpiritualiter regnātes) (nos ipſos offerentes ⁊ p aliis orantes.)
natione. ⁊ feciſti nos deo noſtro
regnum ⁊ ſacerdotes: ⁊ regnabi
(ſup terrenitatē. vel ſup terram viuentiū)
mus ſup terram. Et vidi ⁊ audiui
(exiſtentiū)
vocem angelorum multoꝝ in cir
cūitu throni ⁊ animaliū ⁊ ſeniorū
(ſ. i. multa milia)
⁊ erat numerus eoꝝ milia miliuꝫ
(quaſi nō erubeſcim⁹ predicare de te. quia.)
voce magna dicentium: dignus
eſt agnus qui occiſus eſt accipere
(īmunitatē a peccato) (quia de⁹ fuit ⁊ ſi viſus mortuus.)
virtutē ⁊ diuinitateꝫ ⁊ ſapientiā
(quia vicit diabolū ꝯſtans i paſſione) (in reſurrectione) (impaſſibilitatē. ⁊ imortalitatē.)
⁊ fortitudinem ⁊ honorē ⁊ glo
(in exaltatione) (⁊ accipe) (vt ī noīe iheſu oīe ge. f. c. ꝛc.)
riā ⁊ bn̄dictionē. ⁊ omnem crea
(terreſtriū)
turam que ī celo ē ⁊ que ſup terrā
(infernoꝝ) (ad literā vel mundū) (⁊ oīa)
⁊ ſubtus terram. ⁊ mare et que i
eo ſunt. omnes audiui dicentes.
(trinitati) (ſcḋm humanitatē) (exaltatio.)
ſedenti in throno et agno. Be
(impaſſibilitas) (ī reſurrectōe) (qꝛ oī potēs) (ad predicatores ex officio ꝯuenit alioſ confirmare.)
nedictio et honor et gloria et pote
ſtas in ſecula ſeculoruꝫ. Et quat
(nota ꝯfirmatōis)
tuor animalia dicebant amen. Et
vigintiq̄ttuor ſeniores ceciderūt
(in corda ſua) (mēte ore ⁊ opere)
in facies ſuas et adorauerūt viuē
tem in ſecula ſeculorum.

C. VI.

ET uidi quod
aperuiſſet agnus vnuꝫ
(iohānem. i. primi)
de ſeptem ſigillis et audiui vnuꝫ
(tiui ſequentē īmitant eccleſiam.)
de quattuor animalibus dicens
(qꝛ terret)
tanq̄ vocē tonitrui. veni et vide
Et vidi. et ecce equ⁹ albus et qui

predicatores qui vbiqꝫ deum ferunt.

Arcum Id ē. chriſtus habet ſcripturam. que illuminat ſuos. ⁊ occidit inimicos.

Et exiuit uin. ut uin. Nō predicatores faciūt deo attribuunt.

Et cum ape. ⁊c. Videns diabolus eccleſiam inſtitui ad locū ſupplē/dum vnde ipſe ceciderat eā ſubuertere nitit᷑ prius apte.

Equus rufus. Superiori ꝯtrarius .ſ. apti pſecutores ⁊ ſanguinolenti.

Sumeret pacē de ter. Id ē. ꝯceſſū eſt a deo vt auferret omnem quietē animi ab his qui ſunt terrenis dediti.

Interficerent. Magna poteſtas interficiēdi. quia nō ſolum ī minores. ſed etiam in maiores vt in petrum.

Et ecce equus niger Videns diabolus ſe ꝑ aptas pſecutiones non ꝓfeciſſe. ī/mittit hereticos ꝙ falſis rōnibus ꝯtendāt: vt facilius decipiant.

Stateram. Quia dicūt ſe habere verā diſcretionem in ſcripturis.

Et audiui tanqꝫ. Quia hic ī pugna hereticoꝝ ē magis piculum: ꝓtēdit᷑ auxiliū

Bilibris tritici. ⁊c. Volo fideles ne timeatis. qui ante poterant vos ledere. et vos diaboli ne ledatis iſtos. quia nō proficietis: quia bilibris tritici ⁊c.

Tritici Triticum ꝑfectiores qui ꝑ tribulationem attriti igne decocti ſunt deo cibꝰ ſuauis. Ordeum minores in eodem genere. Vinū. ꝑlo quidē attriti. ſed nō ita excocti. acres tm̄ in ſe: ⁊ alios ad bene opandū inebriantes. Oleum ſunt nō alios inebriātes. ſed puris oratōnibus vngētes. Vel vinū ⁊ oleum ꝯfeſſores ꝑ feruore charitatis. ⁊ dulcedine miſericordie. quā habēt in ſe ⁊ in alios.

Per triticū intelligimus maiores martires qui ſunt bilibres habent em̄ ꝑter martirium opa ⁊ dilectionē dei ⁊ ꝓximi. vel fidem ⁊ opera. Per ordeum minores martires. ſcꝫ qui ſolam fidem habent trinitatis ſine opibus ⁊ ſine vlla dilectione. ſed ſola fide ſaluant᷑ in ſanguine. Qui ſunt tres bilibres. ꝑ fidem trinitatis. Vel aliter ſicut enim triticū prius multū terit᷑ ⁊ poſtea optimus panis efficit᷑. ſic chriſtus multū iuſtus diuerſis pſecutionibus factus eſt nobis panis vite. dando nobis corpus ſuum ⁊ ſanguinē. Et ita fideles multis tribulationibus terunt᷑. ⁊ cibus optimus deo effecti imitatores tritici. i. chriſti efficiunt᷑. Vel ſunt pleni tritici. i. triticee ꝑdicationis. qa ꝑdicatio fidei ita audientium corda reficit. ſicut triticū ſuꝑ omnes ſegetes guſtū. Et qui ſunt imitatores tritici ꝑdicatio peperit in vno denario. i. qui vnanimes obediūt denario. i. decalogo. i. decē ꝑceptis legis.

(divinā ſcripturā)
ſedebat ſuper illū habebat arcū
(deus in ſanctis coronat᷑. vel ſecundū humanitatem ſ. i. poteſtas) (in iudeis vel in ſe.)
⁊ data eſt ei corona: ⁊ exiuit vin/
(gentes cū membris)
cens vt vinceret. Et cū apuiſſet
(ſ ordine videndi nō tempe.)
ſigillum ſecundū audiui ſecundū
(quia quod in corde habet ope complet.)
animal dicēs: veni ⁊ vide. Et exi
(ſ. i. diabolꝰ)
uit alius equꝰ rufus. ⁊ qui ſede/
(ſ auferret)
bat ſuꝑ eum datū eſt ei vt ſumeret
(ſ gladio)
pacem de terra: ⁊ vt inuicem ſe in
(materiali. vel pſuaſionis.)
terficiant. ⁊ datus ē illis gladius
magnus. Et cum apuiſſet ſigillū
tercium. audiui terciū animal di/
cens: veni ⁊ vide. Et ecce equus
(obfuſcans ſua vicia quibuſdā opibus bonis) (ipſi diabolo qō ſui opantur ꝑ eum tribuimus.)
niger: ⁊ qui ſedebat ſuꝑ eum ha
(ſ que predicāt ope atteſtant᷑)
bebat ſtateram ī manu ſua. Et au
(ſ angeli exiſtētis)
diui tanqꝫ vocem in medio quat/
(i. vas capiēs duos ſextarios qō eſt eccleſia ex duobus populis. vel habēs fidē ⁊ opationem.)
tuor animalium dicentium: bili/
(temptam ſanguine chriſti) (nā ad minus oportet habere fidē ſancte trinitatis.)
bris tritici dnario vno. ⁊ tres bi
libres ordei denario vno. ⁊ vinū
(ſ iō) (ſ aliquē iſtoꝝ)
⁊ oleum ne leſeris. Et cū apuiſſet
(ſ ſecreta quarti ſigilli.)
ſigillum quartum. audiui vocem
(ſ quartꝰ ſtatus)
quarti animalis dicentis: veni ⁊
(ſ. i. mortui vel affligētes ſe ypocrite)
vide. Et ecce equus pallidus. ⁊ ꝙ
(ſ diabolus ſcꝫ.)
ſedebat ſuꝑ eum nomen illi mors
⁊ infernus ſequebat᷑ eum: ⁊ data

Libra ꝯſtat ex. xij. vncijs ꝑ quod notant᷑. xij. apoſtoli. ꝑ bilibrem vero bina dilectio dei ⁊ ꝓximi. Vel bilibres dilectionem dei ⁊ ꝓximi habentes atqꝫ fidem trinitatis. ⁊ quattuor euāgelijs obediētes. ter enim qͣttuor ſunt xij. quo numero libra cōſtat. ꝑ tres fidem ſancte trinitatis. ꝑ iiij. quattuor euangelia. habentes. ꝑ bilibrem dilectionem dei ⁊ ꝓximi.

ē illi poteſtas ſuper quattuor par
(vel mundi) (que poteſtas) (ſ materiali vel pſuaſionibus) (diuini verbi.)
tes terre iterficere gladio fame
(veneficis verbis) (beſtialibꝰ miniſtris vel ad litteram) (i. cū reuelaſſet ſecreta eccleſie quantū ad ſtatū vltimū. ſ. tpe antichriſti)
⁊ morte. ⁊ beſtijs terre. Et cū
aperuiſſet quintum ſigillum. vidi
(ecce locꝰ) (i. ſub ꝓtectione chriſti qui ē altare)
ſubtus altare animas iterfecto/
(i. ꝓpter preceptū dei qō implerūt) (qō coram alijs atteſtatur.)
rum ꝓpter verbū dei ⁊ ꝓpter te/
(ſ. i. ope oſtendebāt chriſtum imitando.)
ſtimonium Iheſu chriſti qō habe/
(ſ magno deſiderio)
bant. ⁊ clamabāt voce magna di/
(ratione potētie) (ſanctitatē amans.)
centes: vſqꝫ quo domine ſanctꝰ
(ſ in ꝓmiſſis) (va) (in pleriſqꝫ cat)
⁊ verus: vſqꝫquo nō iudicas ⁊ nō
(ſ. ſ. inferēdo penā effuſoribus ſanguīs noſtri.)
vindicas ſanguinem noſtrum.
(ſ penas īferendo) (ſ amore)
vlciſcens de his qui habitant in
(ſ i terrenis) (ſ btitu)
terra. Et date ſūt illis ſingule ſto/
(do aie) (ſ a deo īſpiratū) (ſ patiēter expectarēt)
le albe. ⁊ dictum ē illis: vt requie/
ſcerent tēpus adhuc modicum.
(ſ. ſ. qꝛ hūt eundē dnm)
donec impleat᷑ numerꝰ ꝯſeruorū
eorū. ⁊ fratrum eorū qui interficiē
di ſūt ſicut ⁊ illi. Et uidi cū apuiſſꝫ
(ſ i pſecutione antichriſti)
ſigillum ſextum. et ecce terremotꝰ
(ſ aliquis fidelis)
factus eſt magnus. et ſol factus ē
(tribulatōibꝰ) (qꝛ doctores viles reputabunt᷑) (i. eccleſia.)
niger tanqꝫ ſaccꝰ cilicinus. et lu
(ſ qꝛ vbiqꝫ patiet᷑) (ſ. i. priꝰ lucidi)
na tota facta ē vt ſanguis. et ſtelle
(ſ innitētes terrenis)
celi de celo ceciderunt ſuꝑ terram

Per triticum poſſumus intelligere nouū teſtamentū per ordeū vetus. Bilibre dicit᷑ triticū. i. nouum teſtamētū. ꝓpter duplicē intelligentiam ſcilicet hyſtorialem ⁊ ſpūalē. Ne timeatis vos fideles. dabit᷑ enī vobis ꝑfectio per quam poteritis reſiſtere hereticis.

Et uinū et oleū Id ē. iſtos qui ſūt refecti. ⁊ ideo vino. i. ſāguine meo. ⁊ oleo. i. ſpūſancto vncti.

Uinum. Similiter emit᷑ denario vno.

Et cū aperuiſ. ſi. quartum Vidēs diabolꝰ nec ꝑ aptas tribulatiōes nec ꝑ aptas hereſes poſſe ſe ꝓficere. ꝓmittit falſos fratres. qui ſub habitu religionis obtinēt naturā. ⁊ rufi equi et nigri. ꝑuertendo fidē

Et qui ſedebat. Id ē. mors. quia per eum mors acceſſit. vel ad litteram quia occidit quoſdam in carne quoſdā in anima.

Et infernus ſe. Id ē. inſatiabiles terrenis eū imitant᷑: vel ī inferno apponēdi.

Super quat. Id eſt. ſuꝑ omnes malos vbiqꝫ morantes. vel ſuꝑ iudeos ⁊ gētiles. hereticoſ ⁊ falſos chriſtianos.

Et cū aperuiſſet quintum Oſtēſis tribulationibꝰ ꝙ in ꝑſenti īminēt fidelibꝰ. ne dficiāt aliquatenꝰ certificās de ꝑſenti corona patiētes ꝯſolat᷑.

Uidi ſubtus Id ē. capiti ſuo humiliantes ſe. vel ſub. i. abſconſo. qꝛ nemo in hac vita ꝑcipit quomodo ibi ſint.

Altare Chriſtus ſuꝑ quē ſe offerūt. ⁊ quē habēt muni nētū. vel ipſe aīe altare ſūt. de qbꝫ fumꝰ ꝓcedit deo delectabilis. ⁊ qꝛ fuerīt ſanguīe liniti. mō exn̄tes ſubtꝰ. i. ī mīori digtate qꝫ ſint fut᷑e: qꝛ nondū niſi vnā ſtolā accepūt

Interfectorum Vel aperto martirio vel aliquibꝫ anxietatibus.

Uſqꝫquo Deſiderant maius gaudiū ⁊ ꝯſortium ſanctoꝝ. ⁊ iuſticie dei ꝯſentiunt in damnatione impioꝝ.

Iudicas Faciēdo diſcretionē bonoꝝ ⁊ malorum.

Cōſeruorū et fra. Serui cā ipſiꝰ dñi. frēs ex dilectōe debēt expectare.

Sol Id ē. illi in qbꝫ deꝰ lucet reputabunt᷑ rei ⁊ peccatores claritatē ſuā in ſe retinētes. vel qꝛ quidā ad tenebras decident. vel chriſtus ſol verus. ⁊ mō clarus antichriſti tpe erit obſcurus. i. nullis miraculis choruſcans.

Tanqꝫ ſaccus ci. Lux in ſacco poſita extra non lucet. fideles lucem

p̄dicationis non effundent.

Groſſos ſuos Id ē. inanes fructus. nullum em̄ p̄mittit deus cadere qui ei ſeruit vero amore.

Celum Id ē. eccleſia recedet a malis fide ⁊ ope. vn̄ exite de ea .i. de babilone populus meus. ⁊ imundū ne tetigeritis.

Vel montes ſupbi. Inſule negocijs ſeculi agitati mouebunt᷑ a fide.

Reges terre et prin. tri. Secundū diuerſos honores ſeculi quos nolentes p̄dere: deſererent fidē. **Diuites** quidquid male volūt īplentes **Fortes in** ſubuertēdis alijs. ſeruus peccati. liber iuſticia: hi deſpantes a ſācτis: auxilia demonū querunt. vt ſe illi liberent ī quibꝰ ꝯfidebāt.

Et dicunt mon. Petent vl̄ ſuffragia angeloꝝ. qui ſunt mōtes eminentia. ⁊ petre firmitate. vt eoꝝ p̄cibus miſericordiam iu dicis impetrent.

Rogant boni ſanctorum interceſſioni bus ſe protegi a facie dei irati. iratus dicit᷑ quādo ſuos ſic affligi p̄mittit. Et illa talis tribulatio a deo per miſſa. quaſi facies ira ti dicit᷑. Vel rogant mali demones quos imitati ſunt: ut eos defendāt ab ira iudicis.

C. VII.

Poſt hec uidi. ⁊c. Multiplici eccleſie bello d̄ſcripto: ſubijcit tempꝰ hui bellꝰ diabolum nocere paratum. ſed a deo refrenatum. ne ſui aliquatenus torpeant vl̄ deſperent.

Quattuor Pro quattuor ptibus mūdi in quibꝰ nocent.

Angelos Diabolus angelus dicit᷑. i. miſſus. ⁊ a deo ad p̄bationem bonorum. ⁊ deceptionem malorum. ⁊ p̄ncipe diabolo ad ſubuerſionem cunctorum.

Tenentes quat. uen. In tpe tribulationis nihil magis eſt neceſſariū q̄ꝫ p̄dicatio. ⁊ ideo nitit᷑ diabolus detinere animā in omni loco.

---

i. fructus leues ⁊ vacuos .pp̄ter defectū caloris digerētis.

ſicut ficus emittit grosſos ſuos.

ſcꝫ anteq̄ꝫ veniāt ad maturitatē — i. ſacra ſcriptura quia occultabitur.

cū a vento magno mouet᷑. Et celum receſſit ſicut liber inuolutus

celātes predicationē impiis. — virtute eminētes — i. p̄ſecutionibꝰ tuſi — a malis fide ⁊ ope ſeparabuntur.

⁊ omis mons ⁊ inſule de locis ſuis more ſūt. ⁊ reges terre ⁊ principes

i. carni reſiſtētes maiores ⁊ minores — terre. — qui iura tribuunt — opibus — ꝯtra tentationē diaboli.

⁊ tribuni ⁊ diuites ⁊ fortes ⁊ omnis ſeruus ⁊ liber abſcōderunt ſe in ſpeluncis ⁊ petris mōtium. ⁊ dicunt mōtibus ⁊ petris:

i. piugatus vel ſeruus dei — a peccato vel coningio. — ad litterā — implorabūt auxiliū ſanctoꝝ. — affectione — orationibus

cadite ſup nos ⁊ abſcondite nos a facie ſedentis ſup thronum ⁊ ab ira agni: quoniaꝫ venit dies ire magnꝰ ipſorū. ⁊ q̄s poterit ſtare.

i. a p̄ntia — patris f. ⁊ ſ. — i. chriſti hominis — neceſſe ē vt cadatis. — rep̄borum — niſi aduitus vrīs p̄cibꝰ

C. VII.

Hō notat diuerſitatē viſionum ſed ordinem.

POſt hec uidi quattuor angelos ſtātes ſuper quattuor angulos terre tenentes quattuor ventos terre ne flaret ſup terram. neq̄ ſup mare. neq̄ in ullam arborem. Et vidi alterū angeluꝫ aſcendentē ab ortu ſolis habentem ſignum dei viui. ⁊ clamauit voce magna quattuor angelis quibus datum eſt nocere terre ⁊ mari dicens: Nolite nocere terre neq̄ mari neq̄ arboribus quo aduſq̄ ſignemus ſeruos dei noſtri in frontibus eoꝝ. Et audiui numerum ſignatorum centum quadragitaquattuor milia ſignati. ex omni tribu filioꝝ iſrael. Ex tribu iuda. duodecim milia ſignati. Ex tribu ruben duodeciꝫ milia ſignati. Ex tribu gad duodecim milia ſignati. Ex tribu aſer duodeci milia ſignati. Ex tribu neptalim duodeciꝫ milia ſignati. Ex tribu manaſſes duodecim milia ſignati. Ex tribu ſimeon duodecim milia ſignati. Ex tribu leui duodeci milia ſignati. Ex tribu yſachar duodecim milia ſignati. Ex tribu zabulon duodecim milia ſignati. Ex tribu ioſeph duodeciꝫ milia ſignati. Ex tribu beniamin duodecim milia ſignati. Poſt hec vidi turbam magnam quā dinumerare nemo poterat ex omibꝰ gentibꝰ

Interlinear: p̄pter quattuor regna quibus dominātur — q̄ꝛ nullos a deo morantes. — etiam in remotiſſimis locis. — p̄pter quattuor p̄dicabilia vel p̄pter euāgelia — habitātibus in terra. vel terrenis deditis. — p̄riori ꝯtrarium ⁊ ab eo diuerſum — ſup — i. qui iam exceſſiſſet terrenitatem. vel qui iam paratus ſit ad fructificandū. — q̄ꝛ noua gaudia mūdo nūciauit. — vexillum crucis vel poteſtatē faciēdi miracula ⁊ dimittēdi peccata — clamare dei ē facere — qui demones in paſſione refrenauit. — i. magno impio — i. p̄miſſum — nō tantū quā tum volunt. — i. auaris. ſꝫ tm̄ ꝯuertēdis — quaſi ne laboretis — donec ego interius ⁊ mei exterius ſigno crucis diſcernamus. — i. intellexi quales eſſent ſignandi. — p̄pter p̄fectionē — filiū vidēs. i. opa hoc ad tebuatos ad opandū — accinctus. ſi tribulatio immineat. — i. beatus mundanis nō intentus. — i. latitudo. i. ex charitate ſua aliis largiens. — i. oblitꝰ nec pudens q̄ ad vſum ptinent uite — ſicut erat quaſi p̄diτū ſic vidi adipletū — numerus deo certus hoibus ē incognitus. — i. de barbaris etiā.

Uentos Ventus nubes excitat. terrā rigans fructiferaꝫ facit. faciē eiꝰ hylarem reddit. ſic p̄dicatio mentes hominū.

Super mare Habitantibus in inſulis vel diuerſis vicijs fluentibus

Et uidi alterum an. Hic angelus ē ille lapis ſine manibus p̄ciſus. qui ſtatuā quattuor metallis ꝯſtantē ꝯfregit. hic quattuor ventos ſoluit.

Aſcendentem. Ex quo chriſtus expirauit aſcendit. dum diabolum ligauit. ⁊ p p̄dicatores mūdū illuminauit fide. ſicut ſol lumine. Vel aſcēdit ab ortu ſolis. i. a p̄ncipio p̄ficiens ſapiētia ⁊ etate. Vel a ſe deſcendit. q̄ꝛ nō per ꝯcubituꝫ viri carnē aſſumpſit. ſed ipſe eam creauit qui ē ortus ſolis. i. p̄ris.

Signum Id ē. crucem qua ſuos ſignaret. vel potentiā patri equalem vel īmunitatem a peccato. p quā deus apparet. q̄ꝛ omnis hō peccator.

Hoc ſignum ⁊ ſi nō re fide tamē antiqui patres ptulerunt.

Signum gerit᷑ in fronte. ne celet᷑ in tribulatione. nam ſignatio pectoris. confeſſio eſt cordis.

Cum cathezizat᷑ infans inungit᷑ in pectore vt fidē cordis habeat. in frōte ne erubeſcat. ſed confiteat᷑. corde enī credit᷑ ad iuſ. o. aūt. cō. f. ad. ſa. In ſcapulis vt onus chriſti portet. in uertice ut rationem conſeruet q̄ eſt vertex ⁊ caput hominis interioris.

Centūquadra. Finitum ponit. quia deus ſub certo numero omnes ꝯp̄hendit

Ex omi tribu fi. iſ. Id ē. ex omnibꝰ fidē iacob imitantibꝰ

Ex tribu iuda. Id ē. pueris. qui nati ⁊ baptizati ſola confeſſione patrum ſpiritualium ſaluant᷑.

Iuda Confitens. Hoc ſufficit his qui non reſeruant᷑ hic vt viuant.

Iudas qui primus ordine generationis fuit quartus. per quē inuitur ſpiritualis p̄ſapia attendēda. Ex genere dan naſcetur antichriſtus. ideo hic p̄termittit᷑. vt ex omni numero ſanctorum oſtendatur antichriſtus eijciendus. Vel dan tranſiliens uidelicium hebreorum: q̄ꝛ poſtq̄ꝫ veritas venit legalia tranſierunt. ⁊ gentilis populus idolorum oblitus. i veritatem ſurrexit chriſto nato in ſexta etate.

Duodecim Per duodecim habemus eos qui fide trinitatis in quattuor mundi ptibus ſunt ſignati. et vt hos perfectos oſtēdamus. xij. p. iiij. multiplicamꝰ ⁊ fiūt. xl viij vt hō ad trinitatē h̄ p̄fectio referat᷑. xl viij. multiplicamus. ⁊ ſic fiūt. c. xliiij.

Simeon Triſticie ſine meroris exauditio. i. ſemp de p̄teritis peccatis dolens ad ꝯtutis ꝯuerſatoꝫ

Leui Id ē. additus. i. etiā nō iniuncta ſibi faciens.

Iſachar Id ē. merces. i. ad remunerationē tendens. vt cupio diſſolui ⁊ eſſe cum chriſto.

Zabulon Id ē. habitaculum fortitudinis. i. laborē nō recuſantes. ſed aliquādo p neceſſitate fratrū de maria ad martham deſcendētes.

Ioſeph Id ē. augmentū. i. eccleſiam numero ſanctoꝝ locupletantes.

Beniamin Filiꝰ dextere. i. a ꝓpiciatione dei oīa ⁊ nihil a ſe reputātes

Poſt hec uidi ⁊c. Cum ſcd̄m figurā deſignandos ſub certo numero vidiſſet ⁊ tantūmodo de filijs iſrael: nunc apte docet q̄ p illum numeruꝫ

vniuerſi fideles·ꝛ per
xij· tribus accipiendę
ſunt omnes gentes.
Stantes Scilicꝫ
pati deo obedire iu-
dici. Vel etiam ſuis
ꝑlatis·hoc in pſenti.
Salus deo no·
Non ꝑ nos ſed ꝑ ag
num habemus ſalutē
id ē. remiſſionē pecca
toꝝ·ꝛ bonam opatio
nem ꝛ eternā gloriam
Omnes angeli.
Per ſupradictos an
gelos ītelligi poſſunt
maiores ꝑlati·ꝑ iſtos
minores ꝑlati vel ſub
diti tantū. Sicut ſūt
angeli·ꝛ archangeli·
ꝛ tamen omnes ange
li·i·nuncij ſic ꝛ modo
ſunt maiores ꝛ mino-
res ꝑlati.i.archiepi-
ſcopi ꝛ epiſcopi.
¶ Angelos īducit de
conſortio ſanctorum:
gaudentes ꝛ teſtimo-
nium eoꝝ ꝯfirmantes
vtpote illos qꝛ offi-
cio turba quā vide-
rat in hac fide pſtite-
rat·vl' ꝑ ſupradicta ī
telligamus iudices in
eccleſijs. hic vero de
ſubditis eoꝝ ſubdit'.
Amen Quaſi ſi at
tribuitis deo beneſa-
citis. Vel amē. ad ſe
quētia leget' ſic. amen
.i. veritas in ꝓmiſſis·
ꝛ benedictio ·i·exalta
tio quā habꝫ ſuꝑ om
nem creaturā·vel no-
ſtra exaltatio in virtu
tibus·ꝛ cla.i.impaſſi-
bilitas. vel veſtra in
opibus.
Amen ben edic.
et cla. ꝛc. Quaſi nu
merat omnia benefi-
cia de quibꝰ ſunt ha-
bendę grates.
Et reſpondit u.
Viſa turba in tanta
dignitate: monet' attē
dere qua via potuit il
luc aſcendere·vt ideꝫ
alios doceat īſpicere.
Stolas ſuas.
Innocentiam in ba-
ptiſmo acceptam vel
corpora ſua.
Non eſurient ne
qꝫ ſi. Qui dedit cognitionē angelis·dabit etiā eandeꝫ illis cognitionē.
Deducet e.a.u.f.a. Et ꝑ hoc in futuro deducet ad oīodam refectōꝫ
Abſterget om.l. Omnem dolorē ſiue ꝑ delictis ſuis ſiue ꝑ aduerſis
vel exilio·vel ceteris huiuſmodi.

ī in vnaquaqꝫ gente ī in vna vrbe ī in codē po
pulo ſunt diuerſe lingue.
ꝛ tribubus ꝛ populis ꝛ linguis
ſ vt ꝯſpiciant
ſtantes ante thronū ꝛ in cōſpectu
ī·i·chriſti hominis ī prius in baptiſmo ꝛ poſt
lacrimis. hoc in preſenti ī.i. victorie que ſequū
tur ex operibus·hoc de futuro.
agni amicti ſtoliſ albiſ ꝛ palmę
ꝛ in preſenti clamabāt·ꝛ maxime in futuro.
in manibꝰ eoꝝ. Et clamabant vo
ſ magno deſiderio
ce magna dicentes: Salus deo
ī.i. nos ipſos in quibus iudicat.
noſtro qui ſedes ſuꝑ thronum et
ſ vt iuuātes
agno. Et omēs angeli ſtabant in
ſ.i. in ꝓtectione eius ſ ꝑdicatoꝝ. no.ꝛ.ve.t.
circūitu throni·ꝛ ſeniorūꝫ·ꝛ quat
ī humiliauerūt ſe corā deo ī ad hoc vt inſpice
rentur.
tuor animaliū ꝛ ceciderūt in con
ſ rōnabiliter
ſpectu throni i facies ſuas ꝛ ado-
ſ.i. veritas ſit deo ꝛ benedictō
rauerunt deū dicentes amen. Be
ī qua omnia ſcit vel nos ſciētes facit
nedictio ꝛ claritas ꝛ ſapientia· et
ī qō habet in ſe ꝛ dat alijs ī.i. potētia reſiſtēdi
gratiaꝝ actio·honor· ꝛ virtus ꝛ
ſ effectus virtutis
fortitudo deo noſtro in ſecula ſę-
ī fiat fiat ī deſiderio ſatiſfaciēs ī omnes ſenio
res vnus·quia idē docent.
culorum amē. Et reſpondit vnꝰ
ſ exponens
de ſenioribus ꝛ dixit mihi: hi qui
ſ qm̄ digni
amicti ſunt ſtolis albis qui ſunt ꝛ
vnde venerunt: Et dixi illi: domi
ī quaſi neſcio·ſed doce me quia tu ſcis.
ne mi tu ſcis. Et dixit mihi: hi ſūt
ſ venīūt ꝛ venturi ſunt
qui venerunt de tribulatione ma
ī quia nemo ſine peccato preter chriſtū ī qꝛ nō
tantū ꝑtinet ad martires ī ꝑ nouā opationem.
gna·ꝛ lauerūt ſtolas ſuas·ꝛ deal
ſ in fide paſſionis.
bauerunt eas in ſanguine agni.
ſ añ dominum iudicē·vel ī ꝯſortio
angelorum.
Ideo ſunt ante thronūꝫ dei: ꝛ ſer
ſ ꝯtinue vel hic ſ ī eccleſia vel ī celo
uient ei die ac nocte in templo eiꝰ
ſ vel in ſ vel no ſ vel hīt
ꝛ qui ſedet ſuper thronū habitat
ſ qꝛ fruenē vino pane ꝛ fonte vite
ſuper illos. Non eſurient neqꝫ ſiti
ent amplius·neqꝫ cadet ſuꝑ illos
ī maior vel minor tribulatio
ſol. neqꝫ vllus ęſtus: quoniaꝫ ag
nus qui ī medio throni eſt reget il
ſ de virtute in virtutē in preſenti
los·ꝛ deducet eos ad uitę fontes
aquarū: ꝛ abſterget deus omnem
lacrimā ab oculis eorum.

¶ C. VIII.

¶ Et cū apper. In hac tercia viſione ſunt materia ſepᵗē angeli canē
tes tubis ad deſtructionē inimicorum ꝛ ad ſimilitudinē illorum qui canen
tes tubis deſtruxerūt menia hiericho. In quo intentio ſatis patet·q·d·cū
intellexiſſem ſaluationē iuſtoꝝ·ex alia ꝑte intellexi·dānationē impioꝝ·ꝑ
officium predicatiōis bonis iniunctum.

¶ C. VIII

Et cum aperu
iſſet ſigillum ſeptimum
ī quia poſt mortē antichriſti pax erit in eccleſia
factum eſt ſilentium in cęlo quaſi
ſ qꝛ cito veniet ad iudiciū.
media hora. Et vidi ſeptē āgelos
ſ·i·laborātes nō timore curui.
ſtantes in conſpectu dei: ꝛ datę
ſ.i. officiū predicādi ſ a quo ſ·i·maior
ſunt illis ſeptē tubę. Et alius an-
ſ chriſtꝰ ſ·i·hūanitatē ſibi vniuit
gelus venit ꝛ ſtetit ante altare ha
ſ·i. apoſtolos
bens thuribulum aureum in ma
ī a ſanctis offerunē chriſto ī orationes deo dele
ctabiles.
nu ſua·ꝛ data ſunt ei icenſa mul
ſ repreſentaret eas patri
ta: vt daret de oratiōibus ſancto
ſ.i·ī hn̄placito ſedētis ī throno
rum omnium ſuꝑ aureum altare
va in pleriſqꝫ cat
quod ē in conſpectu dei ante thro
ſ qꝛ ita illi ſunt data
num dei. Et aſcendit fumus incē-
ſ ꝓcedens
ſorum de oratione ſanctorum de
ī opatione ſ vnde aſcēdit ſ xp̄o exiſtēte ī vel
chriſtꝰ ē manus dei ꝑ quē omnia fecit. vbi
manu angeli coram deo. Et ac-
cepit angelus thuribulum aure-
ſ de eodē ſpiritu quo ipſe plenus erat.
um·ꝛ ipleuit illud de igne altaris
ī·i. in illos qui erant apti ferre fructū ī ab illis
ī mine
ꝛ miſit in terrā·ꝛ facta ſunt toni
ī ſuaſiones ī miracula ī quibuſdam ad bonū
quibuſdam ad malum.
trua ꝛ voces ꝛ fulgura. ꝛ terrę
motus magnꝰ factus eſt. Et ſeptē
ī vniuerſi predicatores apoſtolos imitantes.
ī officium predicādi
angeli qui habebant ſeptem tu-
bas·pręparauerunt ſe vt tuba ca
ſ ſcꝫ chorus apoſtoloꝝ in iudea
nerent. Et primus angelus tu-
ī·i·terribiliter malis·ſuauiter bonis ī iō irati
ſunt cōtra predicatores ſ·i·flagellū ꝑſecutiōis
exterius.
ba cecinit·ꝛ facta eſt grando et
ī interius ī quia hec duo fuerūt cauſa vt inter
ficerent eos ī etiam iſtud totū·i·grando ignis ꝛ
ſanguis miſſus eſt ſ·ſ·ꝑ iram dei.
ignis mixta in ſanguine·ꝛ miſ-
ſ ſcꝫ omnes repbi
ſum eſt in terram·et tercia pars

Septē angelos.
Vniuerſos vel ſepti
formi ſpiritu ībutos.
Et datę ſ.il.ſe.tu.
Quia non diſplicet
deo dānatio impioꝝ
Et alius an.ue.
Stetit angelus ante
altare paratus immo
lare ad ſimilitudinem
ſacerdotis·vel chriſtꝰ
altare·qui ſe obtulit·
ꝛ ſuꝑ queꝫ eccleſia of
fert deo preces. Ste-
tit ergo ante altare.i.
ante ſe ipſūꝫ·quia nō
habet mediatorem ꝑ
quē placeat·vel ſtetit
ante altare·i·anteqꝫ
eſſet altare.i. offerret
ſe: ſtetit.i. adiuit ſu-
os a tempe natiuita-
tis ſcilicet·vel al·eccle
ſia quę charitatis ig-
ne accenſa deo ꝑ chri
ſtū ſua mittit munera
Habēs thur.a.
Dicturus ex predica
tione iuſtorum euen-
turam damnationem
impioꝝ ꝓmittit quaſi
excuſationem·ne eis
culpa de damnatōne
īpioꝝ īputet'·qꝛ quan
tū ad ipſos ꝑdicatio
eorūꝫ bona·ꝛ a bono
doctore iniuncta.
Thuribulum.
Id ē. apoſtolos·qui
ſunt vaſa ignis·i·ſpi
ritusſan.ꝛ de quibus
exeunt orationes quę
eleuant' corā deo.
De orationibus
Dixit nō orationes·
quia non omnes reꝑ-
ſentat patri·ſed eas
exaudit q̄ ad ſalutem
pertinent.
De ora.ſan.om.
Quia illi aliqn̄ petūt
qō petēdum nō eſſet
vt paulus.
Supra altare.
Id ē. illi qui ē ſupra
ſe ſcd̄m humanitateꝫ
ſcd̄m quā ē altare ſcꝫ
trinitati.
Fumus Compū
ctio ꝓcreata orōis ſtu
dio·igne viſionis dei
interius accenſa.
Et accepit et iple
uit Quos accepat
ad illuminādū chriſtus accipe dicit' ad illud officium.
Preparauerūt Id ē. priꝰ impleuerūt opeꝝ q̄ dicturi erāt ore. vel ꝑpa
rauerūt.i. ꝓuiderunt quid ꝯueniret vnicuiqꝫ pſone.
Et primus an. Ordine narrationis·vel qꝛ hec cecitas iudeoꝝ prius
ꝯtigit predicantibus apoſtolis.
Et facta ē gran. Id ē·ꝑdicatio alijs ſuauis·viſa ē eis ꝯtūdēs ꝛ gūis.
In terra Iudei terra exculti ꝑ legē ꝛ ꝓphetas.
Et tercia pars Due ꝑtes iuſtoꝝ perfecti ꝛ minus ꝑfecti·omnes vero
repbi in tercia ꝑte intelligēdi ſunt.

Arborum Arbores maiores iudei qui in lege ſine querela ↄuerſabant᷑

Et ſecundus an. Secunduȝ ordinẽ narrationis · ⁊ ſcd̄m ꝙ impletū fuit · iudeis enim excecatis · ⁊ apoſtolis ad gẽtes cõuerſis.

In mare Gẽtiles ſunt mare. i. fluentes ī multa vicia · in quib⁹ cum ante eſſet diabolus vere tñ miſſus dr̄ · quia quibuſdam recedentibus alios retinere nititur.

Mortua eſt ter. pars Due ptes. i. boni omnes crediderunt · tercia · i · omẽs reꝓbi dati ſunt in repꝓbum ſenſum.

Que habebant animas ꝛc. Id ē illorum gentiliuȝ qui ab alijs digniores reputabant᷑ pro quibuſdam bonis opibus.

Et tercius Ordine narratõnis · ⁊ quia iſtud poſt illa duo cõtigit · poſtq̈ȝ enim diabolus omnes iudeos ⁊ gentiles excecare nõ potuit · immiſit eis hereticos · ⁊ quoſdã ſubuertit.

Fontes dicuntur in quibus ſumma ⁊ q̃ſi toti⁹ fidei origo cõprehendit᷑ · ſicut ẽ euãgeliuȝ. Flumina que inde trahunt᷑ · ſicut expoſitiones eorum ſūt in quibus ſunt duo ſenſus fidelium. hiſtorialis ⁊ allegoric⁹ · tercius ẽ hereticorum · cū hereſes ſuas ↄfirmãt prauis expoſitionib⁹ ſcripturarum.

Et quartus an. Quartuſ ordine narrationis · ⁊ ordine rei · cum enim diabolus quoſdam de iudeis ⁊ gentilibus excecaſſet · quoſdam in hereſim ↄuertiſſet · tandem ipſos filios eccleſie expugnare egreſſus eſt · ⁊ quoſdam rapuit tã maiores q̈ȝ minores.

Has quattuor dãnationes vt p̄teritas narrauit · vtpote que quotidie vident᷑ in eccleſijs. Tres vero futuras p̄nunciari facit vt doceat in nouiſſimis tempoꝛib⁹ ⁊ grauiores p̄teritis imminere · qḋ etiam ad conſolationem preſentium poteſt redigi.

Unius aquile Aquila omnes predicatores · qui mẽte longinqua conſpiciunt ⁊ eccleſiam circūeuntes p̄dicando futura muniūt. qui omnes vn⁹ quia omnes ad idẽ tendunt.

Et quintus an. Ordine narrationis ⁊ ordine tp̄is. Hic ẽ eīn damnatio eorum quos diabolus īmittit ad preparandas vias ante faciẽ antixp̄i.

ſ terrenis deditoꝝ · ſ maloꝝ prepõderat

terre combuſta eſt: ⁊ tercia pars

ꝉ · i · maioꝝ · ſ · ſcilicet quantum ad prelatos qui nec ↄtemplatiui nec actiui · ſed terrenis dediti. ꝉ a deo excecata ⁊ a miniſtris eius dãnata.

arborum cõcremata eſt: ⁊ omne

ꝉ · i · omnes in flore mūdi requieſcentes ⁊ cito ardentes · ſ · i · luxurioſi · ꝉ tpe martirum.

fenum viride cõbuſtum eſt. Et

ſ ordo predicatoꝝ · ſ gẽtibus.

ſecundus angelus tuba cecinit · ⁊

ꝉ ſcȝ ratione tumoris · ꝉ diabolus mons ꝓ elatõe · ꝉ inuidia.

ecce tanq̈ȝ mons magnus igne

ꝉ ad nocendū · ꝉ · ſ · ꝑmiſſione diuina · ꝉ · i · in gentiles qui ſunt tumudi ꝑ ſupbiam · fluctuãtes per idolatriam.

ardens miſſus eſt in mare: ⁊ fa

ꝉ qui nec apte nec occulte receperūt doctrinam · ꝉ · i · peccatorū · ꝉ effundentes ſanguinẽ

cta eſt tercia ꝑs maris ſanguis:

ꝉ excecata · ꝉ · i · ſapientes mundi vel philoſophi qui nec ductu rationis nec predicatione ſunt conuerſi.

⁊ mortua ẽ tercia ꝑs creature q̄

ſ · i · diſcretionẽ

habebant animas ī mari · ⁊ tercia

ſ · i · alios gubernantiū · ſ · ſ · tpe hereticoꝝ

pars nauiū interijt. Et tercius an

ꝉ · i · eccleſia vel ad litteram

gelus tuba cecinit · ⁊ cecidit de ce

ꝉ · i · hereſiarcha · ꝉ · i · diabolus iudẽs · vel ſapiẽs hereticus.

lo ſtella magna ardens tanq̈ȝ fa

ſ incẽdit ⁊ ↄſumitur

cula · ⁊ cecidit in terciã ꝑtem flumi

num · ⁊ in fontes aquarū · ⁊ nomẽ

ſ . i. amaritudo.

ſtelle dicit᷑ abſinthiū. et facta ẽ ter

cia ꝑs aquaꝝ ī abſinthiū: ⁊ multi

homīes mortui ſunt de aquiſ: q꞉

ſ ſcȝ tpe ipocritarū

amare facte ſunt. Et quartus an

gelus tuba cecinit · ⁊ tercia pars

ꝉ · i · maiores doctores · ſ prelatoꝝ · ꝉ · i · excecata · ſ ſubtractione gratie · ꝉ minores predicatores · ſ · i · clericorum.

ſolis ꝑcuſſa eſt · ⁊ tercia ꝑs lune

ꝉ ſimpliciores · ſ · i · religioſoꝝ · ꝉ vt amitterent cognitionẽ · ⁊ bonã opationem.

⁊ tercia ꝑs ſtellarū · ita vt obſcu

raret᷑ tercia pars eorum: ⁊ diei nõ

ꝉ . illuminati a maioꝛib⁹ · ꝉ illumīati a minoꝛib⁹

luceret pars tercia · ⁊ nocti ſimili

ter. Et vidi ⁊ audiui voceȝ vnius

ꝉ · i · eccleſie que in ſe celat ſecreta diuina. vel li

aquile volantis per medium celū

ſ q꞉ ī toto mūdo vel magna ſtabilitate

dicentis voce magna. ve. ve. ve.

ꝉ nõ filiis eccleſie · ꝉ accipietis hec tria ve.

habitantibus ī terra. de ceteris

vocibus triuum angeloꝝ qui erãt

tuba canituri.

C. IX.

ſ hic predicat angelus ꝙ diabolus cecidit

ET quintus an

ſ dc̄ eccleſia vel ad litterã.

gel⁹ tuba cecinit · ⁊ vidi ſtellaȝ de

ꝉ damnatione · ꝉ dominantẽ terrenis

celo cecidiſſe in terrã: ⁊ data ẽ illi

clauis putei abiſſi. Et apuit puteū

ꝉ multos ſubuertit doctrina eoꝝ excecãs.

abyſſi · ⁊ aſcendit fumus putei ſi

ꝉ · i · ſimilis doctrine antichriſti

cut fumus fornacis magne: ⁊ ob

ſcuratus eſt ſol ⁊ aer de fumo pu

ꝉ ꝑ totum mundū · ꝉ . i. diſcipuli antichriſti ⁊ hereticorum.

tei. Et de fumo putei exierunt lo

cuſte in terram · ⁊ data ẽ illis pote

ſtas · ſicut habent ſcorpiones ter

re. Et preceptum ẽ illis ne lederẽt

ꝉ rudes in fide ⁊ decipi faciles · ꝉ ⁊ ſi quoſdam. ꝉ iam ꝑfectos.

fenum terre · neq̈ȝ omne viride ·

ꝉ iam fructificãtes · ꝉ nullū penitus

neq̈ȝ omnem arborẽ: niſi tantuȝ

ſ ī veritate · ſ in mente

homines · qui nõ habent ſignum

ꝉ · i · qui nõ audent in apto ↄfiteri · ꝉ vel datum.

dei in frontibus ſuis. Et dictum

eſt illis ne occiderent eos: ſed vt

ſ · i · in corꝑibus quīq̈ȝ ſenſibus indigentibus.

cruciarent menſibus quinq̈ȝ. Et

cruciatus eorū vt cruciat⁹ ſcorpij

ꝉ ⁊ ꝑ hoc inſinuat᷑ grauitas tribulationis.

cum ꝑcutit hominez. Et in dieb⁹

ſ timentes lapſum

illis querent homines mortem · ⁊

ꝉ vt ꝓbatiores reddant᷑ · ꝉ ⁊ nõ qualitercūq̈ȝ querent: ſed deſiderabūt vel cupiẽt.

non inuenient eam: ⁊ deſidera

ꝉ hoc dicitur de prelatis ⁊ ſubditis

bunt mori: ⁊ fugiet mors ab illis

Et vidi ſtel. Flama hereticoꝝ de qua pauca dixerat: quo fomite creuit exponit.

Stellam Id eſt. diabolum cadentem · ⁊ nequis in locū ſuuȝ · i · ī paradiſum eat laborantẽ.

Et data ẽ il. cl. Abiſſus . i. tenebroſi. Puteus. i. ꝓfundiores heretici · q̄a alios mergunt prauis ſentẽtijs. In hos clauẽ. i. poteſtatẽ accipe dicit᷑ quia tūc nõ ſicut modo a deo refrenabit᷑ · vel cla · la · p̄cipes ꝑ quos heretici operabantur.

Aperuit pute. et aſ · fu. Hereſes que latebant in cordibus eoꝝ ꝓferre fecit.

Fumus forna. Similis doctrine antichriſti · qui ẽ fornax purgans bonos ⁊ in cinerẽ redigẽs malos

Obſcuratus eſt ſol et aer. Et ꝑ hoc ꝑcuſſi ſunt quidam illuminãtes alios · ⁊ q̇dam illumīati ab eis.

Exierunt locu. Diſcipuli eorū locuſtis cõparantur · quia neq̈ȝ volant in altum vel in cõtemplationẽ ꝑ cognitionẽ · nec firmiter gradiunt᷑ ꝑ bonam opationem ſed ſupbia ſaliūt · ⁊ in penis recidunt · ⁊ q꞉ ſunt corroſores bonoꝝ.

Preceptū ẽ illis ne le. Quia dolos iſtorum refrenat de⁹ licet ipſi nõ intelligãt

Sicut habent ſcor. Scorpi⁹ blãdus facie · cauda pungit occulte. Vel ſcorpiõi ↄparat: quia ſicut ſcorpi⁹ cauda · ſic heretici decipiunt per tempalia que deb ent poſt eſſe · ſicut cauda poſterior pars in animali. Vel ideo comparat · quia quando ſcorpius pungit non ſentit᷑: poſtea diffundit venenū. ſic decepti ab hereticis nõ ſentiunt: ſed tandeȝ periuntur.

Ne occiderent ſed cruci. Cum ꝑ dolos nequeūt heretici in aliqua ſubuertere volunt · ↄtra quos dei p̄ceptum eſt vt corpora occidant ſed animas non decipiant.

Menſibus quiq̈ȝ. Alia littera dicit menſibus ſex ꝓpter . vi. etates quibus hec vita diſtinguitur.

Ut cruciatus ſcor. Cum data ſit poteſtas cruciãdi non apte tormẽtant · ſed apud ſeculi principes accuſant.

Et fugiet m. ab. Quia cura gregis eos aſtringit labori.

Similitudies lo. Cum oſtendiſſet qualiter nocerent· ꝛ ꝑ dolos· ꝛ ꝑ occultam impugnationem ꝛ in vtroqꝫ dei refrenationē: nunc oſtēdit quales ipſi ſint: ꝑ quos opari poſſunt.

Similes equis Quia veloces ad diſcurrendū· ꝛ feroces ad ĩpugnandum. ꝛ nō prouident quos incurrant ſiue ĩ uicinos ſiue in hoſtes

Tanqꝫ corone. Id ē. victorię de pręcipitatis acquiſite nō ꝑ veram ſapientiā.

Et habebant ca. Id ē. mores laſos ꝛ effeminatos· qui eis adherent: ꝛ ab eis ad deceptionem alioꝵ dependent. Vel capilli miores· quos ad herētes ſibi decipiūt.

Dentes leonum Laniatum habent ꝛ fetorem.

Loricas Id eſt. corda obſtinata· quę ſagitta veritatis non penetrat. Vel ſententias deceptionib⁹ munitas quas infringit veritas.

Sicut uox cur. Diuerſi currus diuerſis vijs ꝛ a diuerſis equis ad idē bellum rapiunt̓ ſic iſti licet diuerſis hereſibus vnanimiter eccleſiam impugnant.

Et habebāt cau. ſi. ſcor. Poſtqꝫ nō valet ratio· vł tumultus eoꝝ querunt auxilium principum· qui caude dicunt̓. q̄a vt aſtringant terrent et blandiunt̓. Vel caude· doloſe ſententię· q̄bus corā blandiūt̓: ꝛ latenter pungunt.

Et habebant. Oſtenſo quales in ſe ſint· monſtrat ꝑ quę hec poſſunt.

Cui nomē he. Quaſi. dicat ad hoc cauete vobis· hebrei greci· ꝛ latini· iō omnis eccleſia· quia chriſti euangeliū aliquabarum trium liguarū eſt ſcriptū ꝛ receptū.

Ue unum abiit. Ordine narrationis· ꝛ ordine tēporis· hoc ē em̄ dānatio maloꝝ q̄ erit tp̄e antichriſti.

† .i. imaginarie locuſte † .i. hereticoꝝ † erant.
Et ſimilitudines locuſtarū ſimi
† ſup doctores † .i. in mētibus vbi in ſe ꝛ coram alijs ſupbiunt.
les equis paratis in prēliū: ꝛ ſu
† quia nō vere corone † nō de vero auro .i. ſapia
per capita eoꝝ tanqꝫ corone ſimi
† vult⁹
les auro: ꝛ facies earum ſicut faci
† q̄ demonſtrant ſe homines pios cū intus ſint feri.
es hominum. Et habebant capil
† ſicut mores mulierū ſunt molles ꝛ flexibiles in omne vicium.
los ſicut capillos mulierū: ꝛ den
† .i. ipſi alios laniantes.
tes earū ſicut dentes leonū erant
Et habebant loricas ſicut loricas
† .i. tumultus ſententiarū quē faciunt poſtqꝫ deficiunt.
ferreas: ꝛ vox alarum earū ſicut
vox curruū equorum multorum
currentium in bellū. Et habebant
† .i. peccatū q̄ peccare faciūt
caudas ſimiles ſcorpionū· ꝛ acu
† q. d. ſed tantū vos boni ne timeatis q̄.
lei erant in caudis earum: ꝛ pote
† malis ſecundū quinqꝫ ſenſus tantū
ſtas earū nocere hominibus mē
ſibus quinqꝫ. Et habebant ſup ſe
† diabolū dominantē in terrenis
regem angelum abiſſi: cui nomen
hebraicę abaddon· grecę autem
apollion· ꝛ latine habens nomen
† a patria vite
exterminās. Ue vnum abijt: ꝛ ec
† vel poſt hec ſextus angel⁹
ce veniunt aduc duo ue poſt hec
Et ſextus angelus tuba cecinit· ꝛ
audiui vocem vnam ex quattuor
cornibus altaris aurei quod eſt
† ſup quo quiq̄d offert̓ a deo accipit † vel dei
ante oculos domini dicētē ſexto
† .i. predica eſſe ſolutos vt caueāt ſibi electi.
angelo qui habebat tubā: Solue quattuor angelos qui alligati
† quattuor ſupradicta· videlicet natiuitas paſſio reſurrectio ꝛ aſcenſio.
ſunt in flumine magno eufraten.
† ꝛ ita illis dānatis
Et ſoluti ſunt quattuor angeli qui
† ꝯtinue ꝛ diu
parati erant in horam ꝛ diem:
† diu ꝛ diu
ꝛ menſem ꝛ annum vt occiderent
† reꝑbos omnes
terciam ꝑtem hominū. Et nume
rus equeſtris exercit⁹. vigies mi
lies dena milia: ꝛ audiui numerū
eorum. Et ita vidi equos in viſio
† diaboli vel homīes ſup eos fundati † ꝓpter ignem ire ꝛ libidinis.
ne: ꝛ qui ſedebant ſup eos habe
† lapis fumidi coloris
bant loricas igneas ꝛ hyacincti
† .i. maiores inter miniſtros diaboli
nas ꝛ ſulphureas. Et capita e
† q̄ ore laniāt ꝛ fetēt
quorum erant tanqꝫ capita leonū
.i. de predicatione apte mala.
ꝛ de ore ipſorum ꝓcedebat ignis
ꝛ fumus· ꝛ ſulphur. Et ab his tri
bus plagis occiſa eſt tercia pars
hominum: ꝛ de igne ꝛ de fumo et
ſulphurę quę ꝓcedebāt ex ore ip
† vere de ore q̄
ſorum. Poteſtas enim equorum
† .i. mala predicatione † .i. in occultis deceptionibus· ſi apte nequeūt
in ore eoꝝ eſt: ꝛ in caudis eorū
† ꝛ vere in caudis habēt poteſtatē
Naꝫ caudę eoꝝ ſimiles ſerpētib⁹
† alios maiores qui mordēt
habentes capita: ꝛ in his nocent.
† ꝑibunt
Et cęteri homines qui nō ſunt oc
† q̄ ideo ꝑeunt q̄ nō egerunt penitentiā.
ciſi in his plagis· neqꝫ penitentiā
egerunt de opibus manuum ſua
† nō egerūt ita quin adorarent.
rum· vt non adorarent demonia
† qd̄ turpius
ꝛ ſimulacra aurea ꝛ argētea ꝛ ęrea
ꝛ lapidea ꝛ lignea: quę neqꝫ vide
re poſſunt· neqꝫ audire· neqꝫ am
bulare: ꝛ non egerunt pęnitentiā
ab homicidijs ſuis· neqꝫ a vene
ficijs ſuis· neqꝫ a fornicatōne ſua

Et quattuor cornibus Per quattuor quę de chriſto predicantur q̄ ſunt natiuitas paſſio· ꝛ reſurrectio· aſcēſio· circa quę alia ſunt.

Altaris au. Altare chriſtus· cornua al. ꝑdicatores chriſtum ſubleuantes· ꝛ ꝑ eo mori parati· ſicut ſanguis ponebat̓ ĩ cornibus altaris. Vel aliter. Eccleſia ſcꝫ ſe immolans ĩ qua cornua .i. defenſores alioꝝ· qui omnes ad idem tendunt. vel quattuor cornua euangelia· quę docent detegi fraudes antichriſti.

Uocē unā di. Pręcones ꝑteriti tp̄is ꝓmonēt illos q̄ erūt tp̄e antixp̄i.

Solue quattuor an. Pro quattuor ꝑtibus mūdi. vel q̄ quattuor de chriſto predicata impugnant.

Solue. Quia eufrates fluuius circūiens babilonem· id eſt· principes mundani per quos diabolus cum in ipſis eſſet occulte opabatur. Hos iubet excōicari. vt qui in eis erat quaſi ligatus· ꝑ eos ſibi traditos aptius opet̓. Vł quattuor angeli ĩmundi ſpiritus. in quattuor partibus mundi regnantes qui fuerūt refrenati ĩ paſſione chriſti.

In horā et diem Vel ꝑ horaꝫ accipe: medietatē anni· ꝑ diē vnū annū ꝑ mēſem aliū annū ꝛ ꝑ annū terciū nā ꝑ tres annos ꝛ dimidiū durabit ꝑſecutio antichriſti.

Soluti ſūt ut occiderent Soluto diabolo multi ꝑcipitant̓ qui ad alioſ excęcandos moliunt̓.

Uigies Dena milia· Sancti. x. ꝑceptiſ legiſ ꝑfecti· ꝯtra quoſ duplex numerus ponitur maloꝝ· q̄ mali plures ſunt bonis.

Et audiui ꝛc. Et bene pono ſub certo numero q̄ audiui .i. ĩtellexi· qd̄ plures eēnt mali qꝫ boni.

Et ita uidi Id ē. ſicut ĩtellexerā. q̄ ad deſtructionē alioꝝ eqtabāt· ſic ĩtellexi q̄ ꝑ diabolū hoc faciebāt quē ſicut equi portabāt· vel equi diaboli ſup q̄s mali fundant̓

Habebant lori. Ig. i. muniebant eos ſentētijs de quib⁹ ſequtur ęterna pena. vbi eſt· ignis· ꝛ fum⁹· ꝛ fetor. vł ha. lo. ig. i. ęternam pęnā q̄ nunqꝫ dimittit quos accipit.

Fumus et ſul. Propterea q̄ cęci· et ĩ tenebriſ poſiti. ꝓpter fetorē vicioꝝ ꝛ malorum operum.

Tanqꝫ capi. leo. Supius in plaga locuſtarū vidit faciem hominum· hic leonū q̄ heretici aliq̄d hūanitatis oſtendūt· miſtri antixp̄i· qd̄ docēt dictis ꝛ ſignis: hoc etiaꝫ pęnis cogunt confiteri.

Procedebat ig. Cauſa ęternę pęnę: vel ignis .i. cupiditas. fumus .i. ſupbia· ſulphur .i. fetor maloꝝ operū.

Tercia pars ꝛc. Moꝛ. ē .i. omnes reꝑbi de eccleſia ꝛ ſimiliter omnes iudei vel pagani. qui nunqꝫ fuerūt baptizati nec ab eccleſia ſepati.

Similes ſerpenti. Qui blandiunt̓ facie ꝛ occulte ĩmittūt venenū.

Angelũ fortem. Quia fortis armatꝰ· fortem diabolum exuperauit.
De celo. Id ē· cognitione angeloꝝ.
Amictũ nu. Id ē. ſe humiliantē aſſumptione carnis· vel quia cognoſcibilem fecit.

Latentē in carne q̃ ē vobis refrigeriũ cōtra vicia.
Et yris in capite Qui verā de deo habet cognitionē repu/tat eum deũ.
Tanq̄ colũ ig. Id ē. illi in quibꝰ vere lucet imago dei vt in ꝯtēplatiuis· vel ꝓ/dicatio.
Et habebat in manu Omnes ſcripturas opatione ſua ꝯpletas· ꝑtim ꝓdicando· ꝑtim que de ſe dicta erant ꝯplendo tā/dē ſuis ſenſũ apiēdo.
Pedē ſuũ dex. Id ē. portatores fir/mi in fide ⁊ alios ſuſtinentes.
Siniſtrum aũt ſu. ter. Id ē. ſuꝑ eos q̄ quoquo mō ſuſtētabāt· ⁊ ſi nō credebant
Hoc ē poſuit maiores ⁊ firmiores ꝓdicatores ſuꝑ maiores pec catores· minores ſuꝑ minores.
Queadmoduꝫ cũ leo ru. Vox leonis oſtendit eius vir/tutem. ⁊ infert terrorē cũ leo cauda circa ſiluam ſulcũ fecerit ⁊ rugit nulla feraꝝ audet exire· ita chriſtus ſuos in fide ꝯcludēs: rugit ne aliquis exeat.
Scripturus e. Hic fert ꝑſonam eoꝝ qui antichriſti tꝑe volent predicare ex ꝓcedentiũ imitatione.
Signa que lo. Inſpirationem diuinā· vel angelicam admonitionē.
Et angelus ⁊c. Cum tanta deſolatō erit in eccleſia ꝙ etiaꝫ ꝓdicatio erit ablata· ne fideles deſperēt accipiunt ꝯſolationem nō ad detrimentũ ſue ſalutis ꝓdicationem ſubtrahi.
Iurauit. Et ꝑ h̄ firmiter ſtatuit· q2 deus erat· nā ſi chriſtus reſurrexit ⁊ nos reſurgemus.

neq̄ a furtis ſuis.

C. X.

ſ illis ꝯtrariuꝫ

Et vidi alium angelum fortē deſcendē
†deus erat in chriſto mundũ, recōcilians ſibi
tem de celo amictuꝫ nube· ⁊ †yris
in capite eius. Et facies eius erat
†quia ſpũſancto accenſi ⁊ alios illuminātes.
vt ſol: ⁊ pedes eius tanq̄ †colũna
ignis. Et habebat in manu ſua li/
†·i· predicatores firmiores.
bellũ apertũ· ⁊ poſuit †pedem ſuũ
†·i· in peccatũ fluxiores †·i· minus firmos.
dextrum ſupra †mare· †ſiniſtrum
autem ſuper terram: ⁊ clamauit
ſ de magnis agente ſ tam terribiliter.
voce magna quēadmodum cum
ſ ⁊ iō q2 iſti ab eo miſſi ꝓdicauerũt
leo rugit. Et cum clamaſſet locuta
ſunt ſeptem tonitrua voces ſuas.
ſ.i. q2 †vniuerſi ſucceſſores terrorē inferētes
Et cum locuta fuiſſent ſeptē †toni/
†tꝑi eorũ cōgruas vel que
trua voces †ſuas· ⁊ ego ſcripturus
ſ.i. ītellexi quia illi tūc intelligent
eram. Et audiui vocē de celo dicē
ſ.i. ſigilla vt amicis pateat ⁊ inimicos lateat.
tem mihi. Signa que locuta ſunt
† .i. manifeſtare infidelibus in quibus locum non habent.
ſeptē tonitrua· ⁊ noli ea †ſcribere.
Et angelus quē vidi ſtantē ſupra
†.i. exaltauit †.i· humanitatē quā o patus erat.
mare ⁊ ſupra terrā· †leuauit †ma/
num ſuam ad celum· ⁊ iurauit ꝑ
†q2 qui de nihilo omnia fecit· ſuos ⁊ in melius recreare potuit.
uiuētem i ſecula ſeculoꝝ †qui crea
uit celum ⁊ ea que i illo ſunt· ⁊ ter
ram ⁊ ea que in ea ſunt· ⁊ mare et
†q2 īmortales ⁊ īpaſſibiles efficient· cũ econtra tēpus maioꝝ ſit in ſecula
ea que in eo ſunt· quia †tēpus am
plius nō erit: ſed in diebus vocis
ſ cũ predicabit qd̄ diu nō durabit
ſeptimi angeli cũ ceperit tuba ca/

Et ea que in eo. Cum dicit creauit ea q̄ in eo ſunt hereſim quorũdaꝫ deſtruxit· qui aſtruũt res quaſdā nō creatas a deo· ſꝫ a demone vt bufonē
Tēpus am. nō ⁊c. Id ē. nulla varietas ſed eterna ſtabilitas animarum immortalitas.
Hoc illi vltimi ꝯſiderantes patienť libenter.
Conſũmabitur myſ. Quia tꝑe antichriſti tanta erit deſtructio· ꝓhibetur illis qui erũt tꝑe ipſius ꝓdicatio· q̄nis ꝓdicare velint· cum ⁊ ex antecessoribus ſuis habebant officiũ predicādi. Illi autē ideo predicauerunt quia a chriſto ad hoc inſtituti fuerũt. chriſtus vero eos īſtituit: quia tũc tēpus ꝓdicandi erat· et ipſe ad hoc venerat. ſꝫ modo vide deſtructionē tē/poris antichriſti· ꝯtrariam conſtructioni quā chriſtꝰ fecit· ⁊ ꝑ hoc ꝑpende ꝓdicationem merito ſubtrahi.

Vel aliter deſcrip/ta ſeuicia antichriſti cōſolationem ſubdit quā habebũt tunc tēporis· ſ· ꝙ fideles conſiderabunt talia de chriſto in corde ſuo· qđ erit eis ꝯſolatio.
Myſterium. Id ē· remuneratio ſā ctoꝝ· qđ ē ſecretũ qđ nec o· vi· nec au au·
Sicut euāgeli. Intentio ꝓphetaruꝫ fuit prima de aduētu domini ⁊ de conſummatione ſeculi.
Et audiui uo. Quaſi diceret oſten/ſa deſtructione q̄ erit tꝑe antichriſti· ⁊ inde etiam ꝓdicatione ſubtracta· ⁊ ob hoc fidelibus ꝯſolatione adhibita monet q̄ vidit interim ꝓdicare, quaſi ſibi dicať aperte. Ecce reuelaui tibi omīa modo vade ⁊ ꝓdica. nec quia ſunt aſpera deuita· nec terrearis ꝓ tribulatione aliqua q2 non tanta patieris quāta patienť qui ꝑſeuerabunt tempe antichriſti· hoc ad conſolationem ꝓſentis eccleſie hic apponitur· vbi maior tribulatio ꝓnunciatur.
Uade. Quod bene ſciebat intelligere monet· vt ꝑ admonitionem aliꝫ predicaturi informent.
Stantis ſupra mare. Quia iplere graue ē humanitati: q̄ ē mollis ⁊ fragilis.
Et abii. Quia deus ſi quē paratum videt qđ neceſſariuꝫ eſt ſponte offert.
Ad angelum Id ē. ad ſcripturā a deo ꝯpletam ⁊ fideli/bus intimatam.
Et dixit mihi. Oportet ⁊c. Cum ego recipem licet amara intelligerē: monuit vt nec ꝑ morte dimitterem.

nere: tũc ꝯſummabitur myſteriuꝫ
dei· ſicut euangelizauit ꝑ ſeruos
†diuinā admonitionē
ſuos prophetas. Et audiui †vocē
ſ de eiſdem
de celo iterum loquentem mecũ ⁊
†rationē reddentē †.i. ꝑ eam intellige ſ·i· ꝓmerere dei gratiam
†dicentem: vade ⁊ †accipe librum
†.i. pati adiuuare omnes accedētes
apertum de manu angeli †ſtantis
†ſicut obediēs ⁊ ampliaui mentē
ſuper mare ⁊ ſuꝑ terram. Et †abii
ſ opatione ⁊ oratione
ad angelum dicens ei vt daret mi
†.i. tractatũ inquirendo ⁊ opando
hi librũ· ⁊ dixit mihi: accipe †librũ
⁊ deuora illum· ⁊ faciet amaricari
ventrem tuum: ſed in ore tuo erit
ſ ſed placebit cogitādo ⁊ predicando
dulce tanq̄ mel. Et accepi libruꝫ
ſ.i. opatione chriſti ſubſequēdo
de manu angeli· ⁊ deuoraui eum
ſ vel' eis
⁊ erat in ore meo tanq̄ mel dulce
Et cum deuoraſſem eũ· amaricatꝰ
eſt venter meus. Et dixit mihi:
ſ q2 exibis de carcere
Oportet te iterũ prophetare po/
pulis ⁊ gentibus· ⁊ linguis ⁊ regi
bus multis.

C. XI.

Et datus ē mi
†ſcripta calamo ſcripta †.i. ſceptro q2 reges ꝯſtituit admonēs
hi †calamꝰ ſimilis †virge· ⁊ dictuꝫ
ſ erige ad predicandũ
eſt mihi: Surge ⁊ metire templũ
†.i. chriſtum †.i. ꝯſtituas qualiter ibi adorent
dei ⁊ †altare ⁊ †adorantes in eo.
Atrium autē qđ eſt foris templuꝫ
†excōicando oſtende ſe eſſe foris †omnino ſubtrahe predicationem
†eijce foras· ⁊ ne †metiaris illud:
ſ.i. ꝯformes facti ſunt gētilibus
quoniā datũ eſt gentibꝰ. Et ciuita
ſ ⁊ ipſi gētiles
tē ſanctam calcabunt menſibus·

Et datus ē ca. Cum iniunxiſſet ꝓdicationē adiutrices dat ſcripturas ꝑ quas eam exerceat.
Metire .i. ita ſcđꝫ vniuſcuiuſq̄ capacitatē ꝓdica· vt ꝯſtituas eccleſiā ⁊ in ea altare.
Atrium .i. falſos chriſtianos q̄ ſe eccleſiā ſimulāt· ſed factis abnegant.
Ciuitatem ſan .i. eccleſiam ad iuſte viuendũ ꝯgregatā ⁊ virtutibus imbutam ꝑſequenť menſibus· xl· duobus· i· tribus annis ⁊ dimidio q̄bus

regnabit antichriſtus q. d. ſciatis omnes perſecutiones que ſunt in preſenti & que fuerunt in preterito ab antichriſto procedere. ſicut illas que erunt tẽpore ſuo.

Duobus teſ. De helia & enoch agitur. per quos predicatores alij intelliguntur.

Et da. d. N. d. cũ minor ẽ tribulatio nõ debetis ceſſare. quia tẽpore ipſius cum grauior fuerit: faciam illos predicare.

Diebus mille. Nota q hi dies non perficiunt tres annos & dimidiũ. ſicut & xpus nõ compleuit dimidium annũ predicationis ſue.

Hi ſunt due o. Et ad exemplum horum debetis predicare. nam iſti.

Super aquas. Id ẽ. ſup doctrinas ſuas que ſunt fidelibus aque irrigãtes.

In ſanguine In peccatũ. vel cum audita negligitur: vel cum audiri etiam contemnitur.

Egiptus. Id eſt. tenebroſa ſine cognitione dei.

Et munera. Dona ad litteram. vel cõgratulationes & confabulationes adinuicem de eis loquentes

Et poſt tres di. Oſtenſa tribulatõne eorum per quorum exemplum iſtum inuitabat. ad predicãdum. & ſi neceſſe fuerit ad cõpatiẽdum oſtendit & ipſorum coronas: vt ſimiliter iſtum iohannem ſcilicet vel quẽlibet aliũ de corona ſua pro modo ſuo certũ faciat.

Super pe. Id ẽ ſup ſe ipſos. qui prius fuerunt nõ indigẽtes aliquo quo nitantur ſed erunt firmi.

Vocẽ magnã Que illos refrigeret. & inimicos terreat.

Terremotus. Id ẽ terreni motiſ ſũt vt puniantur in iferno Vel ad deſtructionẽ eccleſie occiſis magiſtris.

quadraginta duobus. Et dabo duobus teſtibus meis. & prophe-
(.i. trib9 annis & dimidio ſicut ipſe chriſtus predicauit.)
tabũt diebus mille ducentis ſexa-
(.i. predicãtes penitẽtiã & exẽplo oñdẽtes)
ginta amicti ſaccis. Hi ſunt due
(.i. in ſpiritu ſancto inuncti) (q8 deo placeat accendentes.)
oliue & duo candelabra in cõſpe-
(dantes lumẽ aliis)
ctu dei terre ſtantes. Et ſi quis
(a propoſito reuocare) (ſpũalis ſentẽtia)
voluerit nocere eos. ignis exiet
(damnabit)
de ore illorum: & deuorabit inimi-
(corpali)
cos eorũ. Et ſiquis voluerit eos
(morte) (.i. ſpũali ſñia)
ledere: ſic oportet eum occidi. Hi
(.i. ſcripturas que celant archana)
habent poteſtatẽ claudẽdi celum
(q2 nõ predicabũt niſi congruo tempe)
ne pluat diebus prophetie ipſorum
& poteſtatem habẽt ſuper aquas
(quantũ ad hos quos reprobatos viderint) (.i. peccatum)
conuertendi eas in ſanguinem: & p-
(.i. terrenos) (memor eſto plagarũ egipti.)
cutere terram omni plaga quoti-
(quod erit per tres annos & dimidium)
enſcunq; voluerint. Et cum finie-
(antichriſt9)
rint teſtimonium ſuũ. Beſtia que
(ad regnũ) (per tenebroſos)
aſcẽdit de abyſſo faciet aduerſus
(diſputatõibus) (corpaliter)
eos bellũ. & vincet illos: & occidet
(vt quicũq; viderint timeant eis conformari)
illos. Et corpa eorũ iacebunt in
(hieruſalẽ) (olim in virtutibus nũc i malicia)
plateis ciuitatis magne que vo-
(.i. muta. q2 nemo predicabit ſpũaliter)
catur ſpiritualiter ſodoma & egip-
(chriſt9) (helye & enoch) (contradicendo veritati)
tus: vbi & dominus illorum cru-
(quidã oculis quidã fama)
cifixus ẽ. Et videbũt de populis
& tribubus & linguis & gentibus
corpa eorum per tres dies & dimidiũ:
(ne memoria eorum habeat)
& corpa eorum non ſinent poni i mo-
numentis. Et inhabitantes terrã
(iuſtorum afflictio impiorum ẽ epulatio.)
gaudebũt ſup illos & iocundabũ-
tur: & munera mittẽt inuicem: quo-
(cõtradicendo iniquitati)
niã hi duo prophete cruciauerũt
(vel tabant)
eos qui habitant ſup terram. Et
(.i. annos tres & dimidiũ. ſ. p9 mortẽ antichriſti) (omnia eternaliter viuificãs)
poſt dies tres & dimidiũ ſpirit9
(vidi intraturũ) (iam imortales & impaſſibiles.)
vite a deo intrauit in eos. & ſtete-
(.i. pena infernalis. vel reuerẽtia dei)
runt ſup pedes ſuos: & timor ma-
(vel ſtrigit) (vt põdus opprimẽs)
gnus cecidit ſup eos qui viderũt
(vel alios) (ita glorificatos) (.i. magne ptãtis.)
eos. Et audierunt vocẽ magnam

(a chriſto vel archãgelo) (.i. hec opantẽ) (.i. ad conſortium ſanctorum.)
de celo dicentẽ illis: aſcendite
huc. Et aſcenderũt in celum in nu-
be: & viderunt illos inimici eorum
(.i. in ipſo tpe glorificationis horum. vel i illa hora cũ helyas & enoch occiſi ſunt.)
Et in illa hora factus ẽ terremot9
magnus. & decima pars ciuitatis
(i penas de eccleſia)
cecidit. & occiſi ſunt in terremotu
(quos deus preſciuit ad mortẽ vt nõ terreantur quoquo mõ fideles) (omẽs pfecti i malicia)
nomina hominũ ſeptem milia: et
(quãdo illi ceciderũt in penas. vel in peccatum) (.i. in reuerẽtiã dei. vel timent ne cadãt.)
reliqui in timorẽ ſunt miſſi. & de-
(nihil ſibi attribuẽtes)
derunt gloriã deo celi. Ve ſecun-
dum abijt: & ecce ve tercium veni-
(ordine narrationis & tpis)
et cito. Et ſeptimus angelus tuba
cecinit: & facte ſunt voces magne
in celo dicẽtes: Factum eſt regnũ
(.i. patris & filii)
huius mũdi domini noſtri. & chri-
ſti eius: & regnabit in ſecula ſecu-
lorum amen. Et vigintiquattuor
(.i. conſiderantes q deo placeat) (.i. iudicant q8 ẽ in preſenti.)
ſeniores q in cõſpectu dei ſedẽt
(.i. ſibi cõmiſſis) (.i. tunc humiliabũt ſe) (.i. in corda ſua.)
in ſedibus ſuis ceciderũt in fa-
(eo. ſ. q hic conſeruaſſet eos)
cies ſuas. & adorauerũt deum di-
(Vio q2 ſaluaſti nos & inimicos dãnaſti)
centes. Gratias agimus tibi do-
(immutabilis)
mine deus omnipotens qui es et
(olim cũ deſpiciebaris) (reſurgẽdo i ſpiritũ tuis)
qui eras & qui vẽturus es: quia
(dando eccleſiã congregando.)
accepiſti virtutem tuam magnam
(tuos a diabolo defendũt) (& p tuo regno.)
& regnaſti: Et irate ſũt gẽtes. et
(contra illos) (& aduenit opoztunitas tã bonorũ q malorum.)
aduenit ira tua. & tẽp9 mortuorum
(aduenit tẽpus) (vt diuidant bona malis vel iudicare vt iudices.)
iudicare. & reddere mercedẽ ſer-
(.i. prudentibus ſibi & aliis) (in fide confirmatis)
uis tuis prophetis & ſanctis & ti-
(& nõ tã maioribus ſed quibuſcũq; fidelibus.)
mentibus nomẽ tuum puſillis &
(& aduenit tẽpus)
magnis: & exterminandi eos qui
(hic in pleriſq; ex. capitulũ inchoatur)
corruperunt terrã. Et apertum eſt
(.i. eccleſia)
templum dei in celo. & viſa ẽ arca
(.i. in eccleſia que ẽ in celo per bonã vitam)
teſtamenti eius in tẽplo eius. Et
(& data intelligentia) (miracula) (exhortatões)
facta ſunt fulgura & voces et
(quidã ad fidẽ. quidã ad irã.)
terremotus & grando magna.

C. XII.

Et decima pars. Id eſt. homo qui ad hoc cõſtitut9 videtur. vt decim9 ordo reſtauret.

Occiſi ſunt no. Omnino deſtructa i inferno. vel poſtea nõ reſipuerũt.

Gloriam. Id ẽ. laudes deo de iuſtorum ſaluatione & malorum damnatione.

Factum eſt. Qui prius vilis erat & abiect9 iam regnat. coronans bonos. malos condemnans.

Et regnabit. Id ẽ. permanebit regnum ipſius in ſe. ſ. nõ vt quidã heretici putant ſanctos poſt diffinitum tẽpus in mũdi vitã redituros.

Vigintiquat. ſe. Non tantũ minores ita glorificant deũ. ſz etiã maiores.

Ceciderũt i fa. In faciẽ cadit: qui in hac vita culpã agnoſcit: eamq; penitendo deflet. Retro cadit. q in hac vita repẽte decidit. & ad que ſupplicia ducatur neſcit.

Qui cor. terram Id ẽ. ſe ipſos per malã operationẽ & alios per malum exemplũ.

Et apertũ ẽ In hac quarta viſiõe habz materiã. m. bene ornatã & bona auxilia habentẽ. ſcz de pugna eccleſie que a diabolo i pugnatur & apte & occulte. & i omnib9 his oſtendit eam ſuperare. per q8 maxime armat fideles ne deficiãt i aliqua tribulatione.

De pugna eccleſie pendet. de reuelatiõe mulieris: & pendet ex tercia viſione. q ẽ de i iuncto officio predicãdi.

Apertũ eſt tẽ. Id ẽ. datus ẽ ſpirit9 ſanc. per quẽ myſteria eccleſie que per ſecundum tabernaculum figurabatur reuelata ſunt fidelibus.

Arca. Chriſtus arca in quo omnes theſauri ſapiẽtie abſconditi q compleuit. ve. t. & inſtituit nouũ.

Et grãdo ma. Quia quibuſdã viſa ẽ predicatio itolerabilis

C. XII.

Signum. Et et his vidi iſtud, pcedere. ſ. fidei gratiã. i. qd dam magnum ſignificantem.

Hic facit mentionẽ de reuelatione myſteriorũ q̃ fuerũt in ſecunda viſiõe. ⁊ de iniũcto officio pdicatiõis qd habuimus in tercia: vt iſtam quartã que de pugna eccleſie ⁊ diaboli ẽ. ex his duabus. i. ſecũda ⁊ tercia oſtẽdat pẽdere.

Luna ſub pe. e. Licet mũdanis ſuſtẽtetur, tñ nõ affectat.

Et in capite e. c. Id ẽ. xij. apoſtoli; qui bus mũdus credidit. vel in quibus mundũ vicit.

Cruciatur. Predicando aduerſa patit'. vel cruciat' a ſe ipſa. i. carnẽ ſuam macerat. vt predicatio ſit ydonea.

Draco ma. Nõ de effectu. ſed de potẽtia draconis loquit'

Et cornua ⁊c. i. regna. diuitie. quib' principes decalogũ legis ipugnant.

Cauda. Id ẽ. deceptiones quibus celant vicia. vt cauda celant' turpia.

Stellarũ. Id ẽ. illoꝝ qui illuminãt eccleſiã doctrina ⁊ vita

Stetit an. mu. Que patiebat' dolorẽ. p qd credebat cito ceſſuram.

Per paſſionem credebat diabolus eccleſiam ſibi ſubiugatam

Deuoraret. Paratus erat draco ad deuorãdũ. ſed nõ potuit. qꝛ natus ẽ qui phibuit.

Et peperit. Carnali generatione chriſtus de abraam ⁊ dauid pceſſit. Vl' pepit eccleſia filium. i. fidez chriſti i cordibus auditorum.

Diebus mille. Id eſt. toto tpe quo ſubſiſtit eccleſia pdicatione chriſti tribus ãnis ⁊ dimidio facta.

Et ſignum ma- *(ſ figuram ſignificantẽ)*

gnũ appuit i celo mulier *(ſ. i. i eccleſia · i. eccleſia)*

amicta ſole. ⁊ luna ſub pedibus *(qꝛ induit chriſtũ qui eam illuminat · oĩa terrena que nõ in eodẽ ſtatu pmanent)*

eius: ⁊ in capite eius corona ſtel- *(in chriſto vel in primordio eccleſie)*

larum duodecim. Et in vtero ha- *(i. in virgine maria · verbũ dei)*

bens. ⁊ clamabat pturiens. ⁊ cru- *(ſ predicabat · ſ. i. cupiẽs alioſ generare)*

ciatur vt pariat. Et viſum ẽ aliud *(ſ parit cũ ſuos in lucẽ emittit)*

ſignum in celo. Et ecce draco ma- *(i. in eccleſia expugnãda · pro fortitudine magne poteſtatis.)*

gnus rufus habẽs capita ſeptẽ *(qꝛ homicidia · i. vniuerſos pricipes p quos operatur.)*

⁊ cornua decẽ. ⁊ in capitibus ſuis

ſeptem diademata. ⁊ cauda eius *(ſ. i. vniuerſe victorie de ſubuerſis)*

trahebat terciam ptem ſtellaruʒ *(de fide ad infidelitatẽ · omnes reprobos)*

celi: ⁊ miſit eas i terrã. Et draco *(i. illos tractos amore terrenoꝝ illexit · i. diabolus tali poteſtate pfiſus)*

ſtetit ante mulierem que erat pa *(nõ horarie ſed laborãs · ptra eccleſiã.)*

ritura: vt cũ peperiſſet filium eius *(ſ. i. aliquẽ in fide generaſſet)*

deuoraret. Et peperit filiũ maſcu *(ſ ad peccatũ retraheret)*

lum qui recturus erat omnes gẽ- *(in poteſtia vel iuſticia · inflexibili · caro vi)*

tes in virga ferrea. Et raptus ẽ *(diuinitatis.)*

filiꝰ eius ad deum ⁊ ad thronuʒ *(ad equalitatẽ dei · vt cũ patre iudicet)*

eius. Et mulier fugit in ſolitudi *(p auxiliũ huꝰ filii · a voluptatibꝰ mũdi · mẽtis deſertũ ſpreto mũdi tumultu vel iocũditate)*

nem vbi habebat locũ paratum *(deſerens mundum · pfortatur a deo.)*

a deo: vt ibi paſcat illam diebus *(ſ de · ſ doctrina predicationis)*

mille. cc. lx. Et factum ẽ prelium *(ſ ecce aliud auxiliũ)*

magnũ in celo. Michael ⁊ angeli *(ſ maiores · ſ minores)*

eius preliabant' cum dracone. et

draco pugnabat ⁊ angeli eius. et

non valuerunt: neqꝫ locus inuen

tus ẽ amplius eorum in celo. Et *(i. in eccleſia quantũ ad bonos)*

proiectus eſt draco ille magnus *(ſ auxilio boꝝ · ſ. p violentia)*

ſerpens antiquus qui vocatur *(p calliditate · ſ. q. d. a quo cauete omnes)*

diabolus ⁊ ſathanas. qui ſedu- *(i. ſeorſum fluens a bonis ad malos · i. aduerſarius.)*

cit vniuerſum orbem. ⁊ piectus ẽ *(ſ. i. reprobos)*

in terram: ⁊ angeli eius cum illo *(ſ cadẽs de fidelibus acrius ipugnat amãtes terrena.)*

miſſi ſunt. Et audiui vocẽ magnã *(ſ. i. exultationẽ)*

in celo dicentem: nunc facta eſt *(in angelis vel animabus ſanctis · a tpe chriſti qð nõ eſt in natura hoĩs)*

ſalus ⁊ virꝰ ⁊ regnũ dei noſtri *(remiſſio peccatoꝝ in baptiſmo · regit ſuos de virtute in virtutẽ dirigens)*

⁊ poteſtas chriſti eius: quia pie- *(⁊ hec omnia p chriſtũ opatus ẽ)*

ctus ẽ accuſator fratrũ noſtroꝝ

qui accuſabat illos ante conſpe- *(qꝛ deum nihil latet p qð maxime terret)*

ctum dei noſtri die ac nocte. Et ip *(ſ ptinue)*

ſi vicerunt illum propter ſangui *(liberũ arbitriũ apponẽtes · i. ſuggeſtionẽ eius)*

nem agni. ⁊ propter verbũ teſti *(quẽ imitanẽ · quia nõ tacẽt vbi neceſſe ẽ · i. fidei quã teſtatus ẽ chriſtus)*

monij ſui. ⁊ nõ dilexerũt animas *(i. non ſic fouerunt carnẽ ſuam vt anime pirent)*

ſuas vſqꝫ ad mortẽ. Propterea

letamini celi. ⁊ qui habitatis in *(angeli vel ſancti · i maioribus habitãt minores ſancti. vel omnes i angelis)*

eis. Ve terre ⁊ mari. quia deſcen *(i. i vicia fluentibus · i codẽ vicio ſtabilibus)*

dit diabolus ad vos habens irã *(ſ occidendũ)*

magnam. ſciens ꝙ modicum tem *(ſ vñ ferueſcius graſſat')*

pus habet. Et poſtqꝫ vidit dra

co ꝙ proiectus eſſet in terra: pſe-

cutus eſt mulierẽ que peperit ma

ſculum. Et datẽ ſunt mulieri ale

due aquile magne. vt volaret in *(duo teſtamẽta vel due dilectiões. vel due vite.)*

deſertum in locũ ſuum vbi alitur

ꝑ tempus ⁊ tempa ⁊ dimidium ⁊ *(ſ. i. ptres annos ⁊ dimidiũ)*

tempis a facie ſerpentis. Et mi- *(a preſenti ipugnatione · ⁊ ꝗuis ita pata eſſet)*

ſit ſerpens ex ore ſuo poſt mulie *(ex inſpiratione · ſ qꝛ ad cã nõ attingit)*

rem aquã tanqꝫ flumen. vt eam *(ſ tribulationẽ inundãtẽ)*

faceret trahi a flumie. Et adiuuit *(ſ in peccatũ)*

terra mulierẽ. ⁊ aperuit terra os *(ſ vel ſacti' orãdo · ſ ſancti ſtabiles vt terra)*

ſuum: ⁊ abſorbuit flumen quod

miſit draco de ore ſuo. Et iratus

eſt draco in mulierem. ⁊ abijt fa-

cere prelium cũ reliquis de ſemi *(cũ minoribus de eadẽ eccleſia)*

ne eius qui cuſtodiunt mandata *(ſ ope pplent)*

occulto ab eccleſia vi ctum auxilio filij ⁊ angeloꝝ. ſubiungit exultationes angeloꝝ ipſoꝝ. vel ſanctarũ animarũ de uictoria fratrum. vt laborẽt vincere q̃ de victoria ſua angelos. vel ſanctas animas audiunt exultare.

Accuſabat. Officium diaboli ẽ accuſare. i. p peccatũ accuſabiles reddere.

Die ac noc. Vel in pſperis delectãdo vel in aduerſis contriſtando.

Deſcendit. De celo. vel de minoribꝰ ſanctis in quibus iã nõ habet locũ tẽtatio

Sciens ꝙ mo. tem. ha. Quia videt multos ſibi ſubtrahi. ⁊ in locũ ſuum ſubſtitui.

Et poſtqꝫ ui. Cũ vidit diabolus ſe per occultam fraudẽ non poſſe pficere: apta tribulatiõe aggredit' expugnare.

Et datẽ ſunt ⁊c. Que etiã ptra aptã tribulationem habet auxilium ab eodem filio a quo habebat cõtra occultam impugnationem.

Aquile. Qui p conuerſationem vite celum petũt. ⁊ ideo i deo fixũ habet intuitũ

Per tẽpus et t. ⁊c. Si accipit' illius eccleſie ſtatus q̃ erit tempore antichriſti. dicet' aliter p tẽpus ⁊ tpa ⁊ di. p pdicatiõe helye ⁊ enoch. Si generalis eccleſie accipit' dr p tẽpus ⁊ t. ⁊ di. t. aliter. p pdicatiõe chriſti facta tribus annis ⁊ dimidio qua chriſti pdicatione paſcit' eccleſia quottidie.

Et adiuuit ter. Scilicet chriſtꝰ eccleſie ſue dedit vires patiendi.

Et aperuit. Id ẽ. pparauit ⁊ ydoneã ſe fecit vt recipet qd qd ſibi inferrẽt. ad ſimilitudinẽ os apiẽtiſ qð in paſſione ſua fecit. in quo ſuis exẽplũ patiẽdi ſe pPoſuit

Preliabantur. Eccleſiã ſuſtẽtantes. orando auxilium ferendo.

Non valuerũt. Remouere auxilia angeloꝝ. quia nõ poterũt eccleſiaʒ ducere in peccatũ.

Et audiui uocem. Cum oſtendiſſet diabolum in hoc certamine

Abſorbuit flu. Id ẽ. omnes pcnas in ſe deſtruxit. factus imortalis ⁊ ipaſſibilis. qð idem facit in ſuis.

Iratus dra. ⁊c. Quia licet non poſſit deuincere non tamen deſiſtit

inuidere ⁊ locum inua
dendi querere.
Et ſedit.ſu.ar. Non tamē omnes il
los vicit minores: ſed
tantū ſup arenam .i.
infructuoſos moram
fecit in quibus appa
rent ſigna veſtigij.
C. XIII.
Beſtiam. Beſtia
Vel ſpecialiter anti
chriſtus. vel genera
liter tota collectio ma
loꝝ. vel integer anti
chriſt⁹ caput ⁊ corp⁹.
Capita Ad hoc
vt bene poſſet iſtos
vincere. talē familiā
ſibi inſtituit.
Nomina blaſ. Varijs hereſibus e
rat plena. vl' varijs ſi
mulationibus occul
tans vicia.
Quaſi occiſum Simulabit ſe āticbri
ſtus mortuum ⁊ p tri
duū latēs poſt appa
rebit dicēs ſe ſuſcitatū
Et plaga m.c.ē. Arte magica aſcēdet
in aera ferentibus eū
demonibus. ⁊ ſic cura
bitur pla.m.e. qꝛ qui
prius mortuus crede
batur: poſt viuens re
putabitur.
Et aperuit os ſ. In tantā fiduciā pro
rupit. vt qđ ante oc
culte. iam tūc publice
audeat blaſſemare.
Et tabernaculū eius. Id ē. omnē in
ſtitutōꝫ ei⁹ p quā lau
dabilis apparet.
Occiſus. In ſuiſ
vt in abel. vel qꝛ ante
omnia diſpoſitū ē. q
in fine tēpoꝝ occide
ret. vel occiſus. i. in a
gno myſtice quē abel
obtulit. vel in ipſo a
bel a fratre occiſo pre
figuratus eſt.
Qui in capti. Qui captiuat hoīes
nunc a fide. tandē a
ſalute. ſ. antichriſtus.
vel ipſe diabolus.
Qui ĩ gla. occi. ꝛc. Antichriſtus ⁊ ſui
occidunt gladio ma
teriali. ⁊ pſuaſionis. ⁊
pibunt gladio eterni
iudicij.
Hic ē patiētia. Id ē. patiētiā ⁊ fidē
tenebunt. qꝛ illo de
ſtructo ſciunt ſe remuerandos.
Reſpiciendo penam maloꝝ ⁊ remunerationem bonoꝝ patiētes fiunt ⁊
fidem tenent.

ſ qui cū credūt nō timēt pferre
dei: ⁊ habent teſtimonium iheſu
ſ alias ſtetit
chriſti. Et ſedit ſup arenā maris.
C. XIII.
ſ .i. de collectōe
malorum.
ET uidi de ma
† q principiū vel p alios malos
ſe extollentē.
ri beſtiam ascendentē
†.i. principes †vniuerſos malos †.i. eos per
quos principes ipugnant decalogum
habentem capita ſeptem. ⁊ cor
†quia nō ē aliquod preceptū qđ p principes non
infringatur. ⁊ de quo ipsi nō coronent
nua decē. ⁊ ſup cornua eius decē
ſ .i. principes
diademata: ⁊ ſup capita eius no
ſ qꝛ dicūt chriſtum non deum ſed ma
gum fuiſſe
mina blaſſemie. Et beſtia quā vi
ſ miſſi a pricipib⁹
di ſimilis erat pardo. ⁊ pedes ei⁹
ſ maiores in ſermone
ſicut pedes vrſi. ⁊ os ei⁹ ſicut os
†quia deuorāt ⁊ ſetēt †alud p qđ nocēt †fa
ciendi miracula
leonis. Et dedit illi draco virtu
ſ ſeducēdi multos
tē ſuā ⁊ poteſtatem magnā. Et vi
†antichriſtum †fingentē ſe tanq̄ mortuū
di vnū de capitib⁹ ſuis q̄ſi occi
ſ ſimulatorie
ſum in mortē. ⁊ plaga mortis ei⁹
ſ p aſcenſionē
curata eſt. Et admirata ē vniuer
ſ imitās beſtiales ſ .i. antichriſtū
ſa terra poſt beſtiam. Et adorauē
†.i. diabolū †reſurgendi vt videbatur
runt draconem: qui dedit pote
ſ antichriſtū
ſtatem beſtie. ⁊ adorauerūt beſtiā
ſ cū reſurrexit
dicentes: Quis ſimilis beſtie. et
ſ volūtati eius reſiſtere
quis poterit pugnare cū ea: Et
†pmiſſione dei †magniloquio ſe extollens
datum ē ei os loquens magna
ſ qꝛ dicet ſe filiū dei
⁊ blaſſemias. ⁊ data ē illi poteſtaſ
ſ .i. opari p menſes
facere menſes. xlij. Et aperuit os
†negādo deū eſſe †.i. cōtra deū vel vſq̄ ad deū
ſuum in blaſſemias ad deū. bla
ſſemare nomen eius ⁊ tabernacu
†.i. omnes illos qui ab illis maioribus ptegunt
lum eius ⁊ eos qui in celo habi
ſ pmiſſum
tant. Et datū eſt illi bellum facere
ſ corpaliter ſ vel eos
cū ſanctis: ⁊ vincere illos. Et da
ta ē ei poteſtas in omnē tribum ⁊
populum ⁊ linguam ⁊ gentem. et
†.i. dediti terrenis
adorauerūt eam omnes qui iha
ſ .i. repbi tm̄
bitabant terram: quoꝝ non ſunt
†qui liber ē agnus. ipſe em̄ idē ē agnus ⁊ liber
ſcripta nomina in libro vite agni

qui occiſus ē ab origine mundi.
q. d. cauete omnes ſ intellectū
Si quis habet aures audiendi
ſ intelligat
audiat. Qui in captiuitatē duxe
ſ ĩ penas infernales
rit. in captiuitatem vadet. qui in
vel bit
gladio occiderit: oportet eum gla
†.i. in reſpectu penarū ⁊ remunerationis
dio occidi. Hic ē patiētia ⁊ fides
†priore minorē †pſeudo apoſtolos
ſanctorum. Et vidi aliam beſtiā
†in ſupbiā vel pditionem pficientē †per aman
tes terrena
aſcendentē de terra. ⁊ habebat
†quia ſi quid boni in eis videbit ſimulatio erit.
cornua duo ſimilia agni. Et loq̄
†.i. omnes modos decipiēdi quibus antichriſt⁹
decepit
batur ſicut draco. Et poteſtatem
prioris beſtie omnem faciebat in
conſpectu eius. ⁊ fecit terram ⁊ in
ſ antichriſtū
habitātes in ea adorare beſtiam
primam: cui⁹ curata ē plaga mor
ſ ad pfirmationē predicationis
tis. Et fecit ſigna magna. vt etiā
ignem faceret de celo deſcendere
in terram in conſpectu hominum
Et ſeduxit habitantes in terra p
ſ pmiſſione dei
pter ſigna que data ſunt illi face
†in inuocatione noīs antichriſti †precipiēs
re in cōſpectu beſtie. dicēs habi
†ſe pformes illi ſ vel ad litterā. i. aliquā ſtatuā
tantibus in terra vt facerent ima
ginem beſtie que habet plagam
†mortis †reſurrexit. †a diabolo pmiſſione dei
gladij ⁊ vixit. Et datum eſt illi
ſ pformibus antichriſti
vt daret ſpiritum imagini beſtie.
†diuerſis linguis †.i. pformes eius †per prin
cipes ſeculi.
et vt loquat' imago beſtie. ⁊ ſaci
at vt quicunq̄ non adorauerit
†.i. pformātes ſe ei vl ad litterā †morte corpis
imaginem beſtie occidatur. ⁊ fa
ſ quia dicent deū ſuū ⁊ omnes recipe ⁊ ne
minē abiicere.
ciet omnes puſillos ⁊ magnos. ⁊
diuites ⁊ paupes. ⁊ liberos ⁊ ſer
uos habere characterem in dexte
ra manu. aut in frontibus ſuis. ⁊
†ad litterā vel ſeruos dei acquirere. vel ad ſpiri
tualem ſenſum
nequis poſſit emere aut vendere
†quia ſignati erant nomine eius. ⁊ eū fatebunt.
niſi habeat characterē aut nomē
ſ vel nomen
beſtie. aut numerū nominis eius
ſ quia res obſcura attētos facit
Hi ſapiētia ē. Qui habꝫ itellectū

Et uidi. Deſcri
pta tribulatione que
erit p antichriſtum ⁊
ſuos pricipes: ſubiun
git aliā q̄ fiet p ſuos
apoſtolos. quos ipſe
p totū mūdū ſparget
Cornua duo. Quia ſimulabunt ſe
habere innocentiam.
⁊ puram vitam ⁊ ve
ram doctrinā ⁊ mira
cula que chriſtus ha
buit: ⁊ ſuis dedit. Vl'
duo teſtamenta ſibi
vſurpabunt.
Et loquebatur ſi. Id ē. pſeu. apli ita
loquent' ſicut diabo
lus ĩ antichriſto erat
locutus.
Et poteſtatē o. Quia ĩ oībus caput
ſuum ſibi pponebant
ſcꝫ antichriſtum.
Terram. Id eſt.
terrenos. ⁊ in amore
terre pſeuerantes. vel
terra ſcđꝫ corp⁹. habi
tātes in ea ſcđm aīaꝫ
Adorare. b. p. c. c. ē. pla. Quia ⁊ hi
ſimulata reſurrectiōe
pdicationis ſue iaci
unt fundamētū ſicut
⁊ apli chriſti fecerunt.
Ignem. Id ē ma
lignū ſpiritum ſup ſu
os faciet deſcendere:
vt loquant' varijs lin
guis.
Vt apoſtolis dat⁹
eſt ſpūſſanctus in ſpe
cie ignis. ſic ⁊ illi da
bunt ſpiritū malignū
in ſpecie ignis.
In cōſpec. ho. Vt omēs videre poſ
ſint: cū apoſtoli in cō
claui acceperunt.
Vt loquatur ima. Qui magica
arte faciet ſtatuā loq̄
⁊ futura pdicere
Habere char. ꝛc. In manu ⁊ in frō
te ponēt ſigna vt om
nes deuꝫ pfiteantur
ſuū verbo ⁊ ope.
Numerū no. Id ē. qui expectant.
ab eo remuneratio
nē minorē vel medio
crē vel maximā.
Qui habet in. Cū liber grece ſit edi
tus. ſecundū grecos
numerus ē querend⁹
apud quos omnes lit
tere numeꝝ ſignificāt
nomen eius antemos qđ ei ꝯpetit qui chriſto ꝯtrarius dicit'. A. vnum. N.
quinquaginta. t. ccc. e. quinq̄. m. quadraginta. o. ſeptuaginta. s. cc. Vel
arnoyme. i. nego qui chriſtū negat deum. In quo idem numerus. A. vnū

R·cc·n· quinquagin
ta o·lxx·y·cccc·m·xl·e
v. Vel teytan.i. ſol
gigas qd uere chriſto
vſurpatiue conuenit
antichriſto. T.ccc.e.
quinq̃. J.x. Iterū t.
ccc.a.vnu3.n.l. Vel
latis litteris. Dic lux
q2 ipſe ſe lucem eſſe di
cet. D.q̄ngēti.i.vnū.
c.centū.l. quinquagi
ta.v.quinq̃.x.decem
ꝛ ſic eadem ſumma.
Sex primus perfect⁹
numerus eſt·ꝛ ſignifi
cat illos minus perfe
ctos·qui ꝯiugati ſunt
ꝛ ꝓ modo ſuo·decem
ꝑcepta ſeruant. Lx.
ſignificat mediocriter
ꝑfectos: qui dimiſſis
legalibus coniugijs ī
caſtitate ꝑmanent: et
iterū decē ꝑcepta pro
modo ſuo complent.
Centum ſignificat ꝑ
fectiſſimos·qui mētis
ꝛ corpis integritatem
non violant·ꝛ decem
ꝑcepta ꝑfectiſſime ſer
uant. Hi reddunt fru
ctū. alij triceſimū·alij
ſexageſimū· alij·c·Et
diſcipuli antixpi tunc
dicent nemine3 poſſe
ſaluari·niſi antichri
ſto obtulerint aliquē
de fructibus illis.
Ex oi pri. Vt ex
grege optimus equ⁹·
vel ex fructib⁹ ꝑmitie.
Et uidi. Oſtenſa
grauiſſima ꝑſecutiōe
quā patiet' eccleſia ab
antichriſto ꝛ ei⁹ apo
ſtolis: ad conſolatio
nem oſtendit· quale3
habeat adiutorem. ꝛ
quale3 ipſe habeat fa
miliam.
Centum·xl.mi
lia. In virginitate ꝑ
fectiſſimos·in fide tri
nitatis ex q̄ttuor mū
di ꝑtibus collectos.
Tonitrui. Quia
terret eos·qui ad con
ſortium ſuum venire
ſuffugiunt.
Citharedorum
Quia ipſi q̄ ad hoc
ſe inſtituerunt vt extē
derent ſua corda de
nota ſup lignū crucis

ꝉvel nomē ꝉlicet ꝑ hoc deus videatur: ſapienti purus homo apparebit
computet ꝉnumerum beſtie. ꝉNu
merus eni3 hominis ē. ꝛ numer⁹
eius dc.lxvi.

C. XIIII.

E T uidi et ecce
ꝉchriſtus ꝓ nobis immolatus ꝉvt adiuuans
ꝉagnus ꝉſtabat ſupra
ꝉ.i. eccleſiam virtutibus celſam ꝛ deum contemplantem
ꝉmontem ſion·ꝛ cum illo.c.xl.q̄t
ꝉtales quales fuerunt ꝉq2 chriſtiani vocabunt
tuor milia ꝉhabentes ꝉnomē eius
ꝉquia du,dicētur ꝉindelebiliter
ꝛ ꝉnomen patris eius ꝉſcriptū in
ꝉquia in manifeſto ꝯfitentur ꝉdeſideriū vel ad monitionem
ꝉfrontibus ſuis. Et ꝉaudiui vocē
ꝉab his qui cū eo erāt ꝉ.i. multoꝝ populoꝝ q2 de multis populis ꝯgregati ſunt.
de ꝉcelo tanq̄ vocē ꝉaq̄ꝝ multaꝝ·
ꝛ tanq̄ voce3 tonitrui magni. Et
ꝉvel erat
voce3 quā audiui ſicut citharedo
rum citharizantium in citharis
ꝉnō alienis
ſuis. Et cantabant quaſi canticu3
ꝉ.i. in preſentia eoꝝ in quibus ſedet.
nouum ante ſedem ꝛ ante quattu
ꝉ.i. predicatores ꝉ.i. iudices
or animalia ꝛ ſeniores: ꝛ nemo po
ꝉ.i. de itegritate ſua gaudere ꝉniſi illi virgines
terat ꝉdicere canticū niſi ꝉilla cen
tum quadragintaquattuor milia
ꝉideo q2 de terra eſtis ne deſperetis
qui empti ſunt ꝉde terra. Hi ſunt
ꝉcum aliquib⁹ ſordibus mundi vel ad litteram
qui cum mulieribus non ſunt co
inquinati: virgines enim ſunt·
ꝉ.i. imitātur chriſtū ꝉitegritate anīe ꝛ corpis
Hi ſequunt' agnum quocūq̄ ierit
hi empti ſunt ex omnibus primi
ꝉpatri ꝉchriſto ꝉvel ipſoꝝ
cie deo ꝛ agno: ꝛ in ore eorum nō
ꝉꝛ ſi aliquādo fuit ꝉin illis inuenitur in quib⁹ manet ꝉverbi
ꝉeſt ꝉinuentum ꝉmendacium. Si
ꝉoperatione ꝉante deum iudicem
ne ꝉmacula enim ſunt ante ꝉthro
ꝉminorē
num dei. Et vidi alterum ange
ꝉa terrenis ſe remouentē
lum volantem per medium celi
ꝉex iniuncto officio
habentē euangelium eternum: vt

ꝉꝛ hoc ideo habebat ꝉ·i· morantibus in ꝯtemptu mundi
ꝉeuangelizaret ꝉſedentibus ſuper
ꝉſe3 omnimodā diuerſitatē illorū qui ī terrenis demorantur
terram. ꝛ ꝉſup omnem gentē ꝛ tri
bum ꝛ lingua3 ꝛ populum dicēs
ꝉꝑſuaſione ꝉcaſto amore ꝉnō illas beſtias
magna voce: Timete dominum
va in pleriſq̄ cat ꝉvel claritatē
omnes ſancti eius: ꝛ date illi ꝉho
norem·quia venit hora iudicij ei
ꝉfaciēdo uos ſibi ꝯformes ꝉꝛ ſi timetis defectū petite ab eo ſubſidiū
us: ꝛ ꝉadorate eum ꝉqui fecit celū
ꝛ terram mare ꝛ fontes aquarum
ꝉſecundū diuerſam annunciationē
Et alius angelus ſecutus ē eum
ꝉ.i. omnes ꝯfuſi in vicis
dicens: Cecidit cecidit ꝉbabilon il
ꝉꝓ multitudine vel ſupbia ꝉprauo dogmate munita
la ꝉmagna· ꝉque a vino ire fornica
ꝉgētiliter viuētes
tionis ſue potauit omnes gentes
Et angelus tercius ſecut⁹ ē illos
ꝉnō timidus
dicēs voce magna: Si quis ado
ꝉ.i. antichriſtū ꝉ·i. ſe ſibi ꝯformē fecerit
rauerit beſtiam ꝛ imaginem eius
ꝉſignū nois eius ꝉqui eū ꝯfitēt
ꝛ acceperit characterem in fronte
ꝉqui ope mutatur ꝉſicut babilon
ſuo aut in manu ſua·hic bibet de
ꝉde eterna dānatione ꝉqd iratus deus ꝓpinat
ꝉvino ire dei: qd ꝉmixtum eſt me
ro i calice ire ipſius. Et cruciabit'
ꝉ.i. fetore ꝉvt viſa coꝝ claritate tabeſcat
igne ꝛ ꝉſulphure ꝉi cōſpectu ange
lorum ſanctoꝝ·ꝛ ante conſpectu3
ꝉ.i. tenebroſitas
agni. Et fumus tormentoꝝ eoru3
ꝉꝑſeuerabit
aſcendet in ſecula ſeculoru3. Nec
habent requiem die ac nocte: qui
adorauerunt beſtiam ꝛ imagine3
ꝉſimiliter non habet re· ꝉindiſcrete aliqd ſignū de predictis
ei⁹: ꝛ ꝉſi q̄s acceperit ꝉcharacterē
.i. ꝓ ꝯtinuati eterne pene
nominis eius. Hic patientia ſan
ꝉꝛ coꝝ ꝉopere cōplent ꝉde gemina dilectiōe.
ctorum eſt ꝉqui ꝉcuſtodiunt ꝉman
ꝉquia eum deū ꝯfitentur ꝉquaſi illi miſeri·ſed iſti felices
data dei ꝛ ꝉfide3 iheſu. Et ꝉaudiui
ꝉin corde tuo ꝛ auditoꝝ
voce3 de celo dicentem mihi ꝉſcri
ꝉſeculo ꝉin confeſſione domini
be. Beati ꝉmortui qui in ꝉdomino

Alterum. Id eſt.
ꝑdicatores qui ſunt
alteri a chriſto.i. vicē
eius exequentes.
Per mediū celi
Per cōmunem eccle
ſiam quā verbis ꝛ exē
plis ſecum trahunt.
Euangeliū eter
num. Id ē. ꝑdica
tionem eterna promit
tentem cōplentes ad
eternitatē ducentē
Timete et date
illi honorem.
Bene oꝑando·ꝛ be
ne de eo annunciādo
ut ꝑ uos glorioſus ap
pareat.
Quia uenit ho
ra iudicii eius
Quaſi nō deficiatis:
q2 non longo tēpore
patiemini.
Et alius an. ſe.
Quia ꝑdicatores ſi
bi inuicē ſuccedunt.
Cecidit. Bis poſi
tum infinitatē ſignifi
cat. vel valet in quo
omīmoda deſtructio
intelligitur.
Uino fornica.
Id ē. vicijs ꝛ ꝑcipue
ydolatria que eſt dul
cis potus peccantib⁹
quibus alios īquināt
ꝛ ne recto tramite gra
diant' inebriāt. vnde
debet' eis ira dei.
Purum vinum bi
bitur dum flagellat
deus hic ad emenda
tionem· turbidum dū
infert' eterna dānatio
Et angelus ter.
Tres ponit ꝓ fide tri
nitatis· cum tria hec ī
eadem ꝑſona poſſint
conſiderari.
Quod mixtū
Quaſi qui non corri
gitur vindicta ei⁹ ad
correctionē data pu
nietur eterna pena.
In calice. Calix
vindicta dei· vbi de
ſuper merum qd ad
correctionem hic vin
dicat· ſubtus fex.i. dā
natio·quā in vltimis
bibent impij: de vino
ergo.i. de fece·qd vi
nū quia vult ad ꝯpa
ratō3 meri oſtendere
turbidū· addit qd mixtum eſt.

Citharizantiū. Quod ex officio habebant ope implebant.
Et cantabant. Id eſt. de integritate anime ꝛ corporis exultabunt·
qd gaudium nunq̄ eis veteraſcet: ſed ſemper eſt eis vt nouum.
Qui empti ſunt. Id ē. quos ad hoc vt eſſent virgines ſanguis chri
ſti eleuauit.
Et uidi. Deſcripta impugnatione facta per duas beſtias·ſuppoſitoq̄
auxilio agni ꝛ dignitate familie eius oſtenſa: ſubiūgitur admonitio· vt
ad hanc familiam accedant. ꝛ ꝯminatio ut ab illa alia declinent.

Et fumus tor. Que quedā de damnatiōe maloꝝ numerat: non dicit ꝓ
dānatiōe deſcribēda: ſ3 tm̄ ꝓ terrore īferēdo ill' q̄s deterret ab eoꝝ ꝯſortio
Aſcendet in ſecula. Cū dicit aſcendet in ſecula: notat eternā penam
ꝯtinuari vbi addit nec habent requiem.
Nec ha. re. Quaſi nō mirū ſi illi qui antichriſtū adorauerūt tpe ipſi⁹
punient': q2 ſui etiā ꝑcedentes miſtri eandem penam habebunt.
Hic pa. ſā. Id ē. hic debēt patiēter pati ſācti·ne veniāt ad eternā penā

¶ Opera. Id ē. mercedes operū que ſecunt᷑· quaſi dum in mūdo erant· maiores tribulationes ad maiorem coronā ingruebant vnde adeo abiecti reputabant᷑· ſed iam nihil patient᷑.

¶ Et uidi. Oſtenſa remuneratione bonorum per qđ inuitabat ad conſortium eorum ſupponit damnationem impiorū· vt per terrorē ducat ad idē ꝓpoſitum.

¶ Similē fil. ho. Quia non iam vere erat fili⁹ hominis· q̄a immortalis.

¶ Angelus. Id eſt ſancti q̄ vſq̄ huc fuerant in fidelibus occulti in claritate apparent iudicaturi· orantes cum deſiderio vt deus ſepationem faciat bonoꝝ ꝛ maloꝝ.

¶ Exiuit de tem. Exire dicuntur ſancti de templo· cum iam apparent non quales olim fuerant· ſed quales inetemū manſuri.

¶ Mitte falcem. Id ē· iudiciariam ſententiam a bonis malos ſepantem.

¶ Quia hora. Q꞉ iā ē oportunū cū ꝯpletus ſit numer⁹ tuorū.

¶ Et alius ange. Cum oſtendiſſet deū poteſtatem iudicandi habentē a ſanctis implorari· ꝛ ſic iudicium fieri· oſtendit eandem poteſtatē ſanctos habere· ꝛ chriſtum vt in dicent impare· ꝛ illos imperio obedire.

¶ Alius angelus. Id ē. chriſtus qui occultus ꝛ vilis fuerat in fidelibus clarus apparuit· ꝛ veniēs de altari· i. de loco ſecretiori· qđ nunq̄ alij ſācti· ſ· cognitus ab omnibus deo conſubſtātialis.

¶ Mitte fal. et ui. ꝛc. Per meſſem terre ꝛ vuas vinee eorundem malorum damnatio intelligit᷑· ſed tamen per vineam illos determinatius habemus qui maiori ſtudio mala operabant᷑ ſic vinee vt fructificꝫ maioꝛ cura quā terre adhibetur.

quādo corpus ꝛ anima reſoluuntur · a tpe reſurrectionis · i. tota trinitas
moriunt᷑. Amodo iaꝫ dicit ſpiri
amplius nō patiātur · eoꝝ q̄ hucuſq̄ paſſi ſūt
tus vt requieſcant a laborib⁹ ſu
is: opera enim illorum ſequunt᷑ il
ſ. i. ſanctos vel dominicam carnē
los. Et vidi ꝛ ecce nubem candi
chriſt⁹ ſup ſanctos ſedet vel diuitas ſup hūanitatē · dico · q꞉ iam impaſſibilis et īmortalis
dam ꝛ ſupra nubē ſedentē ſimi
ſ in ſe ipſo vel ī diuinitate
lem hominis· habenteꝫ in capite
ad ſimilitudinē triumphantis · ſ quia vicit diabolum ꝑ ſapientiā · poteſtate
ſuo coronaꝫ auream: ꝛ in manu
ſ a chriſto
ſua falcem acutam. Et alius ange
ſ in hoc ꝙ ſeruus
lus exiuit de tēplo clamans voce
ſ ad chriſtum
magna ad ſedentem ſup nubem·
ſ exerce iudiciū · ſ. i. collige tuos
Mitte falcem tuā ꝛ mete: q̄a ho
quoniā cōſeruata ē nequitia maloꝝ ꝛ iam non habet locum · vel venit · ſ vel aruit
ra ē vt metat᷑· quoniaꝫ maturuit
meſſis terre. Et miſit qui ſedebat
ſuper nubem falcē ſuam in terrā·
i. ſeparauit bonos a malis · ſupradicti ſancti al ud officiū habentes
ꝛ meſſuit eam. Et alius angelus
quales eſſet apparuit · i. de ſecreto loco
exiuit de templo qđ eſt in celo
ſ ſicut chriſt⁹
habens ꝛ ipſe falcem acutam. Et
i. de loco ſecretiori in quo ſancti · quaſi bene poterat ꝑcipere q꞉ poterat etiā dare
alius angelus exiuit de altari q̄
i. eternam penam
habebat poteſtatem ſupra igneꝫ
ſ. vl ſup demones ꝛ malos hoīes · ſ ipſo magno
ꝛ aquā· ꝛ exclamauit voce magna
ſ. i. ad ſanctos · ſ ptātem iudiciariā
ad eum qui habebat falcē acutaꝫ
ſ. i. exerce iudiciū
dicens: Mitte falcem tuam acu
ſ. i. ſepara maturos in nequicia
tam· ꝛ vindemia botros vinee ter
ſ q꞉ malicia eoꝝ ꝯpleta ē
re· quoniā mature ſunt vue eius.
ſ ꝛ tali impio · ſ· ſ· bonoꝝ cetus
Et miſit angelus falcem ſuaꝫ acu
ſ in terrenos qui iudicādi ſunt
tam in terram· ꝛ vindemiauit vi
i. in infernū vbi multi iram dei patiētur
neam terre. Et miſit in lacum ire

¶ Et miſit in lacū. Vnde ꝓpheta· lacus vbi nō erat aqua. i. refrigeriū.

¶ Et exiuit ſan. Eterna pena ꝓ peccato ſanguis non vinum qđ in cellario dei ponitur.

¶ Vſq̄ ad fre. Id ē. vſq̄ ad ipſos rectores iniq̄ꝝ puniēdos· ſ· diabolos

¶ Per ſtadia. Omnes ludis mundi. i. uitijs detentos qui vel ſimpliciter in hoc ſunt perfecti· qđ per ſex habemus· vel ꝑfectiores· qđ ꝑ centum vel ꝑfectiſſimi qđ per mille.

¶ Et uidi. In his tribus viſionibus ſupradictis. i. reuelatione myſteriorum ꝛ in datione tubarū: ꝛ in pugna mulieris contra diabolum a principio redemptionis ꝓſecutus eſt ordinem vſq̄ ad diē iudicij. In his vero tribus ſequētib⁹ circa vltima tpa īmoratur: q꞉ de his ꝑcedentibus in alijs diuinis ſcripturis dictum eſt enucleatius· de illis vero parum ꝛ occultius. In hac ergo quīta viſione: materia ſunt ſeptē angeli tenentes phialas· i. quibus ꝯtinentur plage. i. deſtructiones iniquoꝝ qui tēpore antichriſti erunt: que deſtructio maxime hortatur preſentes ad patiendum.

¶ In his tribus viſionibus tres dicit· cum quattuor ſint ſupradicte: ſed omiſſa prima que fuit de correctiōe eccleſiarū de alijs tribus dicit· conſideratione tamen.

¶ Et mirabile. Mirum ē hominem habere tantam poteſtatem vt alios poſſit damnare.

¶ Plagas ſeptē. Id ē. omnē excecationem ꝛ deſtructionem illorum qui tempore antichriſti erunt.

¶ Quoniā ī illis. Vere plagas habebunt· quia iram dei ſuper iniquos exercebunt· ꝛ vere nouiſſimas· quia in mundo poſt eas nō inferet deus alias.

¶ Tanq̄ mare. Id ē· baptiſmuꝫ· vbi fidei puritas exigitur ꝛ homīes a vicijs mūdantur.

¶ Habentes ci. Id ē· mortificantes carnem· qđ deus eis iniunxit· vel qđ prior ipſe fecit.

¶ Canticū moyſi. Id ē. veterē legem· ꝛ eſt exultatio bene intelligentibus· i. ſpiritualiter.

¶ Vie. Id ē. inſtitutiōes dei ꝑ quas nos ad deum· vel ipſe ad nos venit ſunt iuſte: quia vnicuiq̄ ꝓ merito reddunt· ꝛ vere: q꞉ perducunt quo promittunt

i. puniti ſunt in inferno poſiti
dei magnum· ꝛ calcatus ē lacus
q꞉ pena illa nō erit purgatoria · eccleſiā ꝛ congregationē bonoꝝ que ē ciuitas ſanctificata
extra ciuitatem· ꝛ exiuit ſanguis
i. vſq̄ ad rectores ſubditoꝝ
de lacu vſq̄ ad frenos equorum
i. per omnes voluptuoſos ludentes vanitatibus · ꝑfectos in malo · mediocres ꝛ etiam minores
ꝑ ſtadia mille ſexcenta.

¶ C. .XV.

i. figurā aliud ſignificantē
ET uidi aliud
ſ quia qui ſignificantur ī celo cōuerſantur
ſignum in celo magnum ꝛ mirabi
predicatores · i. iniunctas a deo ſibi
le· angelos ſepteꝫ habentes pla
gas ſeptem nouiſſimas: quoniaꝫ
in illis ꝯſummata eſt ira dei. Et
ꝛ cum illis angelis · quia in eo baptizatis ſpiritusſanctus datus ē.
vidi tanq̄ mare vitreū mixtum
ſ. i. antixp̄m
igne: ꝛ eos qui vicerunt beſtiam
i. ꝯformitatem eius imitantes. vel vitā · qui ꝑ hos non ſunt decepti
ꝛ imaginem illius· ꝛ numerum
ſ ſtant qui gratiā baptiſmi ſeruant integram
nominis illius ſtantes ſupra ma
re vitreum habētes citharas dei
ſ cum exultatione adimplētes
ꝛ cantantes canticuꝫ moyſi ſerui
i. nouum teſtamentū · alios admonētes
dei· ꝛ canticum agni dicentes:
in prima creatione · in recreatione
Magna ꝛ mirabilia ſūt opa tua
quia vnicuiq̄ ꝓ merito reddunt
domine deus omnipotēs· iuſte
quia ꝑducunt quo ꝓmittunt
ꝛ vere ſunt vie tue domine rex
vel ſeculoꝝ · ergo · i. ex timore tibi ſeruiet
ſanctorum. Quis nō timebit
ſ ope ꝛ predicatione
domine· ꝛ magnificabit nomē tu
ꝛ vere timebūt · quia gratis ſaluas · ꝛ vere magnificabunt
um: quia ſolus pius es: quo
ſ aliqui de omnibus · ſ fide
niam omnes gentes venient et
in ſpiritu ꝛ veritate · in beneplacito · ꝛ vere magnificabunt
adorabunt in ꝯſpectu tuo q̄m
iudicia tua manifeſta ſūt. Et poſt

¶ Iudicia tua ma. Q꞉ quoſdam eligis· quoſdam reprobas· vt cognoſcant fideles eſſe ex iuſticia.

¶ Et poſt hec. Cum oſtendiſſet illos angelos habere poteſtatē plagandi dicturus quas plagas illi ſunt illaturi: prius ꝓponit cauſam qua oſtendit illos dignos eſſe qui plagas ſunt paſſuri· ſ· quia omnia myſteria eccleſie ſunt reuelata omnibus volentibus intrare: que iſti malo merito ſuo· nō poſſunt intelligere.

Apertũ eſt tem. Id ē. reuelata ſũt myſteria eccleſię · in qua de⁹ habitat ꝛ que ad honorē dei militant.
Et exierũt. Et q̄ ita apta erant exibũt p̄dicatores ꝛ rep̄hendent male opantes.
Et unum. Quia q̄d illi p̄dicabunt ex iſtitutione priorũ patrum habebunt · qui omnes vnus dicunt · quia vnũ docent.
Iracundię. Id ē. ire · q̄ corrigunt · corripiunt iram dei peccantibus minant · aliquãdo etiã excõicãt.
Fumo ꝛc. Nemo ꝛc. Quãuis tũc omĩa erũt ita apta fidelibus · tñ ipſa erunt clauſa ꝛ obſcura infidelibus.
Introire. Id eſt intelligere illud occultum dei iudiciũ · quare alios eligit · alios reprobat · donec in fine mundi aperte cognoſcent ſancti. Vel introire interim in eccleſiã donec ↄpleta ſit oĩoda damnatio malorũ in iudicio: q̄ poſtea ↄſtat ñ itraturos
Ite effundite. Vos qui boni eſtis quantũ ad vos p̄ficite · ꝛ in malis damnationē exercete.
Proficite ptinet ad ite exercete ad effũdite
Cũ iſti iã p̄dicent · ꝛ apta ſint q̄ p̄dicant ꝛ tamē quidã itrare recuſant · habēt plagam di oportunitatẽ. ꝛ in hoc diuinã admonitionem.
In ſexto ſigillo · ꝛ i ſexto angelo ſepe locutus ē de eiſdē maliſ ſed hoc reſpectu · q̄ oſtēdebat quales ꝛ q̄ntas tribulationes iferrent ſanctis · q̄ ſi etiã ibi erat aliq̄ verbum de dãnatione malorũ hoc incidenter ponebat ad ↄfirmationẽ patientiũ · hic vero tãtum loquit̄ de plagis quas ipſi ſancti inferent malis.
Vulnus. Inobedientia ē cauſa quare vulnus illud fiat.
Et factus ē ſan. Id ē · dãnatio eius illata ē p̄ ſanguĩe quē

†·ſ· que predicta ſunt †·i· ſpiritu reuelante cognoui †·i. occulta vel ſacramẽta chriſti
hec vidi. ꝛ ecce apertũ eſt teplũ
† eccleſie militãtis †. i. que ↄtinet in ſe vetus ꝛ nouum teſt.
tabernaculi teſtimonij in cęlo.
†·i· vniuerſi predicatores †. i. plenitudinē intelligentie ſcripturarũ que ſunt plage
Et exierunt ſeptē angeli habētes
† poſtq̄ illos qui ſunt eccleſia ↄfirmauerunt ſ ihesu chriſto miſſi
ſeptem plagas de templo · veſtiti
† i. chriſto in baptiſmo † quia ſine peccato ſ firmitate † a vicus ſ p̄pter ↄuerſationem † virtutibus ſ. ſ. in ſignũ miſterii prelatorũ
lapide mũdo ꝛ candido: ꝛ prę
† teriam malas cogitationes † retinaculo charitatis
cincti circa pectora zonis aureiſ
†. i. predicatores primitiui · vel ipſe chriſtus qui fuit quattuor animalia
Et vnum ex quattuor animalib⁹
†. i. predicatoribus †. i· fecit eos vaſa iram dei cõtinentia ſ illuminatos diuina ſapiētia
dedit ſeptem angelis ſeptē phialas aureas plenas iracundię dei ·
†. ſ. ꝛ potẽtis punire †. i. ineternũ
viuentis in ſecula ſeculorũ. Et
†. i. ſcriptura. ſ. quantũ ad malos † obſcuritate † a preſentia dei
impletum ē templũ fumo a maieſtate dei · ꝛ de virtute eius. Et
† quia cui claudit nemo apit
† de rep̄bis †. ſ. p̄ veram intelligentiã quia excecauit eos malicia eorũ
nemo poterat itroire in templũ:
ſ in pena oculos apit quos culpa claudit
donec conſummarent ſeptem plage ſeptem angelorum.

C. XVI.

†. i. diuinã inſpirationē · vel aliq̄ admonitionem
Et audiui uocem magnam de templo dicentē
· i · eccleſia vel celo
† nõ enim niſi mittantur debent predicare †· i· annunciate peccatoribus penas debitas
ſeptem angelis: Ite effundite ſeptem phialas ire dei in terram.
ſ in terrenos
†· i· primus ordo predicatorũ
Et abijt primus angelus ꝛ effudit phialam ſuam in terram: ꝛ factum ē vuln⁹ ſeuum ac peſſimũ in homines qui habent characterē beſtię: ꝛ in eos qui adorauerũt imaginem eius.
† ſuã predicationē † ad litterã apoſtoli primo iudeis predicauerũt. i. in iudeos terrena amãtes
†· i· damnatio nociua ſ· ſ· quantũ ad intellectũ excecati † quia chriſtũ recipere nolunt ſ· ſ· quãtum ad effectum
ſ ſcz qui p̄ chriſto recipiẽt antichriſtũ ſ. i· fidē
† antichriſti · vel ſignãtur auari qui viuunt ad ſimilitudinem beſtie † pſal · ſimulacra gē · argētũ ꝛ aurum
†· i· in illos qui ↄformes erũt predicatorib⁹ ei⁹ † in officio
Et ſecundus effudit phialã ſuam in mare · ꝛ factus eſt ſanguis tanq̄ mortui: ꝛ omnis anima viuens mortua eſt in mari.
† predicationē diuine vltionis † i illos qui ſanctos contundũt ſ in luxurioſos
†· i· vltio ſanguinis quē effuderũt † quia nõ reſurgēt ab illa damnatiõe
ſ· i· q̄ videbatur viuere
ſ· i· in amaritudĩe gētilitatis
Et tercius angelus effudit phialam ſuam ſuper flumina ꝛ ſuper fontes aquarũ: ꝛ factus ē ſanguis.
†· i· cõtra pſeudo apoſtolos antichriſti qui ſcripturas vel maiores vel minores deprauabũt
†· i· vltio ꝛ vindicta de peccatis eorũ † cuſtodē † ſcripturarũ vel populorũ
Et audiui angelũ aquarum dicētem. Iuſtus es domine qui es · ꝛ qui eras ſanctus: q̄ hoc iudicaſti quia ſanguinē ſanctorum apoſtolorũ ꝛ prophetarũ fuderunt · ꝛ ſanguinē eis dediſti bibere digni enim ſunt.
ſ· i· iteriori affectu laudãtē †· ſ· equitatē tenēdo †· ſ· omnibus preſidēdo
†. ſ· imutabiliter †· ſ· eſſentialiter †· ſ· formaliter ꝛ effectiue
† qui p̄ nos illos malos damnaſti † minorũ
ſ maiorũ
†· i· penã eternam ꝛ horribilē ſicut ſanguis
Et audiui alterum angelũ dicentem: etiã domine deus omnipotēs vera et iuſta iudicia tua.
†· i. diſcipulũ eorũ †. i. ap̄pbantē † q̄d dicitis eſt verum
ſ q̄d p̄mittunt efficiẽtia
Et quartus angelus effudit phialam ſuã in ſolē ꝛ datum eſt illi ęſtu affligere homines ꝛ igne.
† antichriſtũ qui ſe dicit ſolem mũdi ſ in vanã gloriam
ſ a deo permiſſum † antichriſto ſ. ſ. ambitionis † maiori tribulatione
† minore †· i· defecerũt quidã in illa tribulatiõe † ſcilicet fideles
Et ęſtuauerũt homines ęſtu magno ꝛ blaſſemauerunt nomen dei habētis poteſtatem ſup̄ has plagas. Neq̄ egerunt penitētiã vt darēt illi gloriã.
ſ ſcilicet afflicti ſ. ſ. corde ꝛ ore
† q̄ quibus vult dat. a quibus vult amouet
†· i. reſipuerunt · neq̄ peccatũ ſuũ ↄfeſſi ſunt
† etiã ſi corde dolerent nõ ſũt auſi p̄ferre
Et quintus angelus effudit phialam ſuã ſuper ſedem beſtię: ꝛ factum ē regnum eius tenebroſum
†· i· ſuper omne corpus ſ· id eſt · miniſtros † antichriſti
ſ· i· ipſa ſedes ſ· i· magis excecatũ
†· i· refecti ſũt alter malo ſermone alterius ſ de trahendo veritati
ꝛ cõmanducauerunt linguas ſuas prę dolore ꝛ blaſſemauerunt deũ cęli p̄ doloribus ꝛ vulneribus: ꝛ non egerunt pęnitentiã ex operibus ſuis.
†· i· pre iuidia quam habent erga ſanctos † dicētes fuiſſe magũ ꝛ purã creaturã
†· i· illatis plagis, per quas excecãtur † que ipſi ſibi fecerũt cõmanducationē linguarum
ſ· i· finaliter impenitẽtes fuerũt
Et ſextus angelus effudit phialam ſuam in flumen illud magnum eufraten · et ſiccauit aquã eius ut prępararetur via regibus ab ortu ſolis.
†· i· predicauit iram dei † in omnes diuitiis affluentes
† eufrates interpretatur fertilitas
†. i. predicabũt cito ſiccandã affluentiã mũdi
ſ. ſ. ad impugnandũ eccleſiam
Et vidi de ore draconis ꝛ de ore beſtię ꝛ de ore pſeudo p̄phetę exiſſe
† de verbis apoſtolorũ antichriſti † de inſpiratõe diaboli
ſ· i· de cõſilio

effuderunt.
Sanguis. Id ē. dãnatio illa erit tanq̄ mortui. i. irreuocabilis. Sicut eñi mortuus nõ redit ad vitã ſic illa ſentētia dãnationis nõ reuocabit̄.
Omnis aia ui. Omnes ↄſentiētes q̄ viuere vident̄ · q̄ ap̄te nõ p̄ſequunt̄ · ſed p̄pter ↄſenſũ dãnabũt̄
Super flumia ꝛc. et fac. ē ſan. Quia ſimilr̄ iſti damnabunt̄ pro ſanguine quē fuderũt vl̄ corp̄aliter vel ſp̄ũaliter.
Audiui. Id ē. intellexi ipſos p̄dicatores qui hãc vindictã faciēt nõ ſibi ſed dño attribuētes ꝛ iuſte fieri ↄfirmantes
Qui es et qui e. Venturũ nõ ponit · quia in p̄rimo uēturũ intellexit.
Et ſanguinē eis ꝛc. Id ē. eternã pęnã p̄ effuſione ſanguinis in qua p̄merēda ſunt delectati.
Et audiui ꝛc. Qd magiſtri dicunt diſcipuli ↄfirmant.
Etiã do. d. o. Ex magna affectiõe ↄuertũt ſermonē ad deũ.
Iuſta. Iuſtũ ē eñi vt qui ſanguinem fudit · bibat vindictam ſanguinis.
Et ęſtuauerũt. Vel afflicti afficient tortores ęſtu iracũdie dum iuenient̄ inſep̄abiles · ꝛ ſic ęſtuauerũt iuidia ꝛ ira.
Neq̄ egerunt. ꝛc. interius pęnitētes dolebãt · extra ↄfiteri nõ audebant.
Super ſedem. Quia corp̄a tm̃ ſunt ꝛ nõ ſpiritus · ſup̄ q̄s ſedebit · q̄ corp̄alia ꝛ nõ ſp̄ũalia dabit.
Mãducauerũt lig. ꝛc. Mutua d̄tractiõe ĩ ſe oẽs reficiētes
Prępararetur uia ꝛc. q̄ finito mundo erit reſurrectio fideliũ q̄ venient ab ortu ſolis. i. a chriſto q̄ñ incepit lucere · i · ſe manifeſtare. alia tranſlatio habet regi. i. xp̄o.
Vidi. Effuſionẽ phialę ſup̄ iſtos: ꝛ ipſos nõ corrigi · ſed in

maiorẽ excecationem ꝓcipitari.
Spiritus. Id ẽ. omnes impios qui ꝑ nimia malicia dicendi ſunt ſpiritus immundi. vł ipſos demones quos ĩ cordibus aliorum generant. Sicut fideles ſua doctrina generãt fidẽ chriſti in cordibus alioꝝ ſic iſti malicia diabolum
Ranarum. Rane in luto morantur ⁊ garrule ſunt: ⁊ alijs quietem auferũt. ſic ⁊ iſti.
Procedunt cõgregabit. Procedunt demones ⁊ congregabit diabolus: quia omnes vnus.
Et congrega. Id ẽ. facient illos habere fiduciam in antichriſto qui ẽ refugiũ omnibus volentibus furari ſanctis fidẽ ſuam. vel ad quẽ gloriabunt omnes mali diuerſarũ ſectarum.
Et ſeptimus. Oſtenſo ſuꝑ quos angeli phialas ſuas effundant ſupponit qđ contigit ipſis malis ꝑ effuſionem iſtam. ſ. ꝙ hic quantũ poterunt repugnabunt. quaſi ab ipſa infuſione acceperunt incrementũ ſed tandẽ detrudent in infernũ.
Et fracta ẽ ciui. Et ꝓpter iſtam damnationẽ ⁊ ꝓpter peccata que ipſi addunt damnata ẽ ipſa ciuitas ⁊ diuiſa eſt pena vnicuiqꝫ ꝓ merito. iudeis. ſ. ⁊ gentilibus ⁊ falſis chriſtianis.
Ciuitates. Id ẽ. omnes collectões maloꝝ ĩ generatione prima manentium damnabuntur.
Carnali non in. ij. regeneratõne ſpũali.
Venit ĩ memo. Id ẽ. recordatus deus ẽ ſingula peccata eorum. quorum prius videbatur oblitus.

ſ. ꝓpter ſubtilitatẽ malicie negando fidem trinitatis ꝓpter opera ĩmundicie tales ſunt ypocrite
ſpũs tres immũdos in modũ ra
vere imũdi
narũ. Sunt enim ſpiritus demo
miracula ſ. miſſi ab antichriſto
niorum faciẽtes ſigna: ⁊ ꝓcedũt
mundi ſ. nõ quantũ ad vnitatẽ loci ſed conſenſus ⁊ voluntatis male.
ad reges totius terre cõgregare
contra fideles ſed malo ſuo quia cito ducẽtur ad diem iudicii
illos in prelium ad diẽ magnum
vere veniet. quia ipſe teſtatur
omnipotentis dei. Ecce venio ſi
ſicut fur dormiẽtes occidẽs ⁊ ideo i. qui ſollicitus ẽ de ſalute ſua
cut fur. Beatus qui vigilat ⁊ cu
innocentiã in baptiſmo acceptã a virtutibus
ſtodit veſtimenta ſua ne nudus
reſurgat ſancti ⁊ angeli peccata
ambulet. ⁊ videant turpitudinẽ
ipſe diabolus qui ĩ omnibus illis ẽ ꝓcedunt cõgregare ⁊ cõgregabunt
eius. Et ꝯgregabit illos in locũ
mons furu vel mons globoſus
qui vocat hebraice hermagedon

Et ſeptimus angelus effudit phi
i. contra diabolos quoꝝ locꝰ ẽ aer i. ĩ manifeſtum venit
alam ſuam in aerẽ. ⁊ exiuit vox
i. magna annunciãs de eccleſia que eccleſia a deo ꝯcepit
magna de templo a throno di
ꝯſummata ſunt omnia ⁊ finis mũdi adẽ ab illis malis vel ab illis bonis miracula
cens: factũ ẽ. Et facta ſunt ful
blandicie cõminationes i. mali mouebuntur cõtra ſanctos
gura ⁊ voces ⁊ tonitrua. ⁊ terre

motus factus eſt magnus. qualis
i. a tẽpore abel qui primus terrã calcauit. i. deſpexit. vel qui primus iuſtus
nunquã fuit ex quo homines fue
tam turpis i. tam grauis
runt ſuꝑ terram talis terremotꝰ
i. repboꝝ collectio
ſic magnus. Et fracta ẽ ciuitas ma
ſ. iudeos paganos ⁊ malos chriſtianos i. gentiliter viuentiũ
gna in tres partes: ⁊ ciuitates gẽ
i. collectio peccatorũ
tium ceciderunt. Et babilon ma
ſ. ad puniendũ
gna venit in memoriã ante deum
qui ꝓcedit ab illo indignãte ⁊ irato
dare ei calicẽ vini indignationis
i. ꝯgregatio ſanctoꝝ ſ. ſocietatem repboꝝ ⁊ penam eorum
ire eius. Et omnis inſula fugit ⁊

ſ. in pena i. eterna pena que ꝯtundet
montes nõ ſunt inuenti. Et grã
i. põderoſa ⁊ mẽſurata
do magna ſicut talentum deſcen
ſ. a deo miſſa i. ĩpatiẽtes ⁊ carnales
dit de celo in homiẽs. Et blaſſe
ſ. dicẽtes eũ eſſe iniuſtũ
mauerũt homines deum propter
i. cruciãtis eos intolerabiliter
plagam grandinis: quoniã ma
gna facta ẽ vehemẽter

C. XVII.

per intelligentiam
Et venit unus
de ſeptem angelis qui habebant
ſeptem phialas ⁊ locutus ẽ mecũ
ꝑ intelligentiam
dicens: veni oſtendam tibi dam
nationẽ meretricis magne que ſe
det ſuꝑ aquas multas cum qua
principes ſeculi
fornicati ſunt reges terre: ⁊ ine
briati ſunt qui inhabitant terram
manifeſte fornicationis
de vino proſtitutionis eius. Et
in corda repboꝝ a gratia dei deſerta in viſione ſpirituali quia talia corporeis oculis non poſſunt videri
abſtulit me in deſertum in ſpiri
tu. Et vidi mulierẽ ſedentẽ ſuꝑ be
quia dicunt mala que faciũt deo nõ diſplicere.
ſtiam coccineã plenam nomini
bus blaſſemie habentem capita
⁊ ꝑ illam beſtiã talis erat mulier iſta
ſeptem ⁊ cornua decem. Et muli
quia occidũt nolẽtes acquieſcere
er erat circundata purpura ⁊ coc
i. carbunculo. i. charitate quã dicũt ſe habere
cino ⁊ inaurata auro ⁊ lapide ꝓ
aliis virtutibus
cioſo ⁊ margaritis. habens pocu
in prauis expoſitionibus
lum aureum in manu ſua plenũ
abominatione ⁊ immundicia for
nicationis eius. Et in fronte eius
ſ. iſtud videlicet i. magna ꝯfuſio
nomen ſcriptũ myſteriũ babilõ
magna: mater fornicationum et

giẽt hanc vindictã.
Et blaſſemauerunt. Id ẽ. in inferno politi quamuis ſciant ſe ꝓ merito puniri. dolebunt tamen ꝙ deꝰ tantam potentiã habet ꝙ plagas eis inferat. ⁊ hoc ẽ blaſſemia
C. XVII.
Et venit unus. Cũ deſcripſiſſet plagas quas inferẽt ꝓdicatores tꝑe antichriſti. ⁊ damnationẽ eternaz quã inde patientꝰ impij. monet attẽdere cauſas ipſius damnationis. q. d. oſtẽdi vobis quid in illo futuro fiet: mõ cauete uobis uos ꝓſentes. quia idẽ diabolus qui tũc ita apte decipiet. occulte decipit quotidie. ⁊ ad eundẽ interitũ quo ⁊ illos ducet.
Angelis qui ⁊c. Angelus hic habet ꝑſonaz docentis. iohãnes dicẽtis.
Damnationẽ me. Id ẽ cauſam dãnationis maloꝝ. qui relicto creatore fornicantꝰ cũ demone. idola colendo terrena amando ĩmundicie ſeruiendo.
Meretricis. Meretrix iſta magna. i. antichriſtus et mali qui tꝑe eius erũt ꝗ iam ſedet ſuꝑ aq̃s. id eſt. iam regnat ſuꝑ malos ꝓſentes. quoꝝ oĩm ipſe ẽ caput.
Que ſedet. Id ẽ ꝗ regnat ſuꝑ multos populos quos attrahit ad ſe luxuria. vnde dñs ad iob. Virtus eiꝰ ſcꝫ diaboli ĩ lũbis eiꝰ. quia viros quoꝝ ſeminariũ ĩ lũbis ẽ. decipit. ⁊ ĩ ũbilico dũ mulieres quarũ ſemen ẽ ĩ vmbilico decipit. vñ ꝓpheta ad hieruſalẽ quaſi ad meretricẽ. in die ortus ſui. i. hoc tẽpore ſeculi. nõ eſt ꝑciſus vmbilicus tuus. i. non refrenaſti luxuriam.

Dare ei calicẽ. Ad hoc vt ipſe deus daret illis penam menſuratã ꝓ delectationibus quas habuerũt.
Retribuit deus malis pro meritis. i. qđ meruerũt: ſed nõ quantũ meruerunt vt ĩ ipſa retributione vbi patet iuſticia. ſit etiã miſericordia. vniuerſe enĩ vie domini miſericordia ⁊ veritas bonis etiam dat ꝓ meritis ⁊ pluſquã meruerũt: vt miſericordia ibi iuſticie ꝓualeat.
Et omnis. Et vidi ꝙ omnes qui ꝓ deo afflicti in mũdo ⁊ virtutibus eminentes reſpectu harũ penarum in vita ſua vitauerũt conſortia impioꝝ ⁊ ideo non ſunt inuenti in penis eoꝝ.
Talentum. Eſt magnũ. c. xx. libraꝝ. medium. lxx. duarũ. minus. quinquagita. De medio hic dicit. quia peccatores in. lxx. duabus linguis nõ effu

Inebriati ſunt. Sicut ebrius nihil timet. ſic terrenis ĩherentes intũ excecabuntꝰ amore terre. vt nec deũ diligãt. nec penas timeant.
Mulierem ſe. ſ. be. ⁊c. Id ẽ. illos molles qui eius a qua peccatũ ĩcepit ꝯformantꝰ. qui habẽt diabolũ fundamentũ. qui ẽ ſanguineus ⁊ in ſe ⁊ ĩ ſuis. vel quia ſanguinẽ ſanctoꝝ fundũt. vel eloquia dei male intelligunt.
Capita ſeptem. Id ẽ ſenſus. ⁊ poſtea errorẽ ⁊ tandẽ antichriſtũ ꝑ ꝗ ſeptẽ diabolus ducit homines ad peccatũ.
Cornua de. Id ẽ. decẽ regna ꝗ erũt tꝑe antichriſti ꝑ ꝗ alia itelligũtꝰ
Circũdata pur. Id ẽ. regali veſte quia dicũt ſe reges vt decipiãt.
Auro. Quia videbuntꝰ diuina ſapiẽtia illuminati.
Poculum aure. Id ẽ. diuinã ſcripturã ꝗ potantꝰ fideles ad ſalutẽ.

Abomiationū. Id ē q̄ ſcd̄m illas expoſitiones debent abijci ab hominibus· quia imundiciam carnis docēt ⁊ fornicari a deo.
Et in fronte. Quamuis ſit ita habilis ad decipiendum: tamē fideles ne deſperetis· quia habet in fronte .i. in manifeſto ſignum qd̄ rudibus eſt myſterium iſtud ſolū.
Id eſt. dando exēplum faciēdi peccata ꝑ quibus terreni a ſalute fideliū repellent̄.
Ebriam. Id ē. depreſſam vindicta pro effuſione ſanguis· vt ꝑ doloribꝰ nimijs neſciat vbi ſit.
Et miratus ſū. Hic habet iohannes ꝑſonam illorum qui cum vident malos in mundo exaltatos mirantur cum audiunt pęnas que ipſis malis ꝑmittūtur· ⁊ cum ita ſint puniendi· q̄re deus ꝑmittit illos exaltari· ſed docētur intelligere illam exaltationem datam ad maiorem excecationē· ⁊ tādem iuſte inferri eternam damnationē.
Ego dicā tibi. Id ē. quare puniant̄ iſti mali· ⁊ diabolus q̄ eas peccare fecit qd̄ eſt ĩcognitum niſi doctis.
Beſtię que por. Beſtia .i. diabolus portat .i. regit mulierē .i. omnes malos effęminatos· qui eniꝫ alios regit quaſi onꝰ regiminis portare dicit̄.
Fuit. Ante aduentum chriſti habuit diabolus maximam poteſtatem· ſed poſt licet nō penitus amiſit· tamen non modice ē debilitata.
Aſcē. eſt. Quia tēpore antichriſti poteſtatem recipiet.
Aſcenſura ē de abyſſo. Id eſt. per illos qui ĩ peccatis ꝓfundi ſunt. aſcendet ĩ elationem.
In interitū ibit. Quia mortuo antichriſto amplius non habebit tētandi locū.
Mirabūtur ui. beſtiam. Cum viderint mali poteſtatē ſuam ita annichilatā dolebunt· non quaſi penitentes ſed tantū admirantes.
Septem capi. Quia per hec ſeptē erigit diabolus homines in ſuperbiam ⁊ in quibus innitunt̄ infideles.

†iſtud videlicet
abominationum terrę. Et †vidi
†vidi peccatum mundi· vidi etiā ꝑ peccato damnatum †minoꝝ
†mulierē ebriaꝫ de ſanguine †ſan
†illoꝝ qui nō timent teſtari ſe chriſtum deum
ctoꝝ: ⁊ de ſanguine †martirum
ſalias viderē
ihesu. Et miratꝰ ſum cū vidiſſem
illam admiratione magna. Et di
†q· noli mirari ſed intellige quid ſit
xit mihi angelus: †Quare mira
ſ.i. ego reſerabo ita vt poſſis intelligere
ris? ego tibi dicam ſacramentum
mulieris ⁊ beſtię que portat eam
que habet capita ſeptē ⁊ cornua
†.i. diabolus qui beſtiales facit †ante aduentū chriſti ſparū regnauit
decem. †Beſtia quā vidiſti †fuit et
†quia chriſto nato vim ꝑdidit †locum habebit quia malos inueniet
†non eſt. †aſcenſura eſt de abyſſo:
⁊ in interitum ibit. Et mirabūtur
inhabitantes terram quoꝝ nomina non ſunt ſcripta in libro vitę a
conſtitutione mundi vidētes beſtiam que erat ⁊ non ē. Et hic eſt
Q. reſpectu huius pene poteſtis vobis cauere
ſenſus illi qui habet ſapientiam.

Septem capita ſeptem montes
ſunt· ſupra quos mulier ſedet: et
†q꞉ ꝑ hec eadē regit infernū †tranſacta īfantia
†reges ſeptem ſunt. †Quinq꞉ ce
†.i. ĩ matura etate error †antichriſtus qui maxime facit peccare
ciderunt· †vnus ē· ⁊ alius †nōdū
ſſꝫ nō ē timēdꝰ q꞉
venit. Et cum venerit oportet illū
vel ui   vel pore   ſantixpi
breue tempus manere. Et beſtia
que erat et non ē ⁊ ipſa octaua eſt
⁊ de ſeptem ē: ⁊ ĩ interitum vadet
ſtpe antichriſti vt daniel dicit· erunt decē regna quoꝝ reges in cornibus notantur
Et decem cornua que vidiſti decē
reges ſunt· qui regnū nondū acce
†non vere reges ſed tiranni
perunt: ſed poteſtatem †tanq꞉ re
†ideo nō timeatis †a capite ſuo ſecūdi ituri
ges †vna hora accipient †poſt be
†negandi chriſtum credēdi in antichriſtum
ſtiam. Hi †vnum conſiliū habent
†quā habēt in ſe †quā ſup alios habebūt †quia illi omnia attribuēt
⁊ †virtutem ⁊ †poteſtatē ſuam †be

Quinq꞉ cecide. Adam ſi in obedientia ꝑſeueraſſet· ſenſus corporis ad nullam voluptatem verterent̄ malam .ſ. ſed per peccatum ita corrupti ſūt: vt iam naturale ſit· lenia tactu· ſapida guſtu· nare odorifera· viſu pulcra q̄rere. hi ſūt quinq꞉ reges ꝑ quos diabolus in puericia regit· quia ipſe fuit cauſa quare corrumperētur· hi ſunt quinq꞉ viri ſamaritanę. In iuuenta ſuccedit error· nā poſtq꞉ diſcretionē habet· ⁊ ſi peccat iam nō ſenſibus· ſed errori imputat̄· de quo dominꝰ· quē nūc habes non eſt tuus vir.
De ſeptem eſt. Quia ſimiliter peccat ⁊ ſimiliter puniet̄· ⁊ octaua· quia omēs tranſcendit· ⁊ in neq̄tia ⁊ in pęna.
Populi ſunt et gen. et lig. Id eſt. pręſentes mali ex omni diuerſitate hominum collecti.
Deſolatam fa. Solacium diaboli ē perditio maloꝝ· quos perdet completo numero impioꝝ.
Et nudam. Diabolꝰ habet poteſtatē faciendi ſigna ad decipiendum. hanc perdet cōpleto numero bonoꝝ· q꞉ poſtea tentatio ñ habebit locū.
Carnes. Fornicarię manducare dicuntur· quia in inferēdis pęnis delectabunt̄.
Igne concre. Id ē. tormentabunt̄ ꝑ delectationibus eiꝰ quas ſecuti ſunt.
Conſummētur uerba dei. De promiſſione pręmiorum vel pęnarum.
C. XVIII.
Et poſt hec ui. In hac ſexta viſione agit de vltimis pęnis quas patient̄ impij in inferno ꝑ ſingulis peccatis· ⁊ primū de babilone oſtēdit· poſtea de beſtia· ⁊ pſeudo ꝓphetis· tandē de ipſo diabolo in quo finis patet. In quo dānato erit finis· iſtā damnationē executurus a chriſto ꝑdicatam eſſe dicit vt maior ei fides habeat.
Cecidit cecidit. Bis ꝑ duplici damnatione anię ⁊ corpis· vel quia ęternaliter punient̄.
Spiritus imū. Demones in prauis cordibꝰ ꝑ carnis illecebris ſunt ĩmūdi. ꝑ mētis elatione volucres· vel q꞉ ꝑ hunc aera diſcurrunt

†verbo ⁊ ope vt fideles ſibi ſubtrahant
ſtię tradent. Hi cuꝫ agno †pugna
†faciendo ſuos ꝯſtantes· ⁊ damnādo eos ĩ ſuo capite
bunt· ⁊ agnus †vincet illos: quo
†vtens malis ad vtilitatē fidelium †⁊ ideo reges vincet
niaꝫ †dominus dominoꝝ ē ⁊ †rex
ſꝑ ꝑdicatores
regum· ⁊ qui cū illo ſunt vocati ⁊
ſab eterno ſexequētes opa
electi ⁊ fideles. Et dixit mihi. Aq̄
†.i. antichriſtus iam regnat ꝑ myſteriū
quas vidiſti †vbi meretrix ſedet·
populi ſunt ⁊ gentes ⁊ lingue. Et
decem cornua que vidiſti ĩ beſtia
ſ ⁊ ideo nō debetis ei cōformari quia ipſi qui modo adherent ei q̄nq꞉ dolebūt
hi odient fornicariā· ⁊ deſolatam
facient illā ⁊ nudam· ⁊ carnes eiꝰ
†quia cū ipſis ⁊ ꝑ peccatis eoꝝ punict̄ diabolꝰ
manducabunt: ⁊ †ipſam igne con
†⁊ merito malis meritis ſuis excecauit eos deꝰ
cremabunt. †Deus enim dedit in
ſſcꝫ
corda eoꝝ vt faciant qd̄ illi placi
ſ.i. ꝑmittant ſe regi a diabolo
tum ē· vt dent regnum ſuū beſtię:
ſ ope ꝯpleantur ſ boni ⁊ mali promiſſa recipient
donec conſummens̄ verba dei. Et
ſ.i. multitudo maloꝝ
mulier quā vidiſti· ē ciuitas ma
†q꞉ maxime ſuperbiūnt ipſi reges
gna que habet regnum ſup †reges
terrę.

C. XVIII.

ET poſt hec ui
ſ.i. chriſtū ſin carnem
di alium angelum deſcendentem
ſde equalitate patris
de cęlo habentem poteſtatem ma
†.i. eccleſia †pulſis tenebris ignorātie †a glorioſa predicatione
gnam· ⁊ †terra †illuminata ē a †glo
†predicauit †qd̄ dixit effectu nō carebit
ria eius. Et †exclamauit †ĩ fortitu
dine dicens: Cecidit cecidit babi
†⁊ ideo cadet quia †demonū collectio
lon magna. †Et facta ē †habitatio
†q꞉ cuſtodit ſe diabolo vel diabolus cuſtodit eā ſibi.
demonioꝝ· †⁊ cuſtodia omis ſpiritus imundi· ⁊ cuſtodia omnis
volucris immundę ⁊ odibilis: q̄a
ſ.i. de fornicatione ꝑ qua iraſcitur deus
de vino irę fornicationis eius bi
†.i. principes ſeculi
berunt omnes gentes. †Et reges

De virtute. Id ē de peccatis p̄ que acquirunt̄ diuitię: quia oīs diues vel iniquuſ vel heres iniqui.

Et audiui ꝛc. Dicens futurā illā dampnationē: ad p̄ſentes ſupponit admonitiōē.

Exite ꝛc. Quia modicū tēpus ſupeſt q̄ p merito accipient.

Quoniā per. p. e. ꝛc. Peccata ꝑueniunt vſq̄ ad ↄtēptū dei p impenitentiam.

Reddite illi. Sicut vindictā meā de vobis q̄ purgabimini exercuit: ſic vos iniuriā meā vīdicate ī illiſ.

Duplicate du. Id ē. anię ꝛ corꝑi maiores penas inferte q̄z ipſi vobis.

Quantū glori. Qꝛ alij plus alij minus: cauſa diſcretiōis huiꝰ repetit qđ dixerat ſupius.

Et uidua nō ſū. Quia habeo cōſolationē in tꝑalibus.

Mors. Abſentia vitę. i. dei qꝛ p̄ſentia eius vita ē.

Et flebunt et p. Contra hi gaudiū ꝑpetuū habent.

Reges ter. Vel illi qui bene rexerunt terrenitatem ſuā. ꝛ aliquādo tamen fornicati ſūt: cū iſta dolebūt qđ nunq̄ ſimiles illis fuerunt.

Cum uiderint fu. ꝛc. Cum defecerit diuitię qđ eſt ſignum ęterni incendij iudicij vel cū viderint pęnā ſuam exaltatā vltra modum.

Negociatores ter. fle. Quia illa pire dolebunt: in quibꝰ ſuā deputabāt ꝓſperitatem.

Auri et argenti. ꝛc. Per aurū ſapientia argēto diuina eloquia. chriſtus in lapide precioſo ſignificat̄. Apoſtoli in margaritis. In biſſo candido ſanctoꝝ iuſtificatiōes. In purpura martirium. In ſerico virginitas. In cocco rubeo charitas. ī ligno thīo imputribili ↄſtantia indeficiens. in ebore virtutū pulcritudo. in ęre fortitudo ꝛ longanimitas in ferro ſublimitatis acumen. in marmore inuicta humilitas. Hęc habere

† .i. qui animas ſuas vendunt ambitione ſecularium.
terrę cum illa fornicati ſūt: ꝛ † mercatores terrę de virtute deliciarū eius diuites facti ſunt. Et audiui
ſ .i. diuinam inſpirationē vel chriſti vel ſuorū predicationem † opa eius ne faciatis
aliam vocem de cęlo dicentē: † exite de illa populus meus: ꝛ ne † ꝑ
† facientibus cōſenſum ne prebeatis
† .Q. ſi diſſimiles eritis in vita: non eritis ſimiles in pena
ticipes ſitis delictoꝝ eiꝰ: ꝛ † de plagis eius non accipiatis: quoniā ꝑuenerunt peccata eius vſq̄ ad
ſ quāuis videretur oblitus dum per mitteret ꝓſperari
cęlum: ꝛ recordatus eſt dominuſ
† ꝛ ideo: quia adeo iam placet vindicta
iniquitatum eius. † Reddite illi ſicut ꝛ ipſa reddidit vobis: ꝛ dupli
ſ ſecundū q̄ ipſi peccauerunt
cate duplicia ſecundū opera eius
ſ .i. ſicut ipſa vobis tormenta intulit: ſic uos illis veſtro iudicio
In poculo quo miſcuit vobis miſcete illi duplum. Quantū glorificauit ſe et in delicijs fuit: tantum
ſ in corꝑe ſ in anima
date illi tormentū ꝛ luctū. Quia
† quaſi non mouendo
in corde ſuo dicit: † Sedeo vt re
† honorē ꝛ dignitatem habeo † quia non preca uet futura mala
gina: ꝛ † vidua non ſum ꝛ † luctum
† .i. ī die iudicii
non videbo. Ideo in vna † die ve
† contra hoc q̄ hic riſerunt
nient plagę eius mors ꝛ † luctus
ſ quia deo qui ē refectio carebunt
ꝛ fames: ꝛ igne cōburetur: quia
ſ .i. nullis precibus flexibilis
fortis ē deus qui iudicabit illam
† dolorem in animo patiētur † dolorē corporis oſtendēt † quia in illa fuerūt fundati
Et † flebunt ꝛ † plangēt ſe ſuꝑ illā
ſ .i. principes ſeculi
reges terrę: qui cum illa fornicati ſunt: ꝛ in delicijs vixerunt: cum viderint fumum incendij eius lō
ſ voluntate ſ .ſ. qꝛ vellēt fugere ſi poſſēt
ge ſtantes propter timorem tor
ſ ī aīa ꝛ ī corꝑe
mētorum eius dicentes: Ue ve ci
ſ collectio maloꝝ
uitas illa magna babilō: ciuitas illa fortis: quoniam in vna hora
† vel ad litterā vel ꝑ terrenis animas dantes
venit iudiciū tuū. Et † negociatores terrę flebunt ꝛ lugebunt ſuꝑ
ſ que ad ſenſus corporis pertinent perire dolebunt
illam: quoniā merces eoꝝ nemo emet amplius: merceſ auri ꝛ argē
ti ꝛ lapidis p̄cioſi ꝛ margaritę et biſſi ꝛ purpurę ꝛ ſerici ꝛ cocci et
ſ ſubaudi ꝛ nemo emet va in pleriſq̄ cat
omne lignum tinum vel cedrinū ꝛ omnia vaſa eboris: ꝛ omnia vaſa de lapide precioſo: ꝛ ęramento ꝛ ferro ꝛ vitro ꝛ marmore. Et cin
ſ ꝛ nemo emet
namomum ꝛ amomū: ꝛ odoramē
torum ꝛ vnguentorū ꝛ thuris. et
† noui teſtamenti qđ inebriat † vnctio ſpiritus ſancti † ꝛ nemo emet merorē
† vini ꝛ † olei: ꝛ ſimilę ꝛ tritici ꝛ † iumentorum ꝛ ouiū ꝛ equorum: et
ſ quia eadē ſacramēta ꝑcipiūt
rhedarum ꝛ mancipiorum ꝛ ani
† quia etiā pro minimis ſi īmoderate haberent dampnabuntur
marum hominum. † Et poma deſiderij animę tuę diſceſſerunt a te:
ſ in pinguibus animę ſagina intelligit̄
ꝛ omia pinguia ꝛ p̄clara perierūt a te. Et amplius illa iam nō inue
ſ hoꝝ
nient mercatores horū. Qui diuites facti ſunt ab ea ciuitate: longe ſtabunt propter timorē tormētorum eius: flentes ꝛ lugētes ac dicētes: ve ve ciuitas illa magna quę amicta erat byſſo ꝛ purpura ꝛ cocco: ꝛ deaurata ē auro ꝛ lapide precioſo ꝛ margaritis: quoniā vna hora deſtitutę ſunt tantę di
ſ .i. aliquid certi deſiderant habere vt epiſcopatum aliquē
uitię: ꝛ omnis gubernator: ꝛ omnes qui in lacum nauigant ꝛ nautę ꝛ qui in mari operant̄ longe ſteterunt: ꝛ clamauerunt videntes locū incendij eius dicētes: Quę
† .i. ↄcupiſcentiam terrenoꝝ
ſimilis ciuitati huic magnę: ꝛ † miſerunt puluerem † ſuꝑ capita ſua:
† ſuꝑ mentes vel ꝑ ſimilitudinē penitētis
et clamauerunt flentes et lugentes: dicentes: Ue ve ciuitas illa magna in qua diuites facti ſunt
ſ vel ad litteram omnia iſta viſa de diuitiis ſūt.
omnes qui habebant naues in mari de precijs eius: quoniam

ſe ſimulāt reꝓbi ꝛ dolent cū deficit qđ ī eis intelligit̄. in auro mūdana ſapientia. in argento facūdia. in lapide p̄cioſo ꝛ margaritis pſeudo ꝓphetas accipimus ꝛ hereſiarchas. ī biſſo ſimulata iuſticia. in purpura martires hereticoꝝ. ī ſerico integritas carnis ad opimentū corrupte mentis. in cocco crudelitas ſimulatōe charitatiſ palliata. in ligno thino mētis obſtinatio ſimulās conſtantiā. in ebore ſimulata virtutū pulcritudo. In ęre ꝓ fide recta firma ꝑfidię p̄dicatio. in ferro deceptionis acumen. in marmore ſimulatę ſubiectōiſ fortitudo. ī odoramētis pigmtoꝝ ꝛ thure: oratiōes ſanctorū figurant̄: q̄s imitat̄ in orōibus vana ſedulitas hereticorū. Per vnguentū diuinitas īcarnata: qđ ſub falſa lenitate pſeudo chriſtianoꝝ aſꝑitas imitatur. Et iſta ſubtracta deflent reꝓbi ſicut heretici mortē arrij. Similā ꝛ triticū amiſiſſe ſe ſimulāt: cū zizania ꝛ paleas amiſerūt. iumēta electos ſignificāt: q̄ cū pſalmiſta dicunt. vt iumētū fact9 ſū apud te. Oues ſāctos quibꝰ dicit̄. Ecce ego mitto vos ſicut oues ī medio lupoꝝ. ꝑ equos ꝛ rhedas p̄dicatoreſ accipe. Iuxta heliſeū dicentē: pater mi: currus iſrael ꝛ auriga eius. Per mācipia electi qui ſeruituti dei ſubijciūt̄. Reꝓbi dolēt ſe amiſiſſe iumēta equos ꝛ rhedas. i. illos quos fortes deputāt ad alioꝝ portāda onera cū debiles ad omne opꝰ bonū amiſerūt: poma virtutes ſanctoꝝ ſunt. Et ꝑs beſtię oīa ſe habere ſimulant.

Cinnamomū. In cinamomo odor virtutū q̄s ſimulant.

Simile et tri. Carnis chriſti q̄ fideleſ vere ſatiant̄: reꝓbi irritantur.

Mancipioꝝ et ani. Diſtinguit: qꝛ quidā ſunt ſerui tantū corꝑe

vt ioſeph. quidã etiã animo. vt ſi egiptius venditus iudeo ritu eorum circũcidatur. vel paganorum ydola colat.
Exultate ſuper. Poſtq̃ predixit hanc damnationẽ futuraʒ impijs monet bonos exultare. vt concordent diuino iudicio. vel quia his damnatis ſequitur eorum remuneratio.
Et ſuſtulit. Eleuat deos malos. vt grauius puniat vel corruant.
Lapidem quaſi mo. Ad litterã etiaʒ omnia iſta viſa ſunt.
Hoc impetu. ꝛc. Poſtq̃ deſcripte ſũt ſingule pene oſtenditur ſibi modus dãnationis. quaſi quod vidi predictuʒ vidi etiã iam adimpletũ.
Id ẽ. ſicut vides in hac figura vel quãto plus exaltati ſunt tanto grauius cadent.
Mercatores. Quia illi dantes animas pro terrenis nimiam poteſtatem exercuerunt q̃ iam pati nõ poſſunt.
In te. In ea. Nunc ad ipſam babilonẽ loquitur de ſuo caſu quaſi condolẽs miſerie eius. nunc ad auditores conuertitur vt fideles exhortetur.
C. XIX.
Poſt hec. Id ẽ. damnationẽ malorũ videt completam ſicut a chriſto audierat complendam. modo ſubiungit q̃ de iſta damnatõne ſancti exultãt ſicut moniti erant ad exultandum in verſu illo. Exultate ſuper eam celi per quod multo grauior intelligitur pena malorum.
Alleluia. Ideo dicimus alleluia. quia laus eſt deo. i. ꝛ quia talia nobis fecit vnde anthonomaſice eũ laudare debemus.
Et viginti quattuor. Non minores ſancti ſolũmodo de hac damnatione laudauerunt deum. ſed etiam illi maiores qui in eccleſia fuerunt iudices ꝛ doctores aliorum.
Amen. Et vere laudandus ẽ de hoc q̃ inimicos noſtros ita punit.
Et vox de throno. ꝛc. Dicta damnatione malorum et exulta

vna hora deſolata eſt. Exultate
i. conſcii ſecretorum dei / per partes
ſuper eam celi ꝛ ſancti apoſtoli et
prophete quoniam iudicauit deus
vt illa damnauit. vos iniuſte damnabitur iuſte
iudicium veſtrum de illa. Et ſu
chriſtus / quia aereas poteſtates deuicit
ſtulit vnus angelus fortis lapidẽ
quia per mundana voluũtur / dura corda habentes
quaſi molarem magnum ꝛ miſit
i. in infernũ / i. in infernũ iam
in mare dicẽs: hoc impetu mitte
tur babilon ciuitas illa magna. ꝛ
ſicut quidã heretici putant
vltra non inuenietur. Et vox citha
redorum ꝛ muſicorũ ꝛ tibia canẽ
tium ꝛ tuba non audietur in te am
quãtũ ad practicã / quãtũ ad theoricã
hunc ẽ argumentũ q̃ dãnati obliuiſcã
plius: ꝛ omnis artifex ꝛ omnis ars
tur ſciẽtie acquiſite
nõ inuenietur in te amplius. Et vox
ſibi nõ exquirẽtur delicatiſſimi panes / ꝛ per hoc remouetur delectabile guſtus
mole non audietur in te amplius.
quo ad viſum
Et lux lucerne nõ lucebit in te am
i. leticia nuptiarum
plius. Et vox ſponſi ꝛ ſponſe non
quo ad auditũ / ꝛ ideo
audietur adhuc in te amplius: quia
ad litterã vel in veneficiis perſuaſionibus / hoc quantũ ad concupiſcibilẽ
mercatores tui erãt principes ter
hoc quantũ ad rationalẽ / i. maleficiis. i. malis perſuaſionibus quibus alios errare feciſti.
re: quia in veneficijs tuis errauerunt
quidam de omnibus / ꝛ ideo iterũ quia / vindicta ſanguinis
runt omẽs gentes. Et in ea ſan
guis prophetarum ꝛ ſanctorum in
ſi malus malũ occidit occiſorem nõ excuſat nequitia occiſi
uentus ẽ: ꝛ omnium qui interfecti
ſunt in terra.

C. XIX.

Poſt hec audi
predicatorũ
ui quaſi vocẽ magnã tubarũ multarum
eccleſia ſanctoruʒ / laus humanis verbis inexplicabilis
in celo dicẽtium alleluia. Laus
inmortalitas ꝛ impaſſibilitas / quia deuicit diabolum
ꝛ gloria ꝛ virtus deo noſtro eſt
ꝛ ideo laus ẽ ei / dando quod promiſit / vnicuiq; ſecundũ merita reddẽdo
quia vera ꝛ iuſta iudicia eius ſunt
iudicio condemnationis / de malorum congregatõe
q̃ iudicauit de meretrice magna
i. ipſi ſe ipſos vel alius aliũ
Que corrupit terrã in proſtitutione
que effudit ipſa multitudo
ſua: ꝛ vindicauit ſanguinẽ ſeruorum
requirent eum / per hanc iteratiõnẽ debemus intelligere laudẽ eternã
ſuoruʒ de manibus eius. Et ite
iudicauit ꝛ eternaliter puniti ſunt
rum dixerũt alleluia. Et fumus
eius aſcendit in ſecula ſeculorum
omnes ſancti iudices. xii. patriarche. xii. apoſtoli
Et ceciderunt viginti quattuor ſe
niores. ꝛ quattuor animalia. ꝛ ad
orauerunt deum ſedentem ſuper
verũ ẽ q̃ deus ita glorioſus ẽ
thronum dicentes amen alleluia
admonitio / i. de illis in quibus deus ſedet. / ad audientiã omniũ
Et vox de throno exiuit dicens
laudes dicite deo noſtro omnes
vel ſerui / caſto amore ꝛ timore filiali
ſancti eius. ꝛ qui timetis deũ pu
ſilli ꝛ magni. Et audiui quaſi vo
qui fuerũt tube in mũdo nunc exultant in celo.
cem tube magne. ꝛ ſicut vocem
quia de multis populis collecti ſunt
aquarũ multarum. ꝛ ſicut vocem
quia terrebit ipſos ſanctorum exultatio
tonitruorum magnorum dicentium al
quia antea regnauerũt ipſi
leluia: quoniã regnauit dominus
beatitudinẽ anime habẽtes
deus noſter omnipotens. Gau
in corpore glorificati / i. nos omnia habere a deo reputemus
deamus ꝛ exultemus. ꝛ demus
i. iuncta ẽ eccleſia chriſto
gloriam ei: quia venerunt nuptie
eccleſia ſanctorum in re que prius fuit ſponſa in ſpe
agni. ꝛ vxor eius preparauit ſe. Et
iuſtificatõibus
datum ẽ illi vt cooperiat ſe biſſino
quia nullis maculis fuſcatur ſcientia ſanctorum
ſplendenti ꝛ candido. Biſſinum
enim iuſtificationes ſanctorum ſunt
locutus de nuptiis futuris inuitat preſentes ad eas
Et dixit mihi ſcribe. Beati qui ad
cenam nuptiarũ agni vocati ſunt
nõ mea ꝛ ideo vera
Et dixit mihi. hec verba dei vera
ſunt. Et cecidi ante pedes eius vt
adorarem eũ. Et dixit mihi: Vide
ego ꝛ tu ꝛ omẽs fratres tui vnũ deũ habemus ꝛ vnũ dominũ
ne feceris. Conſeruus tuus ſum ꝛ
fratrum tuorum habentium teſtimo
nium Ihesu. Deum adora. Teſti
moniũ enim Ihesu ẽ ſpiritus pro
myſteria reuelata q̃ homo poſſit aſcendere celum ꝛ cognoſcere deũ / ꝛ quis aperuit iſte
phetie. Et vidi celum apertum.

tione ſanctorum. ſupponit admonitioneʒ ad preſentes. q. d. vidiſtis damnationeʒ. vidiſtis exultationẽ modo vos prouidete vobis ad veſtram ſalutem.
Puſilli. Qui nequeunt altiora penetrare myſteria nec dei poſſunt implere conſilium. vende omnia ꝛ ſequere me.
Et audiui quaſi vo. Oſtẽſa leticia quã habebunt ſancti de perditione malorum ſupponit eccleſia aliaʒ leticiam ipſorũ quã de ſaluatõne ſua quã dicturus eſt habebũt.
Et vxor eius p. Et cõueniens erat vt iungerentur. quia ipſa eccleſia fecit le idoneã vt reciperetur.
Et datũ ẽ illi. In hac vita vt ſe poſſet preparare.
Alia littera datũ ẽ illi biſſinum ſplendẽs candidum dente candido.
Et cecidi ante. ꝛc. Quia maiorẽ me intellexi ꝛ obedire paratus fui. ſic ꝛ vos obedite mihi.
Vide ne fe. In veteri lege nõ prohibuit ſe adorari. ſed poſt aſcenſionẽ vidẽs ſuper ſe exaltatũ hominem ab homine timuit adorari.
Teſtimoniũ ei ꝛc. Quidquid prophete dixerunt. perhibet chriſto teſtimonium.
Vidi celum a. Dicta damnatione babilonis. ꝛ exultatõne quã inde habebũt ſancti ſupponit damnationem ipſius antichriſti ꝛ apoſtoloruʒ eius. quod eſt ibi: Et apprehenſa eſt beſtia. Et iſti quare damnabuntur. quia pugnauerunt contra chriſtũ quantum potuerũt. ꝛ tamẽ chriſtus bene poterit vincere: quia tantam habet poteſtatẽ ſecundum diuinitatẽ ꝛ humanitatem. q̃ nullus poſſit reſiſtere ei. ꝛ ideo debemus eũ imitari. vnde ꝛ ipſe admonitionem interponit. ꝛ vidi vnum angelum.
Vidi vocatos ad nuptias. vidi etiã qui poſſunt venire. nam bonũ adiutorẽ ꝛ bonos habent admonitores.

¶ Equus albus. Id ē. caro chriſti. por-
tās verbū dei ad bel
lum cōtra diabolum.
¶ Sicut flama ⁊c.
Quia ↄburit vicia. ⁊
accēdit ⁊ illuminat.
¶ Hec omnia ſine re-
ſpectu alicuius vt tā-
tum notemus qualis
ſit ⁊ quātas poſſit.
¶ Verbum dei.
Id eſt. ipſe dixit ⁊ fa
cta ſunt. ꝑ quē omīa
pater fecit. ⁊ ꝑ quē pa
ter mundo ſe annūcia
uit.
¶ Veſtiti biſſo al
bo et m. Id ē. ī cor
poribus mundis qui
ab illicitis refrenant.
⁊ ſtimulo charitatis
ad bona incitātur. i.
ad iuſticiam.
¶ Gladius ex u.
Id eſt. diuina ſenten
tia incidens prauas
cogitationes mētis et
illicitos motus corpo
ris. vel vetus et no-
uum teſtamentū.
¶ Reget eas uel e.
Sanctos de virtute
in virtutez. malos de
vicio in viciū.
¶ Calcat tor. Id ē
mortē q̄ ab irato deo
primo homini peccā-
ti illata ē reſurgēs de
ſtruxit. vł torcular tri
bulatio. quā. ſ. in qua
poſitos ſāctos calcat
dum ampliat. quā de
us iratus ade peccāti
intulit. furioſus ī pro
pagine eius extendit.
ſed ſunt vinū in cel-
lario dei ponendum:
in quo poſiti nō erūt
vinum furoris.
¶ Et in ueſtiméto
Vel in cordibus fide
liuz qui ſunt veſtimē
tum filij. ſcriptū ē rex
regum.
¶ Et uidi unū an.
Oſtēſa dignitate chri
ſti ꝑ quā diabolum
expugnare poterit. ſb
dit admonitionez de
pręſenti. q. d. ipſi tali
adherere debetis.
¶ Omibus aui.
Omnibus fidelibus
qui agiles ⁊ leues ſūt
in ꝓmotione bonoꝝ
operum.

ſ. i. diuinitas
⁊ ecce equus albus ⁊ qui ſedebat
† q: ꝓmiſſa implet † quia ipſe veritas ē ⁊ vera ces facit
ſuper eū vocabatur † fidelis ⁊ † ve
† q: vnicuiq; iuxta oꝑa ſua reddit † in ſuis contra diabolū
rax. ⁊ cum † iuſticia iudicat ⁊ † pu-
ſ. i. dona ſpiritusſancti vel charitas
gnat. Oculi autē eius ſicut flama
† in diuinitate † q: ꝑ eam ipſe ⁊ ſui coronantur
† ignis. ⁊ in capite eius † diadema
ſ deus homo vel iheſus
ta multa. habēs nomen ſcriptum
ſ infidelis ſ ⁊ ſui ꝑ eum
q̄d nemo nouit niſi ipſe. Et veſtit⁹
† i. carne paſſa. vel eccleſia q̄ in ſuis martiribus occiditur
erat † veſte aſperſa ſanguine. ⁊ vo
cabatur nomen eius verbum dei
† i. fideles cōtra diabolū dimicantes † in eccleſia † imitabantur.
Et † exercitus qui ſunt † in cęlo † ſe
quebantur cum ī equis albis. ve
† i. iuſticia † ꝑfectu virtutū † i. de predicatōne
ſtiti † biſſo albo ⁊ † mūdo ⁊ de † ore
ipſius ꝓcedit gladius ex vtraq; ꝑ
† quoſdā ad mortē. quoſdam ad vitā
tę acutus. vt in ipſo † ꝑcutiat gen-
† i. inflexibili iuſticia
tes. Et ipſe reget eas † in virga fer
† furor ↄtinuatione ire
rea. ⁊ ipſe calcat torcular vini † fu-
rorís irę dei omnipotētis. Et ha-
† i. in humanitate † vt denotet ſe de vera ꝓgenie prioꝝ patrū fuiſſe
bet in † veſtimēto † ⁊ in femore ſuo
† indelebiliter † i. ſanctoꝝ qui ſe ⁊ alios regūt † qui dominiuz exercet ſuper ſubditos
† ſcriptum † rex regū ⁊ domin⁹ † do
† predicatores ſtantes in apto
minantium. Et vidi vnum † ange
† in luīe intelligētie ſcripturarū ⁊ feruore † i. intētione
lum ſtantē † in ſole. ⁊ clamauit † vo
† quoꝝ ↄuerſatio in celis eſt
ce magna dicens: omnibus † aui-
† i. celeſtia ↄtemplabātur † ꝑ catholicā fidem q̄ cōmunis ē
bus quę † volabant † ꝑ medium cę
† i. bene ↄgamini † i. ad ipſum deū qui vobis refectio erit
li. Venite ⁊ † congregamini ad † cę
† vt delectemini ī cruciatu ipioꝝ tam maioꝝ q̄ȝ minorum
nam magnam dei. † vt manduce-
ſ iudicū alioꝝ
tis carnes regū ⁊ carnes tribuno
ſ in corpe
rum ⁊ carnes fortium ⁊ carnes
ſ ſubditoꝝ alus : ſ prelatoꝝ
equoꝝ ⁊ ſedentium in ipſis: ⁊ car
iuſticia peccati
nes omnium liberoꝝ ac ſeruoruz
⁊ puſillorum ac magnorum. Et vi

† i. antichriſtū † i. apoſtolos eius † i. omnes ei ſeruiētes
di † beſtiā ⁊ † reges terrę ⁊ † exercit⁹
eorum congregatos ad faciendū
† i. cōtra chriſtū ⁊ ſuos blaſſemus ⁊ tribulatiōe ⁊ miraculis
pręlium: † cum illo qui ſedebat in
ſ. i. eternaliter punita
equo ⁊ cum exercitu eius. Et † ap-
prehenſa ē beſtia. ⁊ cum illa pſeu
do propheta. ⁊ qui fecit ſigna co-
† i. qui in eū crediderūt
ram ipſo: quibus ſeduxit eos † qui
acceperunt characterem beſtię. ⁊
† vt iudei qui eū cum gaudio ſuſcipiēt † conformitatem
† q̄ adorauerūt † imaginē ei⁹. Viui
miſſi ſunt hi duo ī ſtagnum ignis
ſ. ꝓpter tenebras
ardētis ⁊ ſulphuris. Et cęteri oc-
ciſi ſunt in gladio ſedentis ſuper
equum qui procedit de ore ipſius
Et omnes aues ſaturatę ſunt car
nibus eorum. ¶ C. XX.

ſ chriſtū
Et vidi angelū
† humiliantē ſe in carne † patris ſecreto † ecce potētia ineuitabilis
† deſcendentē † de cęlo. † habentez
† poteſtatē ſupra diabolū † ineuitabilē potētiam qua omnia ↄſtringit
† clauem abyſſi. † ⁊ catenam ma-
† i. ī oꝑatione paſſionis ⁊ reſurrectionis
gnam † in manu ſua. Et apprehen
† ꝑ violentiā nocēdi † ꝑ fallaciā decipiēdi † q̄ a pricipio mūdi nocuit
dit † draconem † ſerpentē † antiquū
† deorſum fluēs † aduerſarius † i. priore poteſtate priuauit
qui ē † diabolus ⁊ † ſathanas. ⁊ † li
† i. toto tpe ab incarnatōe vſq; ad finē ſeculi
gauit eum per † annos mille. ⁊ mi
† corda reproboꝝ † i. licentiā egrediēdi viam interdixit niſi occulto dei iudicio
ſit eum in † abyſſum. ⁊ † clauſit ⁊ ſi
gnauit ſuper illum. vt non ſedu-
† i. donec antichriſtus veniat
cat amplius gentes: † donec con-
ſ q: de⁹ ita ↄſtituit
ſumenť mille anni. Et poſt hoc o-
ſ ideo nō timēdus
portet illum ſolui modico tempe.
† fideles ſubditos † maiores bene regnādo
Et vidi † ſedes. ⁊ † ſederūt ſuꝑ eas:
† ⁊ hoc ideo q: deus iniunxit eis hoc iudicium † prelatis
† ⁊ iudicium datum eſt † illis. Et a-
ſ vidi ſ martirū ſ hūanitatis
nimas decollatoꝝ propter teſti-

entur q̄ȝ alij ad ſimi-
litudinem illius qui
viuus ↄburit.
¶ Et cęteri. Id ē. ſe
quaceſ eoꝝ minore pę
na punient. vł illi qui
erunt cęteri. i. ad deū
cōuerſi occiſi mundo
viuēt deo.
¶ Omnes aues
ſa. Id ē. omnes ſan-
cti delectati ſunt de
pęna illoꝝ. ⁊ de profe
ctu fratrū.
¶ C. XX.
¶ Et uidi angelū.
Dicta dānatione ba
bilonis ⁊ antichriſti ⁊
pſeudo apoſtolorum
ſupponit dānationez
ipſius diaboli. ⁊ ꝓpo
nit cauſaz quare. ⁊ tē
pus quo dānabitur.
⁊ quis illū poterit vi-
cere. ſ. ille qui in humi
li aduētu potuit illuz
ligare quātū voluit.
glorificatus eundem
omnino deſtruere po
tuit.
¶ Abyſſi. Abyſſus
tenebroſa corda īpio
rum. vel ipſe diabol⁹
quos dominus ſeui-
re ꝑmittit ⁊ refrenat.
¶ Apprehendit.
Id ē. peccaſſe oſtēdit
dum ſe īmunē a pec-
cato ille diabolus oc
cidit.
¶ Ligauit eum.
Sciendum q̄ ſimili
ter in abraam ⁊ alijs
fidelibus diabol⁹ fu-
it ligatus ſicut in iſtis
pręſentibus. ſed in illis
ligauit ſpes futi chri-
ſti. in iſtis ipſe chriſt⁹
aduenīēs ligauit.
¶ Et miſit eum in
Quia eiectus a fideli
bus ī malis cępit do-
mīari atroci⁹. hinc le-
git ī euāgelio. q̄ ītra
uit in porcos.
¶ Signauit. Id ē
ſigillū poſuit. ſ. ſignū
crucis q̄d eū ſic ſupat
vt a fidelib⁹ repellat.
¶ Et poſt hoc o-
por. ⁊c. Vt recipiat
poteſtatē quā habuit
ante aduētum chriſti.
¶ Et uidi. Scilicet
ligato. d. vidi ſolu-
tos fideles. ⁊ minores
pręlatis ſuis obedire
paratos ⁊ pręlatos iudicare ſubditos.

¶ Venite. Bene operādo. in eadē fide. nō diuerſas hereſes ſequētes ſi-
cut mali. vel de ꝑtibus mūdi diuerſis.
¶ Et cōgregamini ad cę. ⁊c. Quaſi. d. Multū debetis eſſe ſoliciti vt
ad hanc cęnā venire poſſitis. q: niſi bene pugnaueritis diabolo ſuccūbetis
q: multum ꝑatus ē nocere nobis. eum tñ auxilio dei ſuꝑare poteritis.
¶ Viui miſſi ſunt. Antichriſtus ⁊ ſui apoſtoli maiores pęnas pati-

¶ Vidi. in tpe ligationis eccleſiam ad bene oꝑandū ita ſolutā. ⁊ hoc eodē
tempe illos qui pro chriſto moriunť: vidi ſtatim in gloriam intrare: nunq̄ȝ
ad inferos deſcendere. ſicut abraam ⁊ cęteri prophetę deſcenderunt quā-
uis iuſti fuerunt.
¶ Et anias decol. ⁊c. Et vidi ſimiliter anīas eoꝝ qui nō adorauerunt.

¶ Et uixerūt et re. Et non dico viuēt et regnabunt in futuro: ſed etiā in hoc pͤſenti .ſ. ex quo īterfecti ſūt vixerūt ⁊ reg· cū xp̄o.
¶ Et ceteri mor. nō uixe· Id ē. eternas patient penas ·et ī hoc pͤſenti. ſ. q̄z ſtatim moriunt.
¶ Hec ē reſurre. Scilicet ꝙ diabolus ita ligatus eſt · ⁊ ꝙ a peccatis reſurgūt homines· ⁊ ꝙ ipſis mortuis ſtatim anime fruunt eterna requie.
¶ Prima. Ad differentiā illius q̄ erit ſimul in anima ⁊ corpe
¶ Qd̄ de decollatis dixerat· de alijs minoribus hic dicit.
¶ Qui habet p. Et ſi omnes pfecti eſſe nō poſſunt nec ī eadē claritate futuri ſūt
¶ Secūda mors Id ē· damnatio eterna q̄ erit in corpe ⁊ in anima· qꝛ in nullo augetur.
¶ Sederūt ſacer. Id eſt. eternas laudes offerentes diuinitati ⁊ humanitati.
¶ De carcere. Id ē. de cordibus reꝓborum in quibus modo ligat⁹ ē ne ꝑ uelle ſeuiat.
¶ Magog. Id eſt. detectos. i. omnes pſecutores diabolū in ſe tegentes· ⁊ tandē ad aptam pſecutionē ꝓcedentes· vel ad litteram has duas genteſ prius ſeducet ⁊ p eas ad alios ꝓcedet.
¶ Et circūierūt. caſtra et ci. Id ē. eoſdē ſanctos ī virtutibus munitos· ⁊ vnanimes in hoc bello.

¶ Die ac nocte. Id ē. reſpectu glorie ſanctoꝝ que ē dies et penarū ſuaꝝ q̄ ē nox.
¶ Et uidi thronū Dicta deſtructōe diaboli ⁊ ſuoꝝ menbrorum ſupponit deſtructionē mundi ad maiorem penam īpiorū. Competit enim vt deſtructis malis mund⁹ deſtruat· ſecundū ꝙ ab eis fuerat corruptus.
¶ Sepe locutus de glorificatione ſanctoꝝ ⁊ de penis impioꝝ. non fecerat mentionem corporū: ſi deberent glorificari vel puniri· qd̄ hic apte oſtēdit.
¶ Et libri aperti. Libri. i. diuina p̄cepta que quia dimiſerūt ſcient ſe ꝑ

ſ. i. diuinitatē
monium iheſu· ⁊ propter verbū
ſ ·i· antichriſtū
dei· ⁊ q̄ non adorauerunt beſtiam
ſ. i. pſeudo apoſtolos
neq̄ imaginē eius · nec acceperunt
ſ ſignū ei⁹ ſ etiā manifeſta ꝓfeſſiōe
characterē eius in frontibus aut
† in operatione † in preſenti per gratiā ⁊ in futuro ꝑ gloriam
in † manibus ſuis · ⁊ † vixerunt ⁊ re
gnauerūt cum chriſto mille anniſ
ſ. i. ī aīa mortui ſ. i. eternas patiēt penas
Et ceteri mortuorū non vixerunt
donec conſūment mille anni· hec
† quia beatitudinē ꝯſecutus † quia in ea erit firmus.
ē reſurrectio prima. † Beatus ⁊ † ſā
ctus qui habet ꝑtem in reſurrecti
ſ ⁊ vere beatus
one prima. Et ī his ſecūda mors
non habet poteſtatē. Sed erunt
† in hoc preſenti ſ. i. ſe ipſos in melius regent ſ nō ſolū in futuro de quo cōſtat
ſacerdotes dei ⁊ chriſti eius: ⁊ † re
† cum trinitate ⁊ humanitate
gnabunt † cū illo mille annis. Et
cum cōſummati fuerint mille an
ſ. i. recipiet priorē poteſtatē
ni· ſoluet ſathanas de carcere ſuo
†. i. exercebit poteſtatē † a chriſto ad ſe ducet
⁊ † exibit· ⁊ † ſeducet gētes que ſunt
ſ tectū
ſuꝑ quattuor angulos terre gog
† detectio ſ. i. occulte ⁊ manifeſte pſequetur † nō localiter ſed mente † ꝑ quos apte pugnabit
⁊ † magog· ⁊ † cōgregabit † eos in p̄
ſ gog ⁊ magog
lium: quorum numerus eſt ſicut
ſ ita īnumerabiles ⁊ ſteriles †. i. ſupbient
arena maris. † Et aſcenderunt ſu
†. i. in omni orbe † quaſi inuadētes· intrare non potuerunt
per † latitudinē terre · ⁊ † circūierūt
ſ pͣtos ad bellū ſ eccleſiā ſanctoꝝ ſ a deo
caſtra ſanctoꝝ· ⁊ ciuitatē dilectā
† quaſi nō timēdi· quia cito ꝑibunt † repētinus interitus
† Et deſcēdit † ignis a deo de celo
ſ ita ꝙ nō redibunt
⁊ deuorauit eos: ⁊ diabolus qui
† ꝓfundam penā inferni
ſeducebat eos miſſus eſt † in ſta
† diabolū ⁊ ſuos in penis ſimilat vt ꝑ hoc maxime deterreat
gnū ignis ⁊ ſulphuris· vbi ⁊ † be
ſtia ⁊ pſeudo prophete cruciabun
ſ. i. aſſidue
tur die ac nocte in ſecula ſeculorū
† eccleſiam † ꝑ multitudinem † ꝑ immortalitatem ⁊ impaſſibilitatē
Et vidi † thronum † magnū † candi
† ſcꝫ chriſtū ſedentē in illis· qui hanc deſtructionem faciet
dum: ⁊ † ſedentē ſuper eū a cuius

† in preſentia † ab hac ſpecie †. i. aer
† conſpectu † fugit terra ⁊ † celum· ⁊
ſ ſcd̄m priorē ſtatū ſ celo ⁊ terra
locus non eſt inuentus ab eis. Et
ſ. i. malos tā maiores q̄ minores
vidi mortuos magnos ⁊ puſilloſ
† corpaliter † quia ſancti ꝯſpiciūt· merita ſingulorum † ꝯſcientie
† ſtantes † in cōſpectu throni: ⁊ † li
†. i. ꝯſciētia dei q̄ modo latet
bri apti ſunt· ⁊ alius † liber apert⁹
ſ. i. mali
ē qui eſt vite · ⁊ iudicati ſunt mor
tui ex his q̄ ſcripta erant in libris
ſ quia alij pena maior habuit· alij minor
ſecundū opera ipſorum. Et dedit
ſ. i. mūdus ſ. i. corpora mortuorū
mare mortuos ſuos qui ī eo erāt:
† diabolus †. i. tenebrarū loc⁹ †. i. animas mortuorum
⁊ † mors ⁊ † īfernus dederūt † mor
tuos ſuos qui in ipſis erant: ⁊ iu
ſ ſine acceptione perſonarū
dicatum ē de ſingulis ſecundum
† profundi vicus ſ. i. locus tenebrarum †. i. diabolus
opera ipſoꝝ. Et † infern⁹ ⁊ † mors
miſſi ſunt in ſtagnum ignis · hec
†. i. ad fidem nō predeſtinatus
eſt mors ſecūda ſtagnū ignis † ⁊ q̄
non ē inuentus in libro vite ſcrip
tus miſſus ē in ſtagnū ignis.

¶ C. XXI.

ſ ·i· aerē inouatū
Et uidi celum
† innouatū †. i. ſtatus ille quo prius erant amplius nō ē neceſſari⁹
nouum ⁊ terram † nouā · † primum
enim celum ⁊ prima terra abijt· et
ſ ſecundū priorē ſtatum ſ qꝛ groſſicies ⁊ amaritudo auferē
mare iā nō ē. Et ego iohānes vidi
† ·i· eccleſiā ī omnimoda quiete poſitā † ·i· firmiter qd̄ habet habiturā † ·i· īmortalem īpaſſibilē
† ciuitatē † ſanctam hieruſalē † no
† ·i· deum qui ē pax plene videntē † quia intellexit quidquid boni habet eccleſia a ſola dei gratia accepiſſe
uam † deſcendentē de celo † a deo
† virtutibus ꝯpoſitā
paratam ſicut ſponſam † ornatam
† ·i· annunciationē ꝓphetica
viro ſuo. Et audiui † vocē magnā
† quia de ſecretis agit principaliter ſ ·i· ab illis in quibus deus ſedet † chriſti humanitas ī qua ꝯtra diabolū militauit
de † throno dicentē. Ecce † taberna
† ·i· ſicut ſibi illa eterna gloria erit ſic ⁊ ſuis
culum dei cū hominibus · † ⁊ habi
tabit cum eis. Et ipſi populus ei⁹
† ſcd̄m diuītatē ⁊ preſens eis † qꝛ nunq̄ ab eis repellet: quia nunq̄ peccabūt
erunt. † Et ipſe deus cum eis † erit

merito puniri · vel libri ꝯſciētie ſingulorū q̄ apte omnib⁹ erunt.
¶ Alius liber. Id ē. chriſtus qui tūc omnib⁹ apparebit potēs ⁊ ſuis dabit vitā. Vel liber p̄ſcientia dei: q̄a tunc apte ſcient mali ſe nō p̄deſtinatos ad vitam· quā in mūdo exiſtentes ſibi ꝓmittebant.
¶ Ex his que ſcri. Per cōparationem ſanctorū impij damnabunt· legent in illiſ q̄ agere noluerunt.
¶ Et dedit. Vult aperte oſtēdere corpa mortuoꝝ quantūcunq̄ fuerint diſiecta in illo iudicio viuificari qd̄ quidā nō credūt
¶ Hec ē mors Quaſi dicat cauete vobis a morte prima quia ex illa prima ſequitur hec ſecunda.

¶ C. XXI.
¶ Et uidi. In hac ſeptima viſione agit de īnouatione elemētorum· ⁊ glorificatiōe ſanctorū deſcribens merita ꝑ q̄ ſancti ita glorificati ſunt.

¶ Celū no· et ter. no Immutatio aeris ⁊ terre dubitabilis nō eſt quin ꝑ ignem fiat. Sed de aqua dubitat· nam purgationē in ſe ipſa habere creditur.
¶ Sicut ſpon. or. Sicut ſponſus p̄mittit munera ſponſe anteqū eā ducat: ſic chriſtus eccleſie fidem et virtutes ⁊ bona opa anteq̄ eam ſuſcipiat ī gloria.
¶ Vocē mag. de thro. Cum dixiſſet ſe vidiſſe innouationem elementoꝝ ⁊ glorificatōē ſanctoꝝ· qꝛ ī ꝯgruū erat ⁊ īcredibile videret apponit autoritatem ſanctorum patrum qui hoc predixerunt.
¶ Ecce. Id eſt· in euidenti eſt ꝙ in eadem gloria erit humanitas chriſti in qua militauit· ⁊ homines cum imitati ⁊ ratione bene vſi.
¶ Et ipſi populus eius. Id eſt· in nullo offendentes· qd̄ nō eſſe poteſt dum ſunt in carne.

Omnē lacrimā. Quaſi ibi gloria ⁊ nl' la triſticia · q꞉ vtrūq꞉ ſimul eſſe ñ poſſet ibi. Et mors. Vere nō erūt ibi lacrimę: q꞉ non erit cā lacrimarū. Et dixit. q.d. ſcribe quidquid oſtenſū ē mihi de hac innouatione ꝑ vtilitate pſentium factū eſt quibus hec ſcribere iuſſus ſū. Scribe hęc uer. Iubens ſcribere ⁊ alijs nūciare ſupponit exhortationē vt omnes ad hanc innouationē laborēt ptinere. Et dixit mihi. Ego. Poſita autoritate ſanctoꝝ de hac innouatiōe: ponit autoritatē ipſius dei. Factum ē. Ne quęreret aliq̄s quid poſt illam innouationem futurū eſſet · dicit' ſibi nihil reſtare ad faciendum. Alpha et o. q.d. hanc innouationē facere potero · q꞉ ego omnia creaui · ⁊ in me omnia ꝯſummabunt'. Sitiēti qui ui. Non dabo ſitiēti ad horam ſed pſeuerāti. Poſſidebit hęc. Id ē, me ipſum q̄ ſuꝫ pncipiū oīs btitudīs. Timidis. Id ē, illis qui timore pęnarum fidē accipere fugiūt vel acceptam relinquunt. Ueni et oſten. ⁊c. Deſcripta gloria quā habituri ſunt ſācti dicit quo merito · vel q̄ auxilio ſint accepturi. In montē ma'. Chriſtus mons quia munimentū ſuoꝝ magnus ē quia totū mūduꝫ replet. altuſ quia inſuꝑabilis.

ſ q̄.ꝑ qualitate rerū diuerſaꝝ
eoꝝ deus · ⁊ abſterget deus omnem lacrimam ab oculis eorum ·
†.i. diſſolutio anime ⁊ corporis †ꝯtinuus fiet?
⁊ mors vltra non erit: neq꞉ luct?
ſ aliqua iquietatio ſ ſubit? ⁊ trāſitorius
neq꞉ clamor neq꞉ dolor erit vltra
ſ.i. iam nō ē locus eoꝝ, cū nō ſit peccatū de quo hec ꝑcedunt
quę prima abierunt. Et dixit qui
ſ Q.i. euidēti ⁊ itati
ſedebat in throno. Ecce noua fa-
†ſupius dicta †.ſ. in corde tuo ⁊ aliorū
cio omnia. Et dixit mihi ſcribe:
†habilia quibus fides habeat'
quia hęc verba fideliſſima ſunt ⁊
†q꞉ cōplebunt' †cōpleta ſunt q̄ ꝯplenda fuerūt
vera. Et dixit mihi factum eſt.

Ego ſum alpha ⁊ o. initiū ⁊ finis
†.i. deſideranti †.i. me ipſū ſ qui ē ipſe xp̄us
Ego ſitienti dabo de fonte aquę
†quia viuere facit †ꝑ ſolam gratiā †; firmiter obtinebit
viuę gratis. Qui vicerit poſſidebit hęc: ⁊ ero illi deus ⁊ ipſe
†deū imoꝛtalem †eterna ſatietas
†in preſenti ꝑ gratiam ⁊ in futuro ꝑ gloriā †qō ſupra populus
erit mihi filius. Timidis autem
†de hac innouatione deſperantibus †.i. excommunicatis
⁊ incredulis ⁊ execratis ⁊ homicidis ⁊ fornicatorib? ⁊ veneficis
†quibus mendaciū eſt in vſu
⁊ ydolatris ⁊ omnibus mendacibus pars illorum erit in ſtagno
†.ſ. ꝑticipātes vel plus vel minus ſ ꝑ qualitate culpe
ardenti igne ⁊ ſulphurę: quod eſt
ſ corꝑis ⁊ anime
mors ſecūda. Et venit ad me vn? de ſeptem angelis habentib? phialas plenas ſeptem plagis nouiſſimis · ⁊ locutus ē mecum dicens
ſ quantū ad malos
†amplia intellectū †modo ꝑ fidem
Ueni ⁊ oſtendam tibi ſponſam
†in futuro gloꝛificandā et traducendam
vxorem agni. Et ſuſtulit me i ſpiritu in montē magnum ⁊ altum
†chriſtum †quantū ad humanitatē †; quātū ad diuinitatem
ſ in qua de? ꝑ gratiā habitat
Et oſtendit mihi ciuitatem ſanctā

ſ ꝑ infuſionē gratie
hieruſalem deſcendentē de cęlo a
†.i. cognitionē de deo †.i. luminoſa opera · endiadis figura eſt
deo habētē claritatē dī. Et lumē eius ſimile lapidi precioſo tanq꞉
†nihil ibi ꝯtriſtans ſed totū delectans ſicut viriditas iaſpidis †nihil celās q꞉ ibi pura ꝯfeſſio.
lapidi iaſpidis · ſicut criſtallum

Et habebat murum magnum et altum · habentē portas duodeciꝫ
†.i. in fide ⁊ in veſtigiis ꝓphetarū †apoſtolos
⁊ in portis angelos duodecim ⁊
†.i. memoria ſanctoꝝ patrū in veteri lege
nomina inſcripta · quę ſunt noīa duodecim tribuum filiorū iſrael.

Ab oriente portę tres · ab aquilone portę tres · ab auſtro portę treſ ⁊ ab occaſu portę tres. Et murus ciuitatis habens fundamēta duo-
†vel ſuper ea ſ.i. in memoria ⁊ predicatōne eorum †q꞉ ſuꝑ fidē patriarcharū fuit fundata fides ⁊ doctrina apoſtoloꝝ
decim · ⁊ i ipſis duodecim noīa ·
†quē dixerūt venturū †angelus in ꝑſona chriſti
duodecī apoſtoloꝝ ⁊ agni. Et q̄
ſ ad beneplacitū meū
loquęba' mecum habebat menſuram arundineā auream vt metiretur ciuitatē ⁊ portas ei? ⁊ murum.
†.i. illos qui alios ad fidē introducūt †.i. defēſores alioꝝ
Et ciuitas in quadro poſita ·
ſ.i. fides ſ expoſitio quadrationis
longitudo eius tanta quanta et
†.i. charitas qua quantū credit · tantū amat †.i. minorē eccleſiam
latitudo. Et menſus eſt ciuitatē
†quantū ad incipiētes · ꝓficiētes ⁊ perfectos
de arūdine aurea per ſtadia duo-
†.i. fides vel lōganimitas †.i. charitas
decim milia ⁊ longitudo ⁊ latitu-
†.i. ſpes vel ꝯtēplatio †quo ad rationē eliciendi actū nō quo ad meritū
do ⁊ altitudo eius equalia ſunt.
ſ.i. defenſores eoꝝ
Et mēſus eſt muros eius centum
†cubitus in quo ē manus · opationē ſignificat
xliiij. ⁊ q̄ttuor cubitoruꝫ · mēſura
†vel q꞉ eq̄les angelis · vel q꞉ tāte multitudis
hominis quę ē angeli. Et erat de

in apoſtolis: quia qđ illi ꝑdixerunt futuruꝫ hi docent ꝯpletū · vel omnes gentes in fide apoſtoloꝝ poſitę ⁊ dilectōne eoꝝ. vnde epiſtola noſtra vos eſtis ſcripti i cordib? nrīs. Ab oriente. Oriens iudei a quib? ſol iuſticię ortus eſt · ⁊ in his portę tres · quia i his primū fides trinitatis nūciata ab apoſtolis ⁊ a ꝓphetis. Aquilo frigidę gentes quę poſt iudęos crediderunt. Ab auſtro.i. a claritate fidei quę ē ab aduētu chriſti. Ab occaſu · i · ab vltima ętate mundi q̄ ꝑ heliā ⁊ enoch fidem trinitatis recipiet. Murus. Id ē fides chriſti q̄ munit ipſam ciuitatē · habet duodecī patriarchas ꝑ quos fundat' · quia illi primi hanc fidem tenuerūt · ⁊ in illis innitunt' quicūq꞉ ad fidem accedunt. Et i ipſis duodecim. Quā fidē iſti tenēt illi vētură intellexerūt · ⁊ ꝑnūciauerūt. Et qui loquę. ⁊c. Vidi ciuitatē iſtā ita munitā ⁊ ornataꝫ ⁊ non omnes ibi vidi equales īter ſe. ſed tamen vnūquenq꞉ ꝑfectum ꝑ modo ſuo. Menſurā arū. ⁊c. Id ē · diuinā ſcripturā dei ſapiētia cōpoſitam qua tangit ⁊ illuſtrat corda fideliū. Ut metire ciui. Id ē · ſecundū menſurā daret etiā minoribus intelligentiā ipſarum ſcripturarū. In quadro poſita. Quattuor latera · fides · ſpes · charitas · opatio · quę ſunt equalia · q꞉ quātum quis credit tm̄ ſperat · quantū ſperat · tm̄ diligit · quantum diligit · tm̄ opatur. In quadro ergo q꞉ robuſta fide · longanimis · ſpe · ampla charitate · efficax ope · vel quattuor latera · quattuor pncipales virtutes · quarū vna nō debet aliā excedere, in homine prudētia appetēdi boni ⁊ vitandi mali · quā ſequit' tꝑantia · vt a voluptatib? homo ſe retrahat poſt hęc fortitudo · vt qđ itelligit opetur · dehinc iuſticia · vt ſic ſuos actus tempet: ne nimis iuſtus vel ſapiēs ſibi videat'.

Oſtendit mi · ci. Et ſuꝑ illum montē oſtendit eccleſię fundamentū.
Lumē. Ipſa lucens ꝑ modo ſuo · ſimilis chriſto qui fuit in ꝓpoſito firmus · ⁊ lucens in virtutibus.
Iaſpidis. Durus hic ⁊ viridis · ſic eccleſia nitet fide · ⁊ i ea firmata eſt
Murum. Id ē. chriſtum defenſorē · qui magnus in ſion · altus cū patre. Vel defenſores alioꝝ · qui magni in vincēdo alios. Alij ne vincantur
Id eſt. apoſtolos vel ꝓphetas vel angelos veritatis nuncios.
Portas duo. Id ē. patriarchas · ꝑ quoꝝ exemplum alij ad fidem introducuntur.
Vel portę apoſtoli qui alios ītroducūt in eccleſiā. Angeli · i · ſubditi qui ꝑfecte inſtructi in loco angeloꝝ ſunt ſubſtituti.
Numerus portarum duodecim quę ꝑ quattuor mundi partes ſub ternario ꝯprehendunt' ad myſteriū ꝑtinet duodecim apoſtoloruꝫ ꝑ quos fides trinitatis diffundit' per orbem quadripꝑtitum.
Nomina. Id eſt, memoria ſanctorum patrum in veteri lege eſt

Per ſtadia. Stadia ē locus ⁊ curſus · notat tēdentes ad brauium.
Duodecim mi · Id ē · qui ꝑfecti ſunt i fide trinitatis ex quattuor mūdi partibus.
Menſura hoīs q · ē an · Iuxta litterā oſtēdit angelū apparuiſſe ſibi i ſpecie hoīs vt apte denotet eū qui ſignificabat' verū angelum · i · filium dei ⁊ verum hominē fuiſſe.
Et erat · Dixerat in hac ciuitate eſſe muros ⁊ portas ⁊ fundamēta · ⁊ ipſos inter ſe alios maiores alios minores, hic exequit' murus ipſe qualis ſit ·

⁊ qualis ipſa ciuitas ⁊ fundamēta ⁊ porte.

Structura muri e. ex lapi. Id eſt. ſi aliquis ad hoc inſtruit̃. vt ſit defenſor alioꝝ. hoc habet ex fide quā firmiter tenet ⁊ p̄dicat quā iaſpis viridis ſignificat. vt ſit defenſor alioꝝ.

Aurum. Sapientiam denotat. vitrum fidei puritatē que ore ꝓmittit quod corde credit.

Iaſpis. viridis virorē fidei imarceſcentē ſignificat. vel iaſpis ē ſanctorum fides non marceſcens. ſed ſemꝑ in operis virore pſeuerās.

Saphirus. Similis ſereno celo. qui ꝑcuſſus radijs ſolis ardentē emittit fulgorem. ſignificat altitudinem ſpei ſanctoꝝ quoꝝ cōuerſatio in celis eſt. qui ⁊ a vero ſole innouati ardentius eterna querunt. ⁊ alios querere docēt: dicentes. noſtra ꝯuerſatio in celis eſt

Calcedonius. Colorē pallentis lucerne habꝫ fulget ſub diuo. in domo obſcurus omniū ſculpentiū argumētis reſiſtit. radio ſolis vel digitoꝝ attriti excandēs paleas ad ſe trahit. ſignificat flammam interne charitatis ſanctoꝝ. q̄ foris deſpecti. lucent in occulto. q̄ charitas in abſcondito bona agit. ⁊ in ſecreto cōſcientie ſue quātū ad h̄ ꝙ ſe celat ⁊ alios opatione ſua lateat nō lucet. Sꝫ cū alijs ꝓdeſſe iubet̃: tunc apparet quid fulgoris habeat intus. Sculpentibꝫ reſiſtit. quia inter aduerſa ſeculi fortis ⁊ inſecabilis ē: a nullo vinci poteſt. vel ſi quis eam vult ſculpere ⁊ pingere adulatoria laude. reſiſtit. nō ei concedit. qꝛ vanam gloriā ꝯtemnit. ⁊ hi tales calefacti radijs ſolis veri. i. chriſti vel digiti. i. ſpiritusſancti. quaſi ꝯtrectati paleas. i. peccatores ⁊ fragiles ad ſe trahūt ſibiqꝫ ꝯiungunt.

ꝉ lapide chriſto. vel viris fortibus in fide

ſtructura muri eius ex lapide ꝉ iaſpide. Ipſa vero ꝉ ciuitas ꝉ aurum mundum erat ſimile ꝉ vitro mūdo ⁊ ꝉ fundamēta muri ciuitatis ꝉ omni lapide precioſo ornata. Et fundamētum primū iaſpis. ſecundū ſaphirus. tercium calcedonius. quartū ſmaragdus. quintū ſardonix. ſextum ſardius. ſeptimū chriſolitus. octauum berillus. nonū topazius. decimū chriſopaſſus. vndecimū hiacictus. duodecimū amethiſtus. Et duodecim porte

Interlinear glosses: ꝉ i. minor eccleſia ꝉ qꝛ fulgebunt ſancti ⁊c. ꝉ quātū ad anima būt ꝉ qꝛ ⁊ corda ſanctoꝝ trāſlucebūt ꝉ quantum ad corpus ꝉ i. ꝓphete ꝉ i. omni genere virtutū. vel imitatoribus qui vita ⁊ gloria eccleſiā ornāt ꝉ cum ſint

Smaragdus. Quartus nimie viriditatis ſuꝑ omnes herbas ⁊ frōdes. vt etiā circūfluum aerē reddat virideꝫ hui᷒ multa genera ſed p̄cioſus reperitur ī ſcythia regione deſerta. quos cuſtodiūt grifes animalia leoninū corpus. pedes autem caput ⁊ alas vt aquile. habēt quattuor pedes quibꝫ vt leones ſuꝑ terram currūt. ꝑ aerem volant vt aues. qui ſeruāt predictos lapides. nō ſibi ſed hominibꝫ auferunt ꝯtra quos arimaſpus pergens pugnat ⁊ eis aufert. Grifes diabolus qui chriſtū vel fidei gemmā a fidelibus conat̃ auferre. Sed contra pugnat populus ille habēs vnū oculū. i. chriſtum qui non incedunt duabus vijs. nec habent duplex cor. chriſtūqꝫ vel fidem eius rapiūt. quarta dicit̃ ꝓpter quattuor euangelia.

Sardonix. Quintus tricolor. niger ī imo candidus. ī medio rubeus in ſummo. i. ſancti in paſſione exterius rubei. interius cādidi. ſed ꝑ humilitatē deſpecti. q̄ qꝛ ex īfirmitate corꝑis deſcēdit. qđ. v. ſenſibꝫ agit̃ q̄nta dꝛ.

Sardius. Sextus ſanguinei coloris vnicolor. martirij gloriā ſignificat. Sextus. quia ſexta feria crucifixus ē chriſtus. Vel ſardius rubee terre habens ſpeciē. ſignificat ſanctos qui licet cū mētis ſublimes intellectu. tū fragilitatis ſue recordantur. attēdentes ſe filios ade qui rubra terra dicit̃. qui ſexta die factus ē. vnde ⁊ ſardius ſextus inducit̃.

Chriſolitus. Aureū fulgorē habet. ⁊ videt̃ ſcintillas ardētes emittere. i. ſpiritualis inter miracula p̄dicatio. aurum ſuꝑna ſapiētia. ſcintillas quas emittit exhortationes vel miracula. quibus ad amorē dei ⁊ ꝓximi accēdūt ſignificant̃: qđ quia ꝑ ſpiritū ſanctum fit ſeptimo loco ponit̃. Inde etiam chriſolit᷒ dictus qꝛ fulget vt aurum.

Berillus. Octauus ē p̄dicantium opatio. Lucet vt aqua ſole ꝑcuſſa. Urit etiā manum tenētis. qꝛ qui ſancto iungit̃ eius ꝯuerſatione accendit̃. Dicunt ⁊ alij: quia bicolor ē viridis ⁊ pallens. ſignificat ſanctos in cōtemplatione poſitos virides. ſed cura terrene adminiſtrationis ad pallorem actiue vite redeuntes.

Topazius. Nonus. quo rarior eo p̄cioſior. ⁊ habet duos colores ex auro. ⁊ etherea claritate: maxime lucēs cū ſplendore ſolis tangit̃. ſuꝑans omnium gemmarū claritates: in aſpectū ſuum ſingulariter ꝓuocans aſpicientes. quē ſi plus polis obſcuras. ſi nature reliquis clarior ē: ⁊ nihil ē carius regibꝫ inter diuitias. Contēplatiuā vitam ſignificat: quā ſancti reges omnibus opum diuitijs ⁊ gemmis virtutū p̄ferūt. ⁊ in eam maxīe aſpect᷒ ſuos dirigūt: ⁊ tanto ampli᷒ quāto frequētius diuina illuſtrāt̃ gratia. Ex īterna charitate color aureus. ex dulcedine ꝯtemplatōnis ethere᷒. q̄ ex attritu ſeculi ſemꝑ obſcuraſcit. vix enim poteſt quis ſimul doloribus attingi. ⁊ tranquilla mente celi gaudia intueri. Vel ſi polis. q̄ſi ſi dignitatibus ſeculi honoras eos ⁊ ornas obſcuraſ. quia cōtēplationi minus vacant: vel minoris meriti ſunt. Et ſicut in octauo actiua vita. ſic in nono ꝯtemplatiua q̄ eſt angeloꝝ. quorū ſunt nouem ordines. Dicunt quidā ꝙ omnium lapidū colores habet. vnde ⁊ nomen habet: qꝛ pan. i. omne ⁊ inuenit̃ in īſula egipti. q̄ dicit̃ topazon: ſignificat ſanctos omnibus coloribus virtutum fulgidos.

duodecim margarite ſunt ꝑ ſingulas ⁊ ſingule porte erant ex ſingulis margaritis: ⁊ ꝉ platee ciuitatis aurum mundum tanqꝫ vitrum ꝑlucidum. ꝉ Et templum nō vidi in ea. Dominus enim de᷒ omnipotens ꝉ templum illius ē. ⁊ ꝉ agnus. Et ciuitas nō eget ꝉ ſole neqꝫ ꝉ luna vt luceant ī ea. Nam claritas dei illuminabit eam: ⁊ ꝉ lucerna eius ꝉ erit agn᷒. Et ꝉ ambulabūt ꝉ gētes

Interlinear glosses: ꝉ qꝛ ⁊ ipſi ſimiliter virtutib᷒ ſplendidi ꝉ i. ꝯiugati ꝉ i. ſimpliciores qui laxius mundo vtuntur ꝉ hoc ē locus orationis ⁊ oblationis que ibi locum nō habebit ꝉ i. omnimoda requies ꝉ ſimiliter eſt templum eius. ꝉ lumine f. dei ꝉ ſcientia acquiſita ꝉ ad hoc ꝉ i. trinitas ꝉ i. lumē. ſ. ꝯtinens deitatē ꝉ i. humanitas ꝉ ad alioꝝ illūinationē ꝉ minores ⁊ ſubditi

Chriſopaſſus. In india naſcit̃. viridis aureiqꝫ mixture. Quidā etiā purpureus cū guttis aureis. ſignificat eos qui virorē eterne patrie charitate merent̃. ⁊ aliā purpurā martirij oſtendūt. ⁊ quia exemplū domini ſequūtur in india. i. ꝓpe ortum ſolis ſunt. ⁊ cū chriſto regnare expectāt. In denario numero ſunt. ⁊ decalogus implebit̃ ꝑ dilectionē q̄ nō finit: igit̃ in chriſopaſſo: opus martirij ſignatur. ⁊ premium. Criſon aurum. paſſos porrum dicitur.

Hiacinctus. Undecimus. cum aere mutat̃. In ſereno ꝑſpicuus. In nubilo obſcurus. ſignificat diſcretiſſimos doctores. omnibꝫ qualitatibus. moribus. etatibus. intellectibꝫ ſe ꝯtemꝑantes. vt paulus qui dicebat. Sapientiam loquimur iter ꝑfectos. Item nō potui vobis loqui ⁊c. Itē quis infirmat ⁊c. Itē omnibus omnia factus ſum vt omnes lucrifacerē.

Ametiſtus. Duodecim᷒. purpure᷒ mixto colore viole ⁊ roſe. quaſdā flamulas de ſe effundēs. Purpureus color ſignificat celeſtis regni habit᷒ ⁊ angelice ſocietatis principatū ad quē vēturi ſunt ſancti. Viola humilē ſanctoꝝ verecundiā. cū odore bone opationis. Roſa p̄cioſam mortē martirū. qui nō modo inter ſe: ſed etiā ad inimicos ⁊ ꝑſecutores flamas charitatis emittūt. Significat igit̃ ametiſtus celeſtis regni ſemꝑ memoriā in cordibus humiliū: ⁊ illā egregiā virtutem. vt etiā ꝓ inimicis orēt. ⁊ de ſalute eorum curent. que eſt virtus virtutum. Colorum varietas. virtutum multiplicitas.

Et duodecim porte. Quaſi dixi eſſe. xij. portas. ⁊ cū ita ſint. xij. ille porte. i. ꝓphete introducētes ad fidē trinitatis ex quattuor mundi ꝑtibus. ꝑ ſingulas. i. ꝑ inſtructionē ſinguloꝝ ſunt margarite. i. imitatores eoꝝ. qui de quacūqꝫ ꝑte mūdi ad fidē trinitatis vocent̃ ſūt ſplēdidi virtutibus.

Singule porte. Quaſi ad hoc vt eſſent porte oꝑtuit eē margaritas

Platee ci. au. Id ē. ſapiētia vel claritate pleni mūdi a crimīali macula

Uitrum perlu. Id ē. nullas ſordes in ſe celātes. vel qꝛ poſſunt mali ī opibus nequitiam ſuā velut in ſpeculo cognoſcere.

Non eget. Hic egent ad ſeruitiū dei ſole ⁊ luna. ibi nō. deus enim plene illuminabit eos.

Vel nō eget ſole neqꝫ luna. i. maioribus vel minoribꝫ p̄dicatoribus.

Et ambulabunt. Tanta erit lux in futuro ꝙ vſqꝫ ad finē mūdi ambulabunt gentes. i. ꝓmouebunt̃ de bono in melius.

¶In lumine. In ſpe huius luminis· vel ꝑ lumen · vel ꝑ lucem·vel per radios cognitionis eius.
¶Reges terre. Id ē.illi maiores qui regūt terrenitatē ſuā ⁊ aliorum.
¶Et porte. In pre ſenti aliquando ſub/ trahitur ꝑdicatio ·ne fures intrent ⁊ concul cēt dum nox ē.i·locuſ inſidiarum · ſed quia ibi dies perpetua · et omnis timor auferet.
¶Afferent. Ad ſi/ militudinem victorū qui ſpolia in ſuas vr bes ferunt.
¶Non intrabit. Dicta honeſtate ciui tatis ne quiſq̄ falſus frat ad aliquē horum graduum ꝑtingere ꝑ ſumeret: determinat qui ſunt intraturi qui non.
¶C. XXII.
¶Et oſtēdit. Poſt q̄ ſitum ciuitatis di/ gnitatem eius ⁊ mu/ ros ⁊ fundamēta oſtē dit·deſcribit refectio/ nem quā deus ciuita/ ti ꝑbuit: ⁊ in ꝑſenti et maxime in futuro.
¶In ꝑſentia deitatis vel in imitatione vitę agni·qui ꝓpoſuit no/ bis in ſe exemplum.
¶Fluuium. Id ē. aquā fluentem .i. ęter nam beatitudinē. In ſpecie aq̄ notatur per ablutionem baptiſmi ad hoc ꝑueniſſe.
¶De ſede dei. Id eſt de illis in quibus principaliter ſedebit deus: quia in illis ma xime eſt· ⁊ ꝑ inſtructō nem eorū minores co/ ronabunt.
¶Ex utraq̄ par· fluminis lignū. Citra flumen .i. i hac vita habemus lignū vitę.i.corp⁹ ⁊ ſangui nem chriſti · i quibus reficimur· vltra flumē .i·in futuro habebi/ mus ipſum preſentē. Vel ꝑ citra flumen accipiamus tēpus an te baptiſmum per vl/ tra illud qd̄ fuit poſt baptiſmum ·vt deno temus fideles·⁊ in ve teri ⁊ in noua lege ſal uatos per chriſtū· qd̄ ſignificauit moyſes q̄ duxit filios iſrael vſ/ q̄ ad flumē iordanis ⁊ iheſus filius naue qui de flumine iordanis duxit eos in terrā ꝓmiſſionis.
¶Lignum af. fru· Quaſi ipſe refectionē dat· ipſe etiam dat eis qui pa rarēt eos quibus ipſe reddat· ⁊ hoc ē afferēs.ſ·d.

maiores
i lumīe eius ⁊ reges terrę afferēt
i·adquiſitos ꝓ quibus coronabūtur · puritatem ꝯſcientie · ꝑ ea habēda
gloriam ſuam ⁊ honorē in illaȝ
ad videndū ⁊ laudandū deum intellectus ⁊ affectus · hoc de futuro
Et porte eius non claudent per
ꝑ aliquā aduerſitatē
noctem. Nox enim non erit illic.
in ipſo futuro · .i.repreſentabunt deo patri · glorificatas gentes · .i.puritatē cōſcientiarū gentium
Et afferent gloriam ⁊ honorem
gentium in illam. Non intrabit i
vel eā · cū alius ꝑ conſenſum inquinatū quantū ad peccatū cordis
illam aliquid coinquinatum aut
.i.aliquid criminale · quātū ad peccatū opis · mendaciū facit qui in mēdaciis inueniendis delectatur · vel quantū ad peccatū oris
abominationem faciēs ⁊ men/
quaſi quid ꝑ ſingula: nemo intrabit niſi
daciū: niſi qui ſcripti ſunt i libro
.i.humanitatis ꝑ quā dabitur
vitę agni.

C. XXII.

Et oſtendit mi
eternam beatitudinē · q̄ refrigerat poſt laborē ⁊ eternaliter viuificat · quia eternaliter fulgebunt
hi flumen aquę vitę ſplendidū
ꝓpter cordiū ⁊ corporū tranſparentiā · .i. de maioribus qui ſunt ſedes dei in minores
tanq̄ criſtallū procedentē de ſe
.i.in cōmuni eorū qui latiori via inceſſerunt
de dei ⁊ agni. In medio platęę
in via ⁊ patria beatitudinis
eius. Et ex vtraq̄ parte fluminis
chriſt⁹ · mercedē immortalitatis · eternaliter
lignuȝ vitę afferēs fructus duo
ꝑ ſingulas etates vel aſſidue
decim ꝑ menſes ſingulos reddēs
refectionē · .i.precepta chriſti que tegunt ⁊ ornant fructū · ſi implent
fructum ſuū: ⁊ folia ligni ad ſa/
.i.ſubtractio gratie nō fiet amplius · peccatū ꝓpter qd̄ meretur maledictionē
nitatē gentium. Et omne male/
.i. eternaliter requieſcet deus trinitas · ⁊ chriſtus homo i illis
dictum nō erit ampli⁹. ſed ſedes
nō timoris ſed dilectionis
dei ⁊ agni in illa erunt: ⁊ ſerui ei⁹
nullo modo inquietabūt · nō enigmate vt nūc ſed ſicut eſt
ſeruient illi. Et videbunt faciem
dei vocabuntur ⁊ agni · .i.in apto· ſicut in apto eum ꝯfeſſi ſunt
eius: ⁊ nomē eius in frontibus
aliqua ignorantia
eorum. Et nox vltra nō erit· ⁊ nō
.i.doctrina veteris legis.vel alicui⁹ mediocris predicatoris
egebunt lumine lucernę· neq̄ lu/
mine ſolis: quoniā dominus de⁹
lumine aliorū · cū eo
illuminabit illos: ⁊ regnabunt in
q̄ repugnat ad egere lumine alioꝝ · idē angelus qui cetera oſtenderat
ſecula ſeculorum. Et dixit mihi
.i.quidquid verbis ⁊ figuris oſtendit mihi · q̄ adimplebūtur · .i.habilia quib⁹ fides adhibeatur
Hęc verba fideliſſima ſunt ⁊ ve
ra. Et dominus deus ſpirituum
prophetarū miſit angelum ſuum
nō regibus nō philoſophis · nō timore · quia nō poſſunt remanere iexpleta
oſtēdere ſeruis ſuis quę opoꝛtȝ
⁊ vere cito fient quia ipſe dicit
fieri cito. Et ecce venio velociter.
⁊ hoc dixit beat⁹ ⁊c· · e ꝑ eꝯplet
Beat⁹ q̄ cuſtodit verba ꝓphetię
qui nihil falſum ſoleo vobis dicere · verba
libri huius. Et ego iohēs audiui
figuras
⁊ vidi hęc. Et poſtq̄ audiſſem et
.i.humiliaui me
vidiſſeȝ: cecidi vt adorarem ante
quaſi ꝓ hac cauſa
pedes angeli qui mihi hoc oſten
caue · ꝓpter humanā naturā i chriſto exaltatā
debat. Et dixit mihi: Uide ne fe
q̄ vnius dei
ceris. Conſeruus tuus ſum · ⁊ fra
.i.predicantiū · .i.predicantibus obedientiā prophetię
trum tuoꝝ prophetarum: ⁊ eoꝝ
qui ſeruāt verba libri huius. De/
ne ſigillaueris ſed palam pone omnibus
um adora. Et dixit mihi: Ne ſig
naueris verba prophetię libri hu
.i.in quo oportet acquirere fratres · q̄ mali inferunt bonis· inferant
ius: tēpus enim prope ē. Qui
·i·poſt oſtenſionē libri · .i.in ꝓpria nequitia
nocet noceat adhuc: ⁊ qui in ſor
modus ꝑmiſſiuus nō imperatiuus iuſto iudicio dei
dibus eſt ſordeſcat adhuc. Et q̄
·i·bonū inferēs alius ipenſius inferat · in ſe
iuſtus ē iuſtificet adhuc: ⁊ ſanct⁹
vel iuſticiā faciat alia littera · vere tempus ē breue
ſanctificet adhuc. Et ecce venio
ſcȝ
cito· ⁊ merces mea mecū ē: redde
vel ſecundū · vni plus·alii minus
re vnicuiq̄ iuxta opera ſua. Ego
⁊ potero facere q̄ ego ⁊c. · omnium rerum · omnium creaturarū
ſuȝ alpha ⁊ o. primus ⁊ nouiſſi
a quo oīa ceperūt · in quo omia ꝯſummant
mus principiuȝ ⁊ finis. Beati q̄
lauant ſtolas ſuas in ſanguine

¶Lignum. alia littera lignū vitę reddēs fructū ſuum ꝑ duodecim menſes .i.ꝑ duodecim apoſtolos·quia chriſtus dies ⁊ ann⁹·apoſtoli horę vel mē ſes. vt ibi dicit. nonne xij·horę ſunt diei. q.d. vos eſtis ſubditi mihi· ⁊ mihi ꝑuidendum ē non uobis · ⁊ alia ligna ſunt ibi reddentia fructuȝ ſuum.i.ſancti qui reddent ꝓ meritis ꝑmia ſibi ſubditis
¶Fructus duo· Id ē.ꝓphetas ⁊ apoſtolos i fide trinitatis ꝑ quattuor mundi ꝑ/ tes fructificantes.
¶Et folia. Quaſi ⁊ q̄ chriſtus reddet fructum·hoc erit ſic·q̄ apoſtoli ⁊ poſt eos alij etiā ſpargēt folia ipſius chriſti.
¶Et dixit mihi Sicut i principio poſuit ꝯmendationē viſionis·ſic etiā iam ad vltimū ponit.
¶Dominus deus ſpirituū pro. Et bene debeſ credere q̄ ille q̄ in poteſtate ha/ bet dona ſpiritusſan/ cti ꝑ queȝ locuti ſunt omnia ꝓphetę dix.
¶Angelum ſuuȝ oſtēdere ⁊c. Sicut angelus iohanni ſic iohānes ꝯmendat di ſcipulis ſuis .q.d. nō ꝓpter me facta eſt hęc annūciatio mihi · ſed vt vos mihi credatis
¶Et poſtquam. ⁊c. Hic dat nobis intelligere: q̄ ꝓ his i ueneratione debem⁹ eū habere·nec tm̄ eū·ſed deū adorare·⁊ ꝑ obſ uantiā verboꝝ libri: ꝑ ſanctificationē angelorum conſequi.
¶Et fratrum tuorum pro. ⁊c. Non ſunt a munere ꝓphie alieni putādi·qui habent gratiā interꝑtā/ di. vt aug⁹. hiero. ambro⁹. grego⁹.
¶Qui nocet ⁊c. Quia poſſet obijci · q̄ malū eēt ꝓphetare malis cū grau⁹ eēnt i de puniēdi. dictū ē ſi bi ne ideo ceſſet: quia iuſtum eſt.
¶Qui in ſordi. Alia littera. Qui in ſordibus ē ſordeſcat adhuc ⁊ iuſtus iuſtificetur adhuc.
¶Beati qui la. Quia dixerat nocēs noceat. ſordens ſordēſcat · ne aliquis malus diceret·cum ſim malus quare me peniteret dicit non ſolū beati ſunt· qui maiorē recipiūt ꝑſecutionē: ſed etiā illi qui ꝯtaminauerūt ſtolas ſuas q̄s in baptiſmo acceperūt ·ſi deinde

lauerūt eas: ⁊ eos pec
caſſe peniteat.
Ego iheſus. Cō
mendauit librū ꝑ an-
gelum · ꝑ ſui dignita-
tem · modo etiā ꝑ au-
toritatē ipſius chriſti
q · d · omnes audiētes
ſciāt ꝙ ego iheſuſ mi.
a · m · teſtificari vobis
hec.
Stella ſplēdida
Clara ſtella · id ē · ma
gna claritas annunci
ans diē. i. futurā bea-
titudinē · ꝑ meam re-
ſurrectionem ī mane
factam.
Et ſpiritus. Id
ē. trinitas q̄. ꝓ purita-
tis excellētia ſpiritus
dicitur.
Et ſpiritus et
ſpōſa. Hic etiā ſub
dit teſtimoniū trinita
tis ⁊ fideliuꝫ · quaſi tō
debetis recipe · q̄a ſpi
ritus ⁊ ſponſa ⁊c.

ita dico lauant vt ⁊c. vt poſſint edere de li gno vite
agni: vt ſit poteſtas eoꝝ i ligno
· i · fidem doctoꝝ
vitę: ⁊ per portas intrēt in ciuita-
ſed ſunt oblatrātes et imundi ad litterā
teꝫ. Foris aūt canes ⁊ venefici
ſunt hi miſeri ⁊ illi beati
⁊ ipudici ⁊ homicidę ⁊ idolis ſer-
audiēdo ſuenit
uientes: ⁊ omnis qui amat ⁊ facit
⁊ mihi hoc ē credendū q⁊·
mendacium. Ego iheſus miſi an
gelum meuꝫ teſtificari vobis hęc
⁊ mihi hoc ē credendū q⁊· cū ⁊ ab eo genit⁹
ſuſtentamenū
i eccleſijs. Ego ſum genus ⁊ ra
t. i. huius mūdi noctē illuminās
dix dauid · ſtella ſplendida ⁊ ma-
vel ſponſus ⁊ ſponſa
tutina. Et ſpiritus ⁊ ſponſa dicūt
ad noticiā libri librū intelligit alijs ad noticiā coꝝ que in hoc libro ſunt
veni. Et qui audit dicat veni.
deſiderat credere chriſto ꝑ verā fidē ſe pre parādo et volendo
Et qui ſitit veniat et q̄ vult acci
ſine precio meritoꝝ quaſi angelus teſtifica tus ē mihi et ſimiliter ego Conteſt. ⁊c.
piat aquā vitę gratis. Cōteſtor
eni omni audienti verba prophe-
hoc · ſ · cōteſtor vt errorē inde foueat
tię libri huius. Si quis appoſu
erit ad hęc: apponet deus ſuper
de phialis ſupra et tubis
illum plagas ſcriptas q̄ ſunt in li
bro iſto. Et ſiquis diminuerit de
verbis libri prophetię huius: au
vel de ligno
feret deus partē eius de libro vi
tę · ⁊ de ciuitate ſancta · ⁊ de his q̄
q · d · excom
ſcripta ſūt i libro iſto. Dicit q̄ teſti
municationis cauete vobis q⁊ ego venio
moniū ꝑhibet iſtoꝛū. Etiaꝫ venio
cōuerſio ad deum et iam quaſi vera ſunt om nia et qui mutat excōmunicatur ad remunerā dum veni domine et noli tardare
cito. Amē. Ueni domine iheſu
ſicut ſupra incepit a gratia ita finit.
Gratia domini noſtri iheſu chri-
ſti cum omnibus vobis Amen.

Et qui ſitit. Et ū
tamē quilibet · ſed ille
tm̄ veniat qui ſitit. i.
credere deſiderat.
Qui uult acci.
Et non ē labor quia
ſola volūtas ſufficit.
Cōteſtor. Poſt
q̄ ꝯmendationē po-
ſuit ꝑ ſe · ꝑ angelum ·
ꝑ chriſtuꝫ · ꝑ trinitatē
per fideles · quia quoſ
dā ſciebat eſſe in aſia
qui ꝓ ſuis erroribus
fouendis aliquid ad-
derent vel demerent ·
ſupponit excōmunica
tionem.
Gratia domini
Conſūmatio apoſto
li in verba chriſti.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

6.